

Worldwide Travel, Inc.

Your One Stop Shop For International Travel Needs

Michigan Office Serving Community Since 1975.
29211 Ford Rd.
Garden City, MI 48135
Tel: 734-525-7304
Toll Free: 800-504-3044
Fax: 866-300-9725

Lowest Fare Guaranteed

Los Angeles Office
2701 E. Chapman Ave.
Ste. No. 108, Fullerton, CA 92831
Phone: 714-449-7766
Toll Free: 866-889-1203
Fax: 714-449-7767

SELLING MOTELS IS OUR ONLY BUSINESS

SUPER 8 Kansas

50 Units, Interior Corridor
Manager's Apartment
Grossing-\$815,000
Asking- 3.4 Times

Jas Randhawa
510.406.5056

Bob Seth
408.807.9784

INDUS VALLEY INVESTMENTS

Tenth Year in Publication

ਮਿਡਵੈਸਟ ਐਡੀਸ਼ਨ

Price 50¢

ਸ਼ਿਕਾਗੇ ਅਤੇ ਸਾਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਤੋਂ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹਫਤਾਵਾਰ

Email: punjabtimes1@sbcglobal.net
www.punjabtimesusa.com

ਪੰਜਾਬ ਟਾਬੀਮਜ਼

Punjab Times, Vol 10, Issue 19, May 9, 2009

20451 N Plum Grove Rd. Palatine, IL 60074

Ph: 847-359-0746, Fax: 847-705-9388

ਪਹਿਲੇ ਗੇੜ ਵਾਲੀਆਂ ਚਾਰ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਹਵਾ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਤਿੰਨ ਤਬਕਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਕਾਂਗਰਸ ਨਾਲ ਆਏ

-ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸ਼੍ਰੀ

ਜਲੰਧਰ: ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਗੇੜ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ 7 ਮਈ ਨੂੰ ਪੈ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। 'ਪੰਜਾਬ ਟਾਬੀਮਜ਼' ਦਾ ਤਾਜਾ ਅੰਕ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਪਹਿਲੇ ਗੇੜ ਦੌਰਾਨ ਪਟਿਆਲਾ, ਬਠਿੰਡਾ, ਫਿਰੋਜਪੁਰ ਅਤੇ ਸੰਗਰਾ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਉਪਰ ਵੋਟਾਂ ਪੈ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਬਾਕੀ 9 ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਉਪਰ ਵੋਟਾਂ

13 ਮਈ ਨੂੰ ਪੈਣਗੀਆਂ।

ਉੱਜ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸਮੁੱਚੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ

ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੇ ਪੰਜਾਬ

ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਹੱਦ ਉਪਰ ਵਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨ ਹਨ ਪਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚਾਰ ਸੀਟਾਂ ਉਪਰ 7 ਮਈ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਪੈਣਗੀਆਂ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਪਰ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ

ਭਾਰੂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਬਠਿੰਡਾ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਉਪਰ ਮੁਕਾਬਲਾ ਭਾਵੇਂ ਬਹੁਤ ਫਸਵਾਂ ਹੈ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਬਹਗਿਣਤੀ ਅਸੰਬਲੀ ਮੈਂਬਰ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕਮੁੱਠ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤਕਰੀਬਾਨ ਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਦੂਜਾ, ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮਬਾਜ਼ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਪਰ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ

(ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 6 ਉਤੇ)

ਫਿਰੋਜਪੁਰ ਵਿਚ ਚੋਣ ਰੈਲੀ ਦੌਰਾਨ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਭਾਂ।
ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਕੌਈ ਰਾਜ ਸਾਂਝਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

ਓਬਾਮਾ ਟੈਕਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨਗੇ

ਲਟਕਵੇਂ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਆਸਾਰ: ਸਿਆਸੀ ਜੁਬਾਨਾਂ ਪਈਆਂ ਨਰਮ

-ਬਿੰਦਰ ਬਸਰਾ

ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਗੇੜ ਪੂਰੇ ਹੋਣ ਪਿਛੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਵਿਚਾਲੇ ਟੱਕਰ ਹੋਰ ਤਿੰਖੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਬੈਠਣ ਲਈ ਤਰਲੇ ਮੱਛੀ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਉਭਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹਨ। ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ 372 ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਵੋਟਾਂ ਪੈਣ ਦਾ ਕੰਮ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਜਾਣ ਪਿਛੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਚੌਥੇ ਅਤੇ ਪੰਜਵੇਂ ਪਤਾਅ ਦੀ ਹਰ ਸੀਟ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਮਿਲੀ ਜਿਤ-ਹਾਰ ਹੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਿਲਣ ਵਾਲਾ ਮੌਕਾ ਤੈਅ ਕਰੇਗੀ। ਇਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਜਿੱਤਣ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਹਰ ਰਣਨੀਤੀ ਅਤੇ ਦਾਅਪੇਚ ਅਜ਼ਮਾਉਣ ਤੋਂ

ਗਰੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀਆਂ। ਇਹ ਦੋਨੋਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਚੋਣ ਨਾਅਰਿਆਂ ਦੀ ਖੱਲੀ ਉਡਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਜਿਉ-ਜਿਉ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਵਲ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਿਉ-ਤਿਉ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਦੇ ਭਾਈਵਾਲ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਗਨਜੋੜ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਕਾਂਗਰਸ ਤੋਂ ਕਿਨਾਰਾ ਕਰ ਗਏ ਸਨ, ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਨੇਤੇ ਖਿਸਕਣੇ ਸੂਰੂ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਰਾਮ ਵਿਲਾਸ ਪਾਸਵਾਨ ਤੇ ਲਾਲੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਯਾਦਵ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ 'ਚ ਨਨੀ ਤੇ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਆਈ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਗਨਜੋੜ ਅਤੇ ਕੌਮੀ ਜਮਹੂਰੀ ਗਨਜੋੜ 'ਚ ਟੱਕਰ ਨੇਤੇ ਦੀ ਬਣਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾ ਸਕਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਵਾਲੇ ਵਿਦੇਸ਼ 'ਚ ਕਾਲੇ ਧਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਬਿਨਾ ਵਜੂਦ ਉਛਾਲੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਯਤਨਾਂ

ਤੋਂ ਘਬਰਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਹੋਰ ਪਾਸੇ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਬਿਆਨ ਸਿਰਫ਼ ਇਕ ਚੋਣ ਸੰਟੱਟ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਗਵੀ ਪਾਰਟੀ ਇਹ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਅਤਿਵਾਦ ਨਾਲ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਹੀ ਨਿੱਬਤ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਕੌਮੀ ਜਮਹੂਰੀ ਗਨਜੋੜ ਸਰਕਾਰ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਭੈਸਲਾਕੁੰਨ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਭਾਜਪਾ ਨੇਤਾ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਉਲਟ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਸੂਚ ਤਿੰਖੀ ਕਾਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਰਮ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾ ਸਕਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਵਾਲੇ ਵਿਦੇਸ਼ 'ਚ ਕਾਲੇ ਧਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਬਿਨਾ ਵਜੂਦ ਉਛਾਲੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ-ਸੋਨਾ, ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਗਿਰਵੀ

(ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 4 ਉਤੇ)

North American Truck Stop

ਖੁਸ਼ਬਰੀ! ਖੁਸ਼ਬਰੀ!! ਖੁਸ਼ਬਰੀ!!!

ਕੈਰੀਅਰ ਬਰਮੋਕਿੰਗ ਐਂਡ
ਕੈਰੀਅਰ ਯੂਨਿਟ
ਇੰਜ਼ਨ ਇਬੇ ਸਸਤੇ ਭਾਅ
ਉਤੇ ਬਦਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ

909-350-3310, 909-697-5808

balwindernats@yahoo.com

14320 Slover Ave., Fontana, CA 92337

MICHIGAN WORKS APPROVED!

ALL STARS

★ TRUCK DRIVING SCHOOL INC ★
151 MILITARY ST. ★ DETROIT, MI 48209
313-841-2222

CDL LICENSING IN JUST 3 WEEKS!

WE OFFER FULL TIME, PART TIME, AND WEEKEND CLASSES TO ACCOMMODATE YOUR SCHEDULING NEEDS

- ★ Assist in job placement
- ★ Flexible hours, fit your Schedule
- ★ More than 25 years experience
- ★ UP TO \$750 TO \$900 PER WEEK!
- ★ REFRESHER COURSES AVAILABLE
- ★ ONE-ON-ONE TRAINING

VISIT US ONLINE AT ALLSTARSCDL.COM
EMAIL US AT WWW.ALLSTARSTRUCKSCHOOL@YAHOO.COM

NO WAITING!

WE ARE AFFILIATED WITH NWLB

www.Livebollywoodshows.com &
MGM Communications

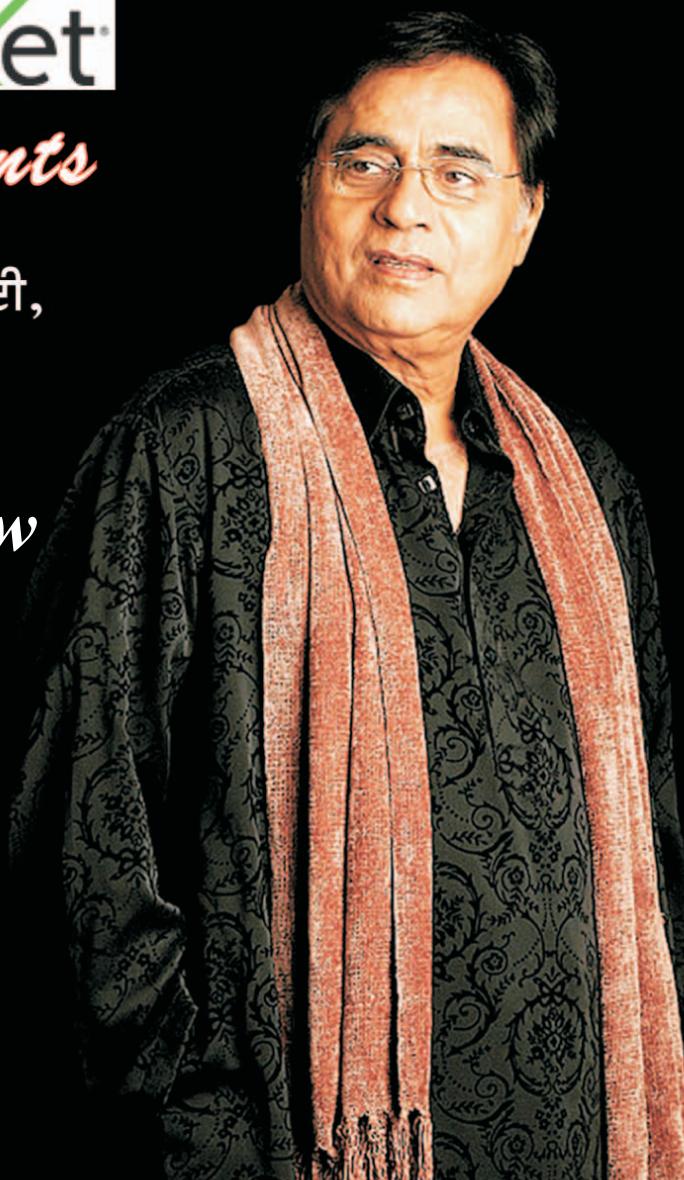

cricket
Presents

ਢਾਈ ਦਿਨ ਨਾ ਜਵਾਨੀ ਨਾਲ ਚੱਲਦੀ,
ਕੁੜੀ ਮਲ ਮਲ ਦੀ...

*May be his last show
in the USA*

**\$35 Tickets
All Sold Out**

www.shows2u.com

www.fashionbhai.com

Live in Concert

THE LEGEND

Jagjit Singh

May 15th 2009 @ 8.30 pm

ODEUM SPORTS & EXPO CENTER

1033 N. Villa Ave. Villa Park, IL 60181

TKTS: VIP, \$100, \$75, \$55, \$35

Al-Mansoor Video 773-764-7576	Atlantic Video 773-338-3600	Raj Grocers 847-364-5447	Annadata 630-233-2525
Quick Pantry (Lambord) 630-268-9574	Quick Pantry (Woodridge) 630-960-4266	Milwaukee Indian Groceries & Spices 414-771-3535	
Jai Hind 847-490-9855		Atmiyaplaza 630-213-2222	Khalid Indo & Pak Grocery Store 630-539-4078

ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਪੈਲਾਟਾਈਨ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੇਵਾਮੁਕਤ

ਸ਼ਿਕਾਗੇ: ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੈਲਾਟਾਈਨ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਖੇਡ ਛਾਪੇ ਜਾਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਬੋਰਡ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸਕੱਤਰ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਪਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸੱਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਫੈਸਲਾ ਸੋਮਵਾਰ ਦੌਰ ਸ਼ਾਮ ਹੋਈ ਸਿੰਘ ਰਿਲੀਜੀਅਸ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਮਿਡਵੈਸਟ ਦੇ ਇਸ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਿੰਘ ਰਿਲੀਜੀਅਸ ਸੁਸਾਇਟੀ ਚਲਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਿਛਲੇ ਕੋਈ 27 ਸਾਲ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਚਲੇ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਅਪਰੈਲ 2008 ਵਿਚ ਬਣੇ ਨਵੇਂ ਬੋਰਡ ਨੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਗੁਰੂਘਰ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ, ਬਾਈਲੋਅਜ਼, ਸੈਕਟਰੀਆਂ ਆਫ ਸਟੇਟ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਆਈ.ਆਰ.ਐਸ. ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤਹਿਤ ਸਾਰੇ

ਪ੍ਰਿੰਜਕਾ ਚੋਪੜਾ ਦੇ ਫਲੈਟ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ ਸੰਗੀਤ ਵੱਜਣ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ

ਮੰਬਈ: ਬਾਲੀਵੱਡ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਪ੍ਰਿੰਜਕਾ ਚੋਪੜਾ ਦੇ ਅੰਧੇਰੀ ਸਥਿਤ ਫਲੈਟ ਵਿਚ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੰਘੀ 1 ਮਈ ਨੂੰ ਤੱਤਕੇ ਤਕ ਤੇਜ਼ ਆਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਸੰਗੀਤ ਵਜਾਉਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਖੋਜਕਾਂ ਵਿਹੁਧ ਪੁਲਿਸ ਕੈਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾ ਰਕਮ ਵਜੋਂ 5 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਪਾਰਟੀ ਆਖੋਜਕ ਰਾਜ ਮੁਹੱਿਮਦ ਬਸੀਰ ਨੂੰ ਲੰਘੇ ਸਨੀਵਾਰ ਇਥੋਂ ਦੀ ਇਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਕ ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੱਤਕੇ ਢਾਈ ਵਜੇ ਤਕ ਪ੍ਰਿੰਜਕਾ ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਵਿਚੋਂ ਤੇਜ਼ ਆਵਾਜ਼ ਸੰਗੀਤ ਵਜ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਇਹ ਸੰਗੀਤ ਥੰਦ ਕਰਵਾਇਆ।

ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਤੋਂ ਨਵੇਂ ਕਾਂਟ੍ਰੈਕਟ ਸਹੀਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਸਨ ਹੋਏ। ਨਵੇਂ ਕਾਂਟ੍ਰੈਕਟ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਵੀ ਕੁਝ ਵਾਦ-ਵਿਵਾਦ ਉਠਿਆ ਸੀ। ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੁਝ ਹਮਾਇਤਾਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਸੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹੋਂ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਹ ਮੰਗ ਜਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਬੋਰਡ ਨੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਇਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਲਈ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਰਾਰ ਦਿਤਾ। ਬੋਰਡ ਦੇ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਾਲੋਂ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਕਾਂਟ੍ਰੈਕਟ ਵਾਸਤੇ ਮੰਨਾਉਣ ਲਈ ਵਾਰ ਵਾਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਵੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਪਰ ਉਹ ਸਹਿਮਤ ਨਾ ਹੋਏ। ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬੋਰਡ ਨੇ 21 ਅਪਰੈਲ ਨੂੰ ਇਕ ਮੰਤੇ ਰਾਹੀਂ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਮੁਤ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮੰਤੇ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਲਈ 24 ਅਪਰੈਲ ਆਖਰੀ ਤਾਰੀਖ ਦਿਤੀ। ਇਹ ਮਿਤੀ ਵੀ ਲੰਘ ਜਾਣ 'ਤੇ 30 ਅਪਰੈਲ ਦੀ ਮਿਤੀ ਮਿੱਥੀ ਗਈ ਪਰ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਾ ਦਿਤਾ।

ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਬੋਰਡ ਦੇ 9 ਦੇ 9 ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਸੀ ਆਈ ਸੀ ਦਾ ਇਕ ਮੈਂਬਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸੀ। ਬੋਰਡ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਵਾਕਾਉਟ ਕੀਤਾ

ਜਦੋਕਿ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮੱਤ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਵੋਟ ਪਾਉਂਦਿਆਂ ਇਸ ਉਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ। ਇਕ

ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਇਨਕਾਰ ਦੀ ਵੋਟ ਪਾਈ। ਇਥੇ ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸਿੰਘ ਰਿਲੀਜੀਅਸ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਬਾਕੀ ਤਿੰਨ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਬੋਰਡ ਦੀ ਹਦਾਇਤ

ਉਤੇ ਨਵੇਂ ਕਾਂਟ੍ਰੈਕਟ ਉਤੇ ਸਹੀ ਪਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਬੋਰਡ ਦੇ ਇਕ ਨੇਤਲੇ ਸੂਤਰ ਅਨੁਸਾਰ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅੰਦਰਿਚਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮ ਤੈਅ ਕਰਨੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਅਮਲ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ। ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੋਰਡ ਵਾਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਲਾਈ ਜਾਣ ਅਤੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਡਿਊਟੀ ਚਾਰਟ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਰਹੇ ਹਨ। 1991 ਵਿਚ ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਪਰ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇ ਦਿਤਾ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਤਾਂ ਵਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਪਰ ਡਿਊਟੀਆਂ ਲਾਉਣ ਵਾਲੀ ਇਹ ਗੱਲ ਕਦੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਨਾ ਹੋਈ। 1998 ਵਿਚ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਸਟੋਡੀਅਨ ਹੁੰਦਿਆਂ ਨਵਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਕਾਂਟ੍ਰੈਕਟ ਤੇ ਹੋਇਆ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਕਾਂਟ੍ਰੈਕਟ 3 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇਗਾ ਪਰ ਇਹ ਸੇਵਾਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕੇ। ਨਵੇਂ ਬੋਰਡ ਦਾ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਇਹ ਕਿਹਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ 1998 ਵਿਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਸਾਇਟੀ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਹੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਗੁਰੂਘਰ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਸੁਪਰੀਮ ਹੈ।

ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਪ੍ਰਤੀ ਅਮਰੀਕੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਡੋਲਿਆ

ਧਾਰਸਿਗਟਨ : ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਭਰੋਸੇ 'ਚ ਕਮੀ ਆਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਬਾਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਵਾਜ਼ ਸ਼ਰਿਫ਼ ਬਾਗੀਆਂ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 'ਚ ਲਾਭਕਾਰੀ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਵਾਜ਼ ਸ਼ਰਿਫ਼ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਵਧਾਏ ਜਾਣ ਨਾਲ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹੋਂਦ ਬਾਰੇ ਅਜੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਖੜਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਸੂਤਰਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ ਤਾਲਿਬਾਨ ਅਤੇ ਉਤੇ ਅੱਤੇ ਸ਼ਾਹਿਨਾਵ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਸ਼ਰਿਫ਼ ਨਾਲ ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਵਾਜ਼ ਸ਼ਰਿਫ਼ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਵਧਾਏ ਜਾਣ ਨਾਲ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹੋਂਦ ਬਾਰੇ ਅਜੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਖੜਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜਨਰਲ ਡੇਵਿਡ ਪੈਟਰਾਸ ਨੇ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ 'ਚ ਕੁਝ ਨਿੱਜੀ ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਲਗਾਤਾਰ ਕਮਜ਼ੂਰ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸਲਾਮਿਕ ਤਾਕਤਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਾਰਨ ਅਮਰੀਕਾ ਸਰਕਾਰ ਸਰੀਰਦ ਨਾਲ ਦੁਰੀ ਰੱਖਦੀ ਆਈ ਹੈ, ਪਰ ਹੁਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ ਕਿ ਤਾਲਿਬਾਨ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲੇ 'ਚ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਸ਼ਰਿਫ਼ ਮਦਦਗਾਰ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

Matrimonials

Gursikh Family seek well educated professional match MD/Lawyer/Businessman for their 27/5'5", slim, fair, beautiful daughter with strong family values. Working as a Telecom Engineer in a reputed Telecom Company on H1B Visa. Contact: Mobile: 847-414-7033, simran.alliance@gmail.com

Suitable, educated Jatt US citizen/Green Card/H1B holder for jatt sikh girl 5'7" 26yr studying Phd in USA. Call-704-930-1734. sandhu_rajpal@hotmail.com

ਜੱਤ ਸਿੰਖ ਬੈਂਸ, ਕੱਡ 5 '9", 24 ਸਾਲ, ਐਮ.ਏ. ਬੀ ਐਡ, ਮਲਟੀਪਲ ਵੀਜੇ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਆਏ ਲੜਕੇ ਲਈ ਅਮਰੀਕੀ ਸਿੰਟੀਜ਼ਨ ਜਾਂ ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ ਹੋਲਡਰ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕੇ ਦੀ ਇੰਡੀਆ ਵਿਚ ਚੰਗੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਇਦਾ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ: ਫੋਨ 847-852-6912

Accommodation

Available

As paying Guest

For female, Student or Mature couples. For more detail:

Kay Kaur 708-444-0554

punjabtimesusa.com

SIDHU & ASSOCIATES REALTY COMMERCIAL REAL ESTATE

GAS STATION, HOTEL, LIQUER STORE
RESIDENTIAL REAL ESTATE IN ILLINOIS

ਗੈਸ ਸਟੇਸ਼ਨ,
ਮੋਟਲ, ਹੋਟਲ,
ਲਿੱਕਰ ਸਟੋਰ ਅਤੇ
ਹੋਰ ਵਪਾਰਕ
ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਖਰੀਦਣ/
ਵੇਚਣ ਲਈ
ਸ

Punjab Times**Established in 2000**
10th Year of PublicationPublished every Saturday
by **A B Publication Inc.**
20451 N Plum Grove Rd.
Palatine, IL 60074-2018**Ph:847-359-0746**
Fax:847-705-9388**Editor:**
Amolak Singh Jammu**Astt. Editor:**
Jaspreet Kaur
Kuljeet Singh**Graphics:**
Mandeep Singh**California Bureau:**
Ashok Bhaura
(Bureau Chief)
925-752-8025
Tarlochan Singh Dupalpur
(408) 903-9952
Charanjit Singh Pannu
408-608-4961
Devinder Singh
(510) 750-5757
Shiara Dhindsa
661-703-6664**Director Bus. Relations:**
Pritam S. Grewal
408-406-0703**Jalandhar Bureau:**
Jasvir Singh Sheeri
181-325-1889
181-279-1422**Distributed in:**
California, Illinois, Indiana, Michigan, Wisconsin, Ohio, Iowa, Mississippi, Arkansas, Texas, Nevada, Virginia, Oregon, Arizona, Georgia, Florida, Massachusetts, Washington, Kansas, Minnesota**ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਪਰਚਾ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ**
ਸਾਲਾਨਾ ਚੰਦਾ: 75 ਡਾਲਰ,
ਪੰਜ ਸਾਲ ਲਈ: 350 ਡਾਲਰ

ਨੋਟ: ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਛੱਪੇ ਲੇਖਾਂ ਵਿਚਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਅਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਛੱਪੇ ਇਸਤਿਹਾਰਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਤਾਈਦ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ।

Disclaimer

The views expressed in the articles published in the columns of Punjab Times are that of their writers, and it is not implied that Punjab Times endorses them.

Sameway Punjab Times does not necessarily endorses the claims made in the advertisements published in Punjab Times.

**All disputes subject to
Chicago jurisdiction.**

ਪਹਿਲੇ ਗੇੜ ਵਾਲੀਆਂ ਚਾਰ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਹਵਾ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ

ਪਰਿਵਾਰਕ ਵੱਕਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੀਟਾਂ ਉਪਰ ਦਾਅ 'ਤੇ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਵਾਂ ਲੋਕ ਸਭ ਸੀਟਾਂ ਉਪਰ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਜੋ ਰਦਾਰ ਟੱਕਰ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਬਣਿੰਡਾ ਵਿਚ ਤਾਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਤਾਕਤ ਛੋਕੀ ਹੋਈ ਹੈ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਤੋਂ ਨਿਗਾਹ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਇਹੋ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਸਾਰੇ ਕੁਝ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਕੈਪਟਨ ਆਰੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਮਕਬੂਲੀਅਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਤੇਤੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਰਹੀ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜੁਤਵਾਂ ਪੱਖ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸਹਿਰੀ ਹਿੱਦ ਤੱਥ ਬਾਬਾ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਭੁਗਤ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਵੀ ਕੁਝ ਸਪਸ਼ਟ ਕਾਰਨ ਵਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ), ਖਸ ਕਰਕੇ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਾਂਦਾਜ਼ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਵੀ ਆਪਣੇ ਟੱਥ ਬਾਬਾ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਲੱਗਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਵੀਂ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤੀ ਵੇਂਦ ਪੈਣ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਰ ਇਹ ਵੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਬਹੁਤੀ ਵੇਂਦ ਤੱਥ ਤੱਥ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹਨੀਂ ਹੋ ਸਕੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤੁਰੋਂ ਨਾਲ ਹੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੀਟਾਂ ਉਪਰ ਖੜ੍ਹੇ ਤੀਜੇ ਮੌਜੂਦੇ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।

ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੌਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਵਾਲੋਂ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਚੰਗੇ ਨਤੀਜੇ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਵਜੋਂ ਆਮ ਕਰਕੇ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਉਤੇ ਮਾਣ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਤੀ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਨਰਮ ਵਤੀਰਾ ਆਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਇਕੋ ਇਕ ਕਾਰਨ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਇਕ ਸਾਫ਼ ਸੁਬਰੇ ਅਤੇ ਕੁਸ਼ਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਤ ਹੋਣਾ ਸਿੱਖਾਂ ਵਲੋਂ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਸਮਝੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਸੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਪਰਵਾਸੀ ਸਿੱਖ ਵੀ ਆਮ ਕਰਕੇ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹੀ ਭੁਗਤਦੇ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੇਂਟਿੰਗ ਪੈਟਰਨ ਦਾ ਤਜ਼ਰਬਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਅਕਸਰ ਹੀ ਜਿੱਤ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਵੇਂਟਾਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਮੁਕਾਬਲਾ ਦੇਣਾ ਵੱਡੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਸੰਗਰੂਰ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਇਹ ਮੁਕਾਬਲਾ

ਸੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਮੂਲਾਲੀਆ, ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਵਿਜੈਏਂਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿੰਗਲਾ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ ਵਿਚਕਾਰ ਚਾਰ ਕੋਨਾ ਹੈ। ਉਜ਼ ਇਥੇ ਵੀ ਭਾਵੇਂ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਮੂਲਾਲੀਆ ਅਤੇ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਕਾਫ਼ੀ ਵੱਟਾਂ ਲੈ ਜਾਣਗੇ, ਪਰ ਮੁਕਾਬਲਾ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਸੀਟ ਉਪਰ ਨਜ਼ਦੀਕ ਤੋਂ ਨਿਗਾਹ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਉਪਰ ਵਿਜੈਏਂਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿੰਗਲਾ, ਦੱਜੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ, ਤੀਜੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਅਤੇ ਚੌਥੇ ਵੀ ਭਾਵੇਂ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਮੂਲਾਲੀਆ ਦੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਬਣਿੰਡੇ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਇਥੇ ਦੋਨਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਆਰੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਇੱਜਤ ਅਤੇ ਵੱਕਾਰ ਵਧੇਰੇ ਦਾ ਅਤੇ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਬਹੁਤੀ ਵੇਂਦ ਤੱਥ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹਨੀਂ ਹੋ ਸਕੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤੁਰੋਂ ਨਾਲ ਹੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੀਟਾਂ ਉਪਰ ਖੜ੍ਹੇ ਤੀਜੇ ਮੌਜੂਦੇ ਅਤੇ ਸਰਹੀ ਮਸੀਨੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।

ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੌਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਵਾਲੋਂ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਚੰਗੇ ਨਤੀਜੇ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਵਜੋਂ ਆਮ ਕਰਕੇ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਭੁਗਤਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੁਹਿੰਮ ਜਥੇਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਿਖਾਈ ਤੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਹੱਥ ਉਪਰ ਹੈ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਲੋਕਪ੍ਰਿਯਾਤ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਹੈ। ਮਾਲਵੇ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਦਿਲਿਆਂ ਤੋਂ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਕਿਸਾਨੀ ਵਿਚ ਵੀ ਅਮਰੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵੱਡਾ ਆਧਾਰ ਹੈ। ਇਹੋ ਅਕਾਲੀਆਂ ਲਈ ਵੱਡੀ ਸੀਟ ਸੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਦੀ ਕਾਰਨ ਵਾਲਾ ਕਾਰਨ ਵੀ ਹੈ। ਅੰਦਰਖਤੇ ਡੇਰਾ ਸੱਚਾ ਸੋਦਾ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਮਾਤ੍ਰ ਸਿੱਧਾਂ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵੀ ਅਤੇ ਨੌਕਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਲਕਾਂ ਵਲ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਨਾ ਦੇਣੇ

ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੇਰਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਅਮਰੀਕੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਨੌਕਰੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਤੇ ਟੈਕਸ ਕੋਡ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਸਾਫ਼ ਸੁਭਗ ਅਤੇ ਕੁਸ਼ਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਤ ਹੋਣਾ ਸਿੱਖਾਂ ਵਲੋਂ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਸਮਝੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਜੋਜਨਾ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਸੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਪਰਵਾਸੀ ਸਿੱਖ ਵੀ ਆਮ ਕਰਕੇ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹੀ ਭੁਗਤਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਟੈਕਸ ਮਾਹਿਰਾਂ ਅਤੇ

ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਚ ਨੁਕਸਾਨ ਛਾਂਟੇ

ਵਾਗਿੰਗਟਨ : ਅੱਤਵਾਦ ਤੋਂ ਬੀਤੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੂਚੀ 'ਚ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਉਪਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਕ ਜਾਂ ਦੂਜੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਇਕ ਜਾਂ ਦੂਜੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰ

ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜਨ ਵਾਲੇ 218 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ 'ਚੋਂ 7 ਚਿੱਟੇ ਅਨਪੜ੍ਹ

-ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਿਊਜ਼ ਸਰਵਿਸ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਕੁੱਲ 218 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ 19 ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ ਅਪਰਾਧ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਕਾਗਜ਼ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 58 ਫੀਸਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਧੈਨ ਨੰਬਰ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ 13 ਹਲਕਿਆਂ ਤੋਂ ਕੁੱਲ 13 ਮਹਿਲਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਹਨ, ਜਿਹੜਾ ਕਿ 6 ਫੀਸਦੀ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅੰਕੜੇ ਪੰਜਾਬ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਵਾਚ ਵਿਚ ਜਾਰੀ ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਪਰਾਧੀ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਦਰ 8.7% ਬਣਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੌਮੀ ਧੋਧਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦਰ 15.5% ਹੈ। ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਨਿੱਤ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ 49 ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਰੋਡਪਤੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕੁੱਲ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ 22.5% ਹਿੱਸਾ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਬਠਿੰਡਾ, ਪਟਿਆਲਾ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਚੈਂਡ ਅਲਰਟ ਹਲਕੇ ਦਾ ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਤਿੰਨੋਂ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਤਿੰਨ-ਤਿੰਨ ਉਮੀਦਵਾਰ ਅਪਰਾਧੀ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ ਦੋਸੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ 49 ਨੇ ਹਲਕੀਆ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਅਮੀਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕੋਲ 17.2 ਕਰੋੜ, ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕੋਲ 9.6 ਕਰੋੜ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕੋਲ 9.1 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ।

ਇਸੇ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬਸਪਾ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਸਿਰ 20.2 ਲੱਖ, ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਸਿਰ 17.9 ਲੱਖ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਸਿਰ 15.6 ਲੱਖ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਪਤ

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਤੇ ਅਨਪੜ੍ਹ ਉਮੀਦਵਾਰ

ਅਨਪੜ੍ਹ	7
ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ	5
ਪੰਜਵੀਂ ਪਾਸ	21
ਅੱਠਵੀਂ ਪਾਸ	25
ਦਸਵੀਂ ਪਾਸ	43
ਬਾਰੁੜੀਂ ਪਾਸ	27
ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ	29
ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ	7
ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ	18
ਡਾਕਟਰੇਟ	4
ਹੋਰ	5
ਅਣ-ਐਲਾਨੇ	27
ਕੁੱਲ	218

ਅੰਲ.ਜੇ.ਪੀ. ਇਕ ਦਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨਾਲ, ਇਕ ਦਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਨਾਲ ਅਤੇ ਇਕ ਦਾ ਸਬੰਧ ਅੰਲ.ਬੀ.ਪੀ. ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਕ ਹੋਰ ਅਹਿਮ ਖੁਲਾਸਾ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਕਿ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਕੁੱਲ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਚ ਸੱਤ

ਉਮੀਦਵਾਰ ਚਿੱਟੇ ਅਨਪੜ੍ਹ ਹਨ। ਪੰਜ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਅੱਖਰ ਉਠਾਉਣਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਵੀਂ ਪਾਸ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 21 ਅਤੇ ਮਿਲ ਪਾਸ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 25 ਹੈ। ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਪਾਸ 43 ਅਤੇ ਬਾਰੁੜੀਂ ਪਾਸ 27 ਉਮੀਦਵਾਰ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਹਨ।

ਬੀ.ਏ.ਪਾਸ 29 ਅਤੇ 18 ਨੇ ਐਮ.ਏ.ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਉੱਜ ਚਰ ਕੇਲ ਡਾਕਟਰੇਟ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਹੈ। ਲੜ ਰਹੇ ਰਹੇ 27 ਉਮੀਦਵਾਰ ਅਜਿਹੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਲਕੇ ਕੇ ਰੱਖੀ ਹੈ।

ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਵਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਡੇਢ ਦਰਜਨ ਨੌਜਵਾਨ ਉਮੀਦਵਾਰ ਮੈਦਾਨ 'ਚ ਉਤਰੇ ਹਨ। ਬਾਕੀਆਂ 'ਚ 54 ਹੋਰ 31 ਤੋਂ 40 ਦੇ ਅਤੇ 65 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਉਮਰ 41 ਤੋਂ 50 ਹੈ। ਅੱਸੀ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵਧ ਉਮਰ ਦਾ ਇਕ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਚ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ (ਅੱਠ ਕੇਸ), ਨਰੈਣ ਸਿੰਘ (ਤਿੰਨ ਕੇਸ), ਰਜਿੰਦਰ (ਇਕ ਕੇਸ), ਕਰਮ ਸਿੰਘ (ਦੋ ਕੇਸ), ਰਵਿਦਰ ਕੁਮਾਰ (ਦੋ ਕੇਸ), ਕਿਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਇਕ ਕੇਸ), ਅਜਾਮੇਰ ਸਿੰਘ (ਇਕ ਕੇਸ), ਅਰੁਣ ਸਦ (ਇਕ ਕੇਸ) ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ (ਇਕ ਕੇਸ), ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਤਿੰਨ ਕੇਸ), ਗਿਰਾਰੀ ਲਾਲ (ਦੋ ਕੇਸ) ਰਿੰਪਲ ਕੁਮਾਰ (ਇਕ ਕੇਸ), ਦੀਪਕ ਜੋਸੀ (ਇਕ ਕੇਸ), ਡਾਕਟਰ ਸੁਰਿਦਰ ਸਿੰਘ (ਇਕ ਕੇਸ), ਨਾਰੇਸ਼ ਸਿੰਘ ਭਟੰਡੀਆ (ਇਕ ਕੇਸ), ਡਾਕਟਰ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਅਜਨਾਲ (ਇਕ ਕੇਸ), ਰੋਸਮ ਲਾਲ ਕਾਹਲੋਂ (ਇਕ ਕੇਸ) ਅਤੇ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਰੰਗਰੇਟਾ (ਇਕ ਕੇਸ) ਦਾ ਨਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਵਾਚ, ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਕੁੱਲ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਚ ਸੱਤ

ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਵਲੋਂ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦਾ ਸੱਦਾ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ : ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਿਵਸ ਦੀ 23ਵੀਂ ਵੁਰੂੰਗ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਪ੍ਰਣ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਿੱਖਾਂ ਵਾਸਤੇ ਪ੍ਰਭੂਸਤਾ ਸੰਪੰਨ ਖਾਲਸਾ ਰਾਜ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਿਆਸੀ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਸੰਘਰਸ਼ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਗੇ। ਦਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੁਹਰਾਈ ਕਿ ਉਹ ਸਿਧਾਂਤਿਕ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸਿੱਖ ਸਿਆਸਤ ਨੂੰ ਮੁੜ ਲਿਆ 'ਤੇ ਪਾਉਣ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਰਹਿਣਗੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਾਕਤ ਜਾਂ ਲਾਲਚ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਝੁਕਣਗੇ। ਵਰਣਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 23 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ 29 ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੇ ਦਿਨ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਵਲੋਂ ਚੁਣੀ ਗਈ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਪੰਥਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤੱਤ ਵਿਖੇ ਗੁਰਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰਕੇ 'ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ' ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਆਗੂ ਇਕ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੌਰਾਨ

ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ. ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਬੁਨ੍ਹੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹਿੰਦੁ ਰਾਸਟਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਰਾਸਟਰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕ ਤੋਂ ਵਾਂਝਿਆਂ ਕਿਵੇਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦਲ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਪਾਉਣਾ

ਸਾਹਿਬ, ਕੰਵਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਗ੍ਰੰਥਗੜ੍ਹ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਸੋਚ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਸਿੱਖ ਜਜ਼ਬਾਤ ਅਤੇ ਉਸੇਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੌਮੀਆਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਗਲ ਰੰਗਤ ਦੇ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਗੱਲ ਪੁਰਾਨਮਣ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰਨਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਾਨ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਪਾਉਣਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਭਾਰਤੀ ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਮੁਕੰਮਲ ਆਜ਼ਾਦੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਆਉਂਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਦਾ ਹੱਦ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੱਦਾ ਦੀ ਗੱਲ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਇਕੱਤ ਕਿਵੇਂ ਦੇ ਪਹਿਲ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼੍ਰੀਨਾਂਦਾਰੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਅਤੇ ਪਹੁੰਚ ਇਕੱਤ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਲ ਵਲੋਂ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਨੀਤੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂੰ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਵੇਗ। ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਦਿੰਲੀ ਸ਼੍ਰੀਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਕੁੰਢਣ ਨੂੰ ਕਰਕੇ ਹੱਥੀਂ ਲੋਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਉਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਭਾਗ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਸਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਵਿਚ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਉਭਾਰ ਨੂੰ ਛਾਟਿਆਉਣ ਵਾਲੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਅਲੋਚਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਉਭਾਰ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਕੌਮਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਜਾਮਨ ਹੈ, ਜੋ 1947 ਤੋਂ ਹੀ ਕੇਂਦਰ ਦੀਆਂ ਮਾਰਾਂ ਝੱਲਦੀਆਂ ਆ ਰਹੀਆ

ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਚ ਚੰਦੂਮਾਜ਼ਰਾ ਦੀ ਸਰਗਰਮੀ ਨੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਬਣਾਇਆ

ਪਟਿਆਲਾ : ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਪਟਿਆਲਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ 'ਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਪ੍ਰੋ. ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਚੰਦੂਮਾਜ਼ਰਾ ਦੀ ਸਥਤ ਢੁੱਟੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ-ਭਾਜਪਾ ਗਠਨੇਤ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੇ ਬਠਿੰਡਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਟਿਆਲਾ ਹਲਕੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜੋਰ ਅੜਾਈ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਭਾਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ 13 ਸੀਟਾਂ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ-ਭਾਜਪਾ ਗਠਨੇਤ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਲਈ ਅਹਿਮੀਅਤ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਜਿਹੜੇ ਦੋ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੋ ਵੱਡੇ ਰਾਜਸੀ ਪਰਾਇਆਂ ਵਿਚ ਯੁੱਧ ਲਿਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਹਨ ਬਠਿੰਡਾ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਰਣਾਈਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਬਠਿੰਡਾ ਤੋਂ ਲੜ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ ਪਰਨੀਤ ਕੌਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਸਚਮੁੱਚ ਹੀ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਚ ਸਿੰਟਿਗ ਐਮ.ਪੀ. ਬੀਬੀ ਪਰਨੀਤ ਕੌਰ ਲਈ ਸਿਰਦਰਦੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੀਡੀ ਰਾਤ 11 ਵਜੇ ਪਟਿਆਲਾ ਸਹਿਰ ਦੀ ਇਕ ਸੰਘਣੀ ਅਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਬੇਤਰ ਵਿਚ ਜੋਸ਼ੀਲੇ ਇਕੱਠਨ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਖ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਇਕੱਲੇ ਰਣਾਈਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹੀ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਪ੍ਰੂਪੇ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਘੋਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਮੁਹਾਬਿਕ ਬਾਦਲ ਪ੍ਰੈਵਾਰ ਦਾ ਸਾਰਾ ਧਿਆਨ ਬਠਿੰਡਾ ਲਈ ਕੰਦਰਿਤ ਕਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਘੇਰਨ ਲਈ ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਬਾਕੀ ਹਲਕਿਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਪਟਿਆਲਾ ਹਲਕੇ ਵਲ ਪਹਿਲਾਂ ਬਹੁਤ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਮਝਦੇ, ਪਰ ਹੁਣ ਹਾਕਮ ਧਿਰ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਕਈ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਹੁਣ ਵੀ ਖੁੱਲ੍ਹਦੇ ਨੇ ਖਾੜਕੁਵਾਦ ਵੇਲੇ ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਰਹੇ ਚਹੇਤੇ ਪੁਲਸੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨਾਮੇ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਰੱਲੇ ਖਾੜਕੁਵਾਦ ਦੇ ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਸਹਿ ਪਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 'ਚਹੇਤੇ' ਬਣ ਕੇ ਜਾਇਜ਼-ਨਜਾਇਜ਼ ਕੰਮਾਂ 'ਚ ਲੱਗੇ ਰਹੇ ਕਈ ਪੁਲਸੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨਾਮੇ ਹੁਣ ਇਕ ਸਾਬਕਾ ਅਫਸਰ ਦੇ ਘਰੋਂ ਪੁਲਿਸ ਨੇ 2 ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਰਿਵਾਲਵਰ, 2 ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਪਿਸਟਲ ਤੇ 2 ਕੋਈ ਕੱਟੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਏ.ਕੇ.-47 ਅਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਦੇਰੇ ਅਫਸਰਾਂ ਵਿਚ ਅਧੀਨ ਐਲ.ਐਮ.ਜੀ.ਬੀ.ਨਾਟ ਬ੍ਰੀ, 32 ਬੋਰ ਤੇ ਰਿਵਾਲਰ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਦਾ ਭੰਡਾਰ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ।

ਨੂੰ ਮਾਲਖਾਨੇ ਦਾ ਜ਼ਬਤਸੁਦਾ ਮਾਲ ਵੇਚਾ ਰੰਗੇ ਹੱਥੀਂ ਫਿਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਉੱਚ ਸੰਪਰਕਾਂ ਦੀ ਬਦੋਲਤ ਮੁਅੰਤਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੀ ਸੀਟ 'ਤੇ ਆ ਡਾਟਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਕੱਟੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਏ.ਕੇ.-47 ਅਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਦੇਰੇ ਅਫਸਰਾਂ ਵਿਚ ਅਧੀਨ ਐਲ.ਐਮ.ਜੀ.ਬੀ.ਨਾਟ ਬ੍ਰੀ, 32 ਬੋਰ ਤੇ ਰਿਵਾਲਰ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਦਾ ਭੰਡਾਰ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ।

ਕਾਰਗਜ਼ਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣ ਸੀ ਤੇ ਉਸਨੇ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਲਿਖ ਕੇ ਦੇਂਤੀ। ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕ ਬਲਬੀਰ ਦੇ ਘਰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਕਮਰੇ 'ਚ ਪਏ ਇਕ ਪੁਰਾਣੇ ਸੰਦੂਕ ਨੂੰ ਖੋਲਿਆ ਤਾਂ ਅੰਦਰ ਦੇਸੀ-ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਹਾਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਜ਼ਖੀਰਾ ਦੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਈ। ਜਿਸ 'ਚ 2 ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਰਿਵਾਲਵਰ, 2 ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਪਿਸਟਲ ਤੇ 2 ਦੇਸੀ ਕੱਟੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਏ.ਕੇ.-47 ਐਲ.ਐਮ.ਜੀ.ਬੀ.ਨਾਟ ਬ੍ਰੀ, 32 ਬੋਰ ਤੇ ਰਿਵਾਲਰ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਦਾ ਭੰਡਾਰ ਵੀ ਮਿਲਿਆ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਘਾਤਕ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਕਾਰਤੁਸ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਸੱਕ ਢੂੰਘਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਗੋਲੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਹਥਿਆਰ ਵੀ ਕੱਢੇ ਗਏ ਹੋਣੇ ਜੋ ਕਿ ਗਲਤ ਹੱਥਾਂ 'ਚ ਵੇਚੇ ਗਏ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕੋਲੋਂ ਜੋ ਹਥਿਆਰ ਮਿਲੇ ਹਨ ਉਹ ਫੜੇ ਜਾਂਦੇ ਖਾੜਕੁਆਂ ਕੋਲੋਂ ਹੀ ਬਰਾਮਦ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਬਲਬੀਰ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਢੰਗ ਨਿਗਲਾ ਸੀ, ਉਹ ਕਾਗਜੀ ਪੱਤਰੀ 'ਲਾਹਾ ਟੋਟਾ' ਪੂਰਾ ਕਰਕੇ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਜਿਹੜੇ ਹਥਿਆਰ ਇਧਰ-ਉਪਰ ਕਰਨੇ ਹੁੰਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੇ ਹਕਮ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਤੇ ਫਿਰ ਹਥਿਆਰ ਗਾਇਕ ਕਰ ਦਿੰਦਾ।

ਇਹੀ ਨਹੀਂ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਾਮਾ ਤਲਾਸੀ ਤੇ ਕੇਸ ਦੌਰਾਨ ਫੜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵੀ ਉਥੋਂ ਖਿਸਕਾ ਕੇ ਘਰ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਕਿ 80 ਵਸਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰੋਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ। ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਖੁਲਾਸੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲਿਸ ਮਹਿਕਮੇ 'ਚ ਤਰਬੱਲੀ ਮਚੀ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਉਸਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੰਛ ਵਿਚ ਕਈ ਹੋਰ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ.ਸੀ.ਸੁਧਾਂਸੂ ਸ੍ਰੀਵਾਸਤਵ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸੱਪੱਸ਼ਟਾ ਨਾਲ ਗੁਰਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਣ ਦਾ ਅਨੰਦ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 'ਗੁਰਬਾਣੀ ਐਨੀਵੇਅਰ' ਨਾਮ ਇਹ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਵੈਬਸਾਈਟ ਸਿੰਘ ਨਾਰਦ ਡਾਟ ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਹੈ।

ਕੈਪਟਨ ਕੰਵਲਜੀਤ ਦੇ ਸਾਥੀ ਹਾਲੇ ਵੀ ਸਦਮੇ ਵਿਚ

ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਵੀ ਕਈ ਰੈਲੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰ ਗਈ ਹਨ। ਪਟਿਆਲਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਅਜਿਹਾ ਹੈ

ਪ੍ਰਨੀਤ ਕੌਰ

ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਚੰਦੂਮਾਜ਼ਰਾ

ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਪੰਚਿਤਿਆਂ ਦੇ ਹੋਣਾਂ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦਾ ਧੱਕਾ ਨਹੀਂ ਚੱਲੇਗਾ। ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ, 'ਜੇਕਰ ਬਠਿੰਡਾ ਦੀ ਸੀਟ ਅਸੀਂ ਜਿਤ ਲਈ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ 13 ਸੀਟਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਜਿੱਤੇਗੀ।'

ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਪ੍ਰੋ. ਚੰਦੂਮਾਜ਼ਰਾ ਵਾਲੋਂ ਪ੍ਰੂਪੇ ਬਾਦਲ ਜਾ ਰਹੀ ਚੋਣ ਮੁਹੱਿਮ ਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਚਰਚਾ ਹੈ। ਉਹ ਪੰਡਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਤੀਜਾ ਚੱਕਰ ਲਗਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਲੜਕੇ, ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦਾਰਾਂ ਨੇ ਚੋਣ ਮੁਹੱਿਮ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਸੰਭਾਲੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਕ ਤਕਤਾ ਗਰੂਪ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਦਿਨ ਰਾਤ ਮੁਹੱਿਮ ਵਿਚ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਸੱਤ ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਮੁਹੱਿਮ ਸੂਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਸਾਰੇ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਉਹ ਚੋਣ ਲੈਲੀਆਂ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਲੋਕ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣ ਵੇਲੇ ਆਪਣੀ ਕਾਰਗਜ਼ਾਰੀ ਵੀ ਵੇਟਰਾਂ ਅੱਗੇ ਰੱਖੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਵਾਜ਼ ਕੀਤਾ, 'ਮੇਰੀ ਚੋਣ ਮੁਹੱਿਮ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਕੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਚੋਣ ਮੁਹੱਿਮ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਚੋਣ ਆਰਮੈਨ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਚ ਹੀ ਰਿਵਾਜ਼ ਤੋਂ ਤਕ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲਾ ਭਰੋਸਾ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ।

ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਪ੍ਰੋ. ਚੰਦੂਮਾਜ਼ਰਾ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਬੀਬੀ ਪਰਨੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਸੰਖੇਪ ਬੇਸ਼ਪਾ ਦੇ ਦੀਪਕ ਜੋਸੀਵੀ ਵੀ ਸੈਦਾਨ ਵਿਚ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਮਾਤਰ ਹੈ।

ਕਈ ਥਾਂ ਵੇਟਰ ਬਿਲੀ ਨਾ ਆਉਣ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਕੇਵਲ ਨੀਂ ਪੱਥਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸ਼ਹਿਰ ਨਾਲ ਲੈਂਡ ਵਿਚ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਥਾਈਟ ਵੇਟਰ ਪਹਿਲੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚ ਬਾਹਰ ਕੇ ਕੋਈ ਟਾਵੀਂ ਬਿਡੀਆਂ ਲਾਉਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ਼ ਤਾਂ ਤਕਰੀਬਨ ਖਤਮ ਹੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਧਰੇ ਕੋਈ ਟਾਵੀਂ ਬਿਡੀ ਹੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

ਸਨਿਚਰਵਾਰ, 9 ਮਈ, 2009

ਬੈਲ ਦੇ ਸਿੰਗਾਂ ਤੋਂ ਅਤੇ ਖੋਤੇ ਦੇ ਕੇਵਲ ਦੁਲੱਤਿਆਂ ਤੋਂ ਹੀ ਬਚਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ,
ਪਰ ਧੋਖੇਬਾਜ਼ ਆਦਮੀ ਦੇ ਹਰ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਸੰਪਾਦਕੀ

ਪਾਕਿ 'ਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਉਜਾੜਾ

ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਵਾਪਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਰਹੱਦ ਨਾਲ ਲਗਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੇਕ ਲੱਗਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾੜੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਗੜਬੜਗੁਸਤ ਉੜਕਰਜ਼ਾਈ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਤਾਲਿਬਾਨਾਂ ਨੇ ਉਥੇ ਵਸਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਜਜ਼ੀਆ ਦੇਣ ਜਾਂ ਉਥੋਂ ਆਪਣਾ ਡੰਡਾ ਡੇਰਾ ਚੁੱਕ ਲੈਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਤਾਲਿਬਾਨ ਵਲੋਂ ਇਥੇ ਗੈਰ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਤੋਂ ਜਜ਼ੀਆ ਵਸੂਲਣ ਦੀ ਮੁਹਿਮ ਚਲਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਜਜ਼ੀਆ ਦੇਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਰਹਿਣ ਉੱਪਰ ਲੰਘੀ 1 ਮਈ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਗਿਆਰਾਂ ਘਰ ਢਾਹ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਸਿੱਖਾਂ ਤੋਂ ਤਾਲਿਬਾਨਾਂ ਨੇ ਪੰਜ ਕਰੋੜ ਜਜ਼ੀਏ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸਿੱਖ ਏਨੀ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਜੁਟਾਉਣ ਵਿਚ ਨਾਕਾਮ ਰਹੇ। ਜਿਸ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ ਤਕਰੀਬਨ 50 ਦੇ ਕਰੀਬ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਖੇਤਰ ਛੱਡਣਾ ਪਿਆ। ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੰਗੀ ਗਈ ਪੰਜ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਇਵਜ਼ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਸਿਰਫ 67 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੀ ਇਕੱਠੇ ਕਰ ਸਕੇ। ਉੜਕਰਜ਼ਾਈ ਦੇ ਕਾਸਿਮ ਖੇਲ ਤੇ ਫਿਰੋਜ਼ ਖੇਲ ਕਸਬਿਆਂ ਵਿਚ ਤਾਲਿਬਾਨ ਖਾੜਕਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਦੁਕਾਨਾਂ ਉੱਪਰ ਕਬਜ਼ੇ ਕਰ ਲਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੀਮਤੀ ਸਾਮਾਨ 8 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਵਿਚ ਨਿਲਾਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕੁਝ ਸਥਾਨਕ ਕਬੀਲੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵੀ ਲੈਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਇਸ ਵਾਰ ਤਾਲਿਬਾਨ ਦੇ ਵਧਦੇ ਜ਼ੋਰ ਕਾਰਨ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਨਾਕਾਮ ਰਹੇ। ਇਥੇ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਸੱਤਾ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਾਲਿਬਾਨ ਨੇ ਬਾਮਿਆਨ ਵਿਚ ਬਣੀਆਂ ਮਹਾਤਮਾ ਬੁੱਧ ਦੀਆਂ ਮੂਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗੈਰ ਇਸਲਾਮਿਕ ਕਹਿ ਕੇ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਸਾਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਗੈਰ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਵਿਤਕਰੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਸੁਆਲ ਅਕਸਰ ਉੱਠਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉੱਜ ਤਾਂ ਕੌਮੀ ਤਹਿਰੀਕਾਂ ਅਤੇ ਕੌਮੀ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵੀ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਮਸਲੇ ਹਾਲੇ ਹੱਲ ਹੋਣੇ ਬਾਕੀ ਹਨ, ਪਰ ਜਿਥੇ ਧਾਰਮਿਕ ਕੱਟੜਤਾ ਦਾ ਪਸਾਰਾ ਵਧੇਰੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਅਤੇ ਤਹਿਰੀਕਾਂ ਵਿਚ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀਆਂ ਦਾ ਮਸਲਾ ਵਧੇਰੇ ਸ਼ਿੱਦਤ ਨਾਲ ਖੜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਬਾਈਲੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਇਹ ਧਾਰਮਿਕ ਜੋਹਾਦ ਉੱਠ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਅਸਲ ਵਿਚ ਕੁਝ ਆਰਥਿਕ ਕਾਰਨ ਵੀ ਹਨ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਇਹ ਕਬਾਇਲੀ ਖੇਤਰ ਕਸ਼ਮੀਰ ਅਤੇ ਅਡਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੇ ਵਿਵਰਕਾਰ ਜਿਹੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਾਦੀ ਦੇ ਨਾਲ ਲੰਗਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਲੋਕ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਪੱਸੇਦ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਿਉਣ ਦੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਲੱਖਣ ਰਵਾਇਤਿਆਂ ਹਨ। ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ਾਂ ਵੇਲੇ ਵੀ ਇਹ ਲੋਕ ਬਹੁਤੇ ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਾਜ਼ਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਸਨ। 1947 ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਕਾਇਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਇਸ ਖਿੱਤੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਰਵਾਇਤਿਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਗੈਰਾ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਨ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਇਹ ਖਿੱਤਾ ਅਸਲੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਟੇਟ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਇਹ ਲੋਕ ਬੋਧੀ ਵੀ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਇਥੇ ਇਸਲਾਮ ਦਾ ਪਸਾਰਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਹ ਇਸਲਾਮਿਕ ਪਸਾਰਾ ਸੁਫੀ ਫਕੀਰਾਂ ਦੀ ਦੇਣ ਹੈ, ਪਰ ਇਸਲਾਮਿਕ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਪੈਰੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਥੇ ਵਸਦੇ ਸਿੱਖ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਪਾਰੀ ਅਤੇ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਆਮ ਸਧਾਰਨ ਲੋਕ ਭੇਡ ਬੱਕਰੀਆਂ ਚਾਰਨ ਵਾਲੇ ਆਜ਼ੜੀ ਜਾਂ ਕਿਸਾਨ ਹਨ। ਆਮ ਜਨਤਾ ਬੋਹੁਦ ਗਰੀਬ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਵਪਾਰੀ ਸਿੱਖ ਤਬਕਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਮੀਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਬਾਰ ਵੀ ਪੱਕੇ ਹਨ। ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਸਧਾਰਨ ਮਸਲਮਾਨ ਤਬਕਾ ਇਹ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਵਪਾਰੀ ਤਬਕਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੁੱਟ ਨਾਲ ਅਮੀਰ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇੰਜ ਸਥਾਨਕ ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਮਸਲਮਾਨ ਆਮ ਜਨਤਾ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕ ਆਰਥਿਕ ਵਿਰੋਧ ਹੈ। ਤਾਲਿਬਾਨਾਂ ਦਾ ਸਿੱਖਾਂ ਖਿਲਾਫ ਉੱਠਿਆ ਇਹ ਰੋਹ ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿਚ ਵੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਉੱਪਰ ਇਸਲਾਮਿਕ ਕੱਟੜਪੰਥ ਦਾ ਲਥਾਦਾ ਚੜ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਉਵੇਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਕਿਸਾਨੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਆਜੂਤੀਆ ਜਮਾਤ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾਈ ਖਾੜਕ ਸਿੱਖ ਲਹਿਰ ਵੇਲੇ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਇਸੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਕਾਰਨ ਸੁਦਖੋਰ ਯਹੁਦੀਆਂ ਦਾ ਕਤਲੇਅਤ ਨਾਜ਼ੀ ਜਰਮਨੀ ਵਿਚ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਤੱਥ ਵੀ ਨੋਟ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ਕਿ ਯਹੁਦੀ ਉਥੇ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਸੂਦਖੋਰ ਜਮਾਤ ਸਨ, ਜਦੋਂਕਿ ਆਮ ਜਰਮਨ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨੀ ਸਭਾਅ ਅਤੇ ਪਿਛੋਕੜ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ।

ਕੁਝ ਹੀ ਹੋਵੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਰੋਧਤਾਈਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿਸੇ ਇਕ ਫਿਰਕੇ ਦਾ ਧਾਰਮਿਕ ਜਾਂ ਨਸਲੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਜਾੜਾ ਕਤਈ ਵੀ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਰੋਖ ਰੂਪ ਵਿਚ ਲੁੱਟ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਕਿਸੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤਬਕਿਆਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਫਿਰਕੂ ਅਤੇ ਨਸਲੀ ਰੰਗ ਵਿਚ ਰੰਗਣਾ ਸੱਚਾਤੁੰਚ ਇਕ ਵੱਡੀ ਭੁੱਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੱਡੇ ਕਲੱਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉੱਜ ਇਹ ਸੰਤੋਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਉਲਟ ਚੱਲਦਿਆਂ ਇਸ ਵਾਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਉਜਾੜੇ ਪ੍ਰਤੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਜਾਹਿਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਫੌਰੀ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉੱਜ ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਲੱਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵੀ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਕਰ ਰਹੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਉੱਪਰ ਨਜ਼ਰ ਟਿਕਾਈ ਬੈਠੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰੀ ਖੇਡ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਮਨੋਹਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਕ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਘਰ ਢਾਹੇ ਜਾਣੇ ਬੜੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਐਨ ਉਸ ਵਕਤ ਜਦੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਤਾਲਿਬਾਨ ਨਾਲ ਯੁੱਧ ਵਿੱਚੀ ਬੈਠੇ ਹਨ, ਤਾਲਿਬਾਨ ਦਾ ਸਿੱਖਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਇਹ ਪੈਂਤੜਾ ਆਪਣੇ ਪੈਰੀਂ ਕੁਹਾੜਾ ਮਾਰਨ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਸੰਸਾਰ ਭਾਈਚਾਰੇ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਟੇਟ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਚਲਣ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਬਹਾਨਾ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੈ।

ਠਾਹ-ਸੋਟਾ

-ਚਾਚਾ ਬੇਲਿਹਾਜ਼

ਡੱਕੜ-ਛੱਡੇ ਲੀਡਰਾਂ ਦੇ
ਪਰਸੋਂ ਕਿਸੇ ਪਾਸੇ ਕੱਲ੍ਹ ਸੀ ਹੋਰ ਪਾਸੇ,
ਕੱਲ੍ਹ ਜਾਣਗੇ ਕਿੰਧਰ? ਇਹ ਰੱਬ ਜਾਣੇ!
ਗਿਰਗਿਟ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਬਦਲਦੇ ਰੰਗ ਛੇਤੀ,
ਆਉਂਦੀ ਸੰਗ ਨਾ ਹੋਉਂ? ਇਹ ਰੱਬ ਜਾਣੇ!
ਕਹਿ ਕੇ ਦੁਸ਼ਟ, ਫਿਰ ਦੇਵਤਾ ਝੱਟ ਆਖਣ,
ਕਰਦੇ ਕੌਣ ਯਕੀਨ? ਇਹ ਰੱਬ ਜਾਣੇ!
ਕਿਹੜਾ ਮੂੰਹ ਲੈ ਪਹੁੰਚਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਜਾਂਦੇ,
ਪਿਛ, ਰਾਚੇ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਕਿਉਂ? ਰੱਬ ਜਾਣੇ!
ਬੇ-ਵਿਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਟੱਪ-ਟਪੂਸੀਆਂ ਨੂੰ,
ਰੱਬ ਦੇਖਦਾ ਹੋਉਂ? ਇਹ ਰੱਬ ਜਾਣੇ!
ਮਾਤ ਪਾਉਂਦੇ ਜੋ ਡੱਕੜ-ਛੱਡੀਪਿਆਂ ਨੂੰ,
ਕੀਨ੍ਹ ਸਿਰਾਂ ਵਾ ਕਿਨ੍ਹਾਂ? ਸਿਰਾਂ ਰੱਬ ਜਾਣੇ!

ਠਾਹ-ਸੋਟਾ

-जाजा मेलियाज

ਪਾਰਟੀ ਸਿਆਸਤ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉਠਾਂ ਕੇ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ

ਕਦੇ ਦੇਸ਼ਭਗਤੀ ਅਤੇ ਲੋਕਸੇਵਾ ਦਾ ਜਗੀਆ ਰਹੀ ਸਿਆਸਤ ਨੇ ਹੁਣ ਤਿਜ਼ਾਰਤ ਦਾ ਰੂਪ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਮੀਦਵਾਰ ਚੋਣ ਵਿਚ ਜਿੰਨਾ ਪੈਸਾ ਖਰਚ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਆਉਣ 'ਤੇ ਉਸਤੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਵਿਚ ਜੁਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਚੋਣ ਸੁਧਾਰ ਫਾਈਲਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਧੱਜਿਆਂ ਉੱਡ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮੀ

ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਥੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਕਿਸ ਪਾਰਟੀ ਜਾਂ ਗਠਿਅਤਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਵੋਟ ਪਾਉਣਗੇ? ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਕੁੱਲ 13 ਸੀਟਾਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕਦੇ ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਕਦੇ ਸ੍ਰੀਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਿੱਤ ਹਾਮਿਲ ਸਰੀਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਕੁ ਮੌਕਿਆਂ ਨੂੰ ਛੁੱਡ ਦੇਵੇਂ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਇਕ

ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਲਈ ਆਯੋਗ ਨੇ 25 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਖਰਚ ਸੀਮਾ ਤੈਅ ਕਰ ਰੱਖੀ ਹੈ ਪਰ ਇੰਨੀ ਰਕਮ ਨਾਲ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੀ ਚੋਣ ਵੀ ਲੜੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਕ ਅਨੁਮਾਨ ਮੁਤਾਬਿਕ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ 20 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੀ ਰਸ਼ੀ ਖਰਚ ਕਰਨਗੀ ਅਨੁਮਾਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹਰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੇ ਵਕਵੇ ਮਹੀਨੇ ਦੁੱਗੁਣੀ ਚੌਗੁਣੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਨਾ ਤਾਂ ਆਪਣਾ ਘਰ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਨਿੱਜੀ ਕਾਰ!

ਸਰੀਨ

ਕਰਦ ਹਨ ਕੁਝ ਕੁ ਸਾਕਾਂ
ਨੂੰ ਛੁੱਡ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਇਕ

ਵੀ ਪੱਖ ਨੂੰ ਅਛ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀਟਾਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀਆਂ।
 ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਆਪਣੇ ਦਮ ਤੇ ਇਕੱਲੀ ਚੋਣ
 ਲੜ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਨੂੰ ਆਪਣੀ
 ਗਠਨੇਤੱਤ ਪਾਰਟੀ ਭਾਜਪ ਦਾ ਸਹਾਇ ਹੈ, ਜਿਸਦੇ ਉੱਮੇਦਵਾਰ
 ਤਿੰਨ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਗਰੀਬ
 ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਰੁਪਏ ਕਿੱਲੇ ਦੇ ਹਿੱਸਾਥ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਮਾਹ

25 ਕਿਲੋ ਚੱਲ ਦੇਣ ਦਾ ਅਲੈਨ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਇਕ ਕਦਮ ਹੋਰ ਅਗੇ ਵਧਦਿਆਂ ਦੇ ਰੁਪਏ ਵਿਚ ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਗਠੋੜ ਸਰਕਾਰ ਗਰੀਬ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚਾਰ ਰੁਪਏ ਕਿਲੋ ਕਣਕ ਅਤੇ 20 ਰੁਪਏ ਕਿਲੋ ਦਾਲ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਥੇ ਅਹਿਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਆਮ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਖਾਦ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਹੀ ਦਰਕਾਰ ਹੈ? ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣ? ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਮਲਟੀਪਲੈਕਸਮਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਹੀ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਪੈਮਾਨਾ ਮੰਨ ਲਿਆ ਹੈ। ਕਸ਼ੇਰ ਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਗਰੀਬ, ਭੂਮੀਹੀਣ ਪੇਂਡੂ ਅਤੇ ਪਛੜੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਨਰਕ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੇ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਦੌਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੱਧਵਰਗੀ ਕਿਸਾਨ ਟੁੱਟ ਕੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਛੋਟੀਆਂ ਅਤੇ ਮੱਧਲੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਦਮ ਤੋੜ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਪਲਾਇਨ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਿਹਤਰੀ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਿਸਦੇ ਚੱਲਦੇ ਲੱਖਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਰੋਜ਼ਗਾਰੀ ਅਤੇ ਕੰਗਾਲੀ ਦੇ ਨਰਕ ਵਿਚ ਗਿਰਦੇ ਚਲੇ ਗਏ।

ਦੁਰ-ਦਰਜ ਦੇ ਇਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ੁਕੂਲ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਨਾਂ-ਮਾਤਰ ਹੈ। ਬਹੁਤੇ ਅਧਿਆਪਕ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰ ਉਥੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ। ਸਾਫ਼ ਪਾਣੀ ਦੀ ਮਸ਼ਕਿਲ ਲਗਾਤਾਰ ਗਹਿਰੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਅਹਿਮ ਮੁੱਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚੀ ਤੋਂ ਨਦਾਰਦ ਹਨ। ਹੁਣ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਸਵਾਲ ਇਹੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਰੀਏ? ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਿਆਂ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ ਹੋ ਕੇ ਕੀ ਵੋਟ ਹੀ ਨਾ ਪਾਉਣ ਜਾਂ ਫਿਰ ਸੇਚ ਵਿਚਾਰ ਕੇ ਇਹੋ ਸਿਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਸਿਖ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਥਨੀ ਅਤੇ ਕਰਨੀ ਵਿਚ ਬਹੁਤਾ ਫਰਕ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਸਾਡੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਇਹੀ ਹੋਈ ਚਾਹੀਦੀ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼
 ਤੋਂ ਉਪਰ ਉੱਠ ਕੇ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਵੋਟ ਪਾਈ
 ਜਾਵੇ ਜਿਸਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬਿਹਤਰੀ ਲਈ ਕੁਝ
 ਕਰ ਗੁਜਰਨ ਦਾ ਜ਼ਜਬਾ ਹੋਵੇ। ਅਸੀਂ ਖੁਦ ਵੀ ਕਿਸੇ ਇਹੋ
 ਜਿਹੀ ਖੇਡ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਾ ਬਣੀਏ ਜਿਸ ਵਿਚ ਚੋਣ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ
 ਸੱਟ ਵੱਜਦੀ ਹੋਵੇ।

ਛੁਕ-ਛੁਕ ਕੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਪੈਣਗੇ ਓਬਾਮਾ ਨੂੰ

-ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਫੀਚਰ ਸਰਵਿਸ

ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਰਾਕ ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਵਾਈਟ
ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਸੌ ਦਿਨ ਪੂਰੇ ਹੋਣ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ
ਬਾਰੇ ਦੋ ਗੱਲਾਂ ਕਹੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਸਾਡੇ ਗੁਆਂਢੀ ਮੁਲਕ ਦੇ
ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚਿੰਤਾ ਵਿਸ਼ਵ ਭਾਈਚਾਰੇ ਅਤੇ
ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਹੈ
ਕਿ ਪਾਕਿ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ
ਪਾਕਿ ਸੈਨਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਤਾਲਿਬਾਨ ਜਾਂ
ਅਲਕਾਇਦਾ ਵਰਗੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਪੈਣ ਦੇ
ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੈ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਗੱਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ
ਕਹੀ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿ ਫੌਜ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਦੁਸ਼ਮਣ
ਮੰਨਣ ਦੀ ਭਰਮ ਧਾਰਨਾ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ
ਅੰਦਰ ਪਨਪ ਰਹੇ ਅਤਿਵਾਦੀ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ
ਕਿਲਾਵਿਲ ਦੀ ਚਰਤਰ ਨੂੰ ਸ਼ੀਕਾਜ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਗੱਲਾਂ ਸਹੀ ਹਨ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸ਼ਟਾਨ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਬਦਲਾਅ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖੁਸ਼ ਕੋਈ ਦੂਜਾ ਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਭਾਈਚਾਰਾ, ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਲੰਬੇ ਅਨੁਭਵ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਇਸ 'ਤੇ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ। ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਾਕਿਸ਼ਟਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮੰਨਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਕੀ ਹੈ। ਇਹੋ ਹਥਿਆਰ ਹਾਲੌਦ ਵਿਸ਼ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਵਿੱਚ ਹਨ? ਇਸ ਟੌੜੇ ਦੇ ਸਿਥੁ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕੀ

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਏਨਾ ਭਰੋਸਾ ਹੈ? ਜਾਂ ਉਸ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਜਾਂ ਭਰਭਰੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ?

ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿ ਫੌਜ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਤੋਂ ਮਹਿਜ ਸਵਾ ਸੌਂ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੁਰ ਤੱਕ ਆ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਲਿਬਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬੁਨੋਰ ਤੋਂ ਖੇਡਤਣ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਪਰ ਕਿੱਦਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਕਿੰਨੇ ਹਕੀਕੀ ਅਤੇ ਕਿੰਨੇ ਵਿਖਾਵੇ ਲਈ ਹਨ? ਇਹੀ ਨਹੀਂ, ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਮੰਡਿਆਂ ਅਤੇ ਮੱਧਯੂਗੀ ਫੈਸ ਕੋਡ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫਰਮਾਨਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ?

ਸਰਹੁੰਦੀ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ 'ਤੇ ਜਜ਼ੀਆ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਜਜ਼ੀਆ ਨਾ ਦੇਣ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਢਾਹ ਦੇਣ ਨੂੰ ਬੇ ਰੋਕ-ਟੋਕ ਇਜ਼ਾਜ਼ਤ ਕਿਉਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ? ਜਾਹਿਰ ਹੈ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਅਤਿਵਾਦ ਵਿਚ ਵਾਧੇ ਦੇ ਸਿਰਫ ਫੌਜੀ ਪਹਿਲੂ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਨਾਗਰਿਕ ਪਹਿਲੂ ਵੀ ਉਨੇ ਹੀ ਚਿੰਤਾਜ਼ਨਕ ਹਨ। ਦੋਵੇਂ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਦੇ ਅਨੁਪੁਰਕ ਹਨ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਮਾਣ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਖ਼ਿਲਾਫ ਰਣਨੀਤਕ ਸਸਤਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤਿਵਾਦ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਅਤੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਪਾਕਿ ਨੀਤੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਬਦਲਾਅ ਆਇਆ ਹੈ। ਓਬਾਮਾ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਆਸਾਵਾਦ ਸੈਨੇਟ ਤੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ 50 ਕਰੋੜ ਭਾਲੂਰ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਸਹਾਇਤਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਵਿਚੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਫ-ਪਾਕਿ ਲਤਾਈ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬੜੇ ਫੂਕ-ਫੂਕ ਕੇ ਕਦਮ ਚੱਕ੍ਰਕੇ ਪੈਂਨਾਂ।

ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੋਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਕੌਣ ਹਨ, ਉਥੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਅਨਿਸ਼ਚਤਤਾ ਦੇ ਚੱਲਦੇ, ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਰਸਤਾ ਨਾ ਮਿਲੇ। ਇਸ ਵਾਰੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਚੰਗਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਤਕਰੀਬਨ ਟੁੱਟ ਚੁੱਕੇ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਵਿਚ ਇਸ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਨੇ ਇਹ ਸਾਫ਼ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਸਰਬਸੰਮਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਭਾਜਪਾ ਕੁਝ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਜਾਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਲਈ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਦੇ ਪੂਰਨ ਸਮਰਥਨ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਚ ਇਸ ਦੇ ਤੇਜ਼ ਤਰਾਂ ਸਹਿਯੋਗੀ ਦਲ, ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਨੂੰ ਹੀ ਲੈ ਲਈ, ਜਿਹੜਾ ਇਸ ਨਾਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨੋਕ-ਝੋਕ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਅਡਵਾਨੀ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿਚ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਵਿਚ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਲੱਗ ਗਿਆ। ਹੋਰਾਂ ਬਾਰੇ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਏ? ਨਿਤਿਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵਰਗਾ ਨੇਤਾ ਵੀ ਭੁਕ-ਭੁਕ ਕੇ ਕਦਮ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚੰਦਰ ਬਾਬੂ ਨਾਇੜੂ, ਜਿਹੜਾ 2004 ਦੀ ਆਪਣੀ ਹਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਧਾਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਚੁੱਪਚਾਪ ਦੁਬਾਰਾ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜਮਾਉਣ ਵਿਚ ਲੱਗਾ ਹੈ, ਅਡਵਾਨੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰੇਗਾ ਜਾਂ ਖੁਦ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਕਰੇਗਾ?

ਅਗਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀ?

ਪ੍ਰਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਵਧਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਹੁਣ ਮਾਕਪਾ ਦੇ ਦੋ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਾਰਤ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਉਹ ਪ੍ਰਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੱਥਮੀ ਬੰਗਲ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬੁਧਾਏਬਹ ਭੱਤਾਚਾਰੀਆ ਦਾ ਨਾਮ ਵੀ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਗਲੀ ਕਮਿਊਨਿਸ਼ਟ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਪ੍ਰਾਨ ਮੰਤਰੀ। ਅਜਿਹੀ ਸੋਚ ਹੀ ਕਰੋਬਾਰੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਅਤੇ ਨਵ-ਮੱਧ ਵਰਗੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਪਰਿਸਥਿਤੀ ਬਣਨ 'ਤੇ ਅਗਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਖਤਮ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਸਟਾਕ ਮਾਰਕੀਟ ਤੋਂ ਵੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਕੀ ਹਕੀਕਤ ਵਿਚ ਇਹ ਇੰਨਾ ਬੁਰਾ ਹੋਵੇਗਾ?

ਮੈਂ ਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤ
ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਕੰਗਰਸ ਅਤੇ
ਭਾਜਪਾ ਦੋਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸਾਫ਼
ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਦੇ ਪ੍ਰਾਣ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ
ਦੇ ਦਾ ਅਵੇਦਾਰ ਕੌਣ ਹਨ,
ਉਥੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ
ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਦੇ ਚੱਲਦੇ
ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਰਸਤਾ ਨਾ
ਮਿਲੇ। ਇਸ ਵਾਰੀ ਚੋਣਾ
ਵਿਚ ਕੰਗਰਸ ਚੰਗਾ

ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਤਕਰੀਬਨ ਟੁੱਟ ਚੁੱਕੇ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਵਿਚ ਇਸ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਨੇ ਇਹ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਸਰਬਸੰਮਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਆਜਪਾ ਕੁਝ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਜਾਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅੰਡਾਵਾਨੀ ਲਈ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਦੇ ਪੂਰਨ ਸਮਰਥਨ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਚ ਇਸ ਦੇ ਤਣਕ-ਮਿਜਾਜ਼ ਸਹਿਯੋਗੀ ਦਲ ਸਿਵ ਸੈਨਾ ਨੂੰ ਹੀ ਲੈ ਲਈ, ਜਿਹੜਾ ਇਸ ਨਾਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨੋਕ-ਝੋਕ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਅਡਵਾਨੀ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿਚ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਲੱਗ ਗਿਆ। ਹੋਰਾਂ ਬਾਰੇ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਏ, ਨੀਤਿਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵਰਗਾ ਨੇਤਾ ਵੀ ਫੂਰ-ਫੂਰ ਕੇ ਕਦਮ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚੰਦਰ ਬਾਬੂ ਨਾਇੰਡੂ, ਜਿਹੜਾ 2004 ਦੀ ਆਪਣੀ ਹਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਚੁੱਚਾਚ ਦੁਬਾਰਾ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜਮਾਉਣ ਵਿਚ ਲੱਗਾ ਹੈ, ਉਹ ਅਡਵਾਨੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰੇਗਾ? ਜਾਂ ਖੁਦ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਕਰੇਗਾ?

ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ
ਮਾਇਆਵਤੀ, ਸਰਦ ਪਵਾਰ, ਜੈਲਲਿਤਾ ਹਾਲੇ
ਵੀ ਇਸ ਹੋਤ ਵਿਚ ਹਨ ਅਤੇ ਰਾਮ ਵਿਲਾਸ
ਪਸਵਾਨ ਅਤੇ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੁਸ਼ੀਲ ਕੁਮਾਰ
ਸਿੰਦੇ (ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਲਿਤ ਪਹਿਚਾਣ ਇਕ ਵੱਡਾ
ਕਾਰਕ ਹੈ) ਵਰਗੇ ਨੇਤਾ ਵੀ ਨਵੇਂ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੇ
ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਭਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਾਂਗ

ਭੁਲਖਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਸ ਵਿਚ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਨੱਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਹੋਰ ਜੁੜ ਗਏ ਹਨ। ਮਾਕਪਾ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਹ ਸਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਕਈ ਕਿਸੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਹ ਹੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਪਿਛਲੀ ਵਾਰੀ ਵੀ ਇਸ ਨੇ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਨੂੰ ਬਾਹਰੋਂ ਸਮਰਥਨ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਕਿਨਾਰੇ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੁੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਦਲ ਵਾਂਗ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਇਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਇਸ ਦੋਹਰੀ ਭੁਮਿਕਾ ਨੂੰ ਬੇਹਤਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੰਭਾਲਿਆ। ਇਸ ਨੇ ਕਈ ਨੀਤੀਗਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ (ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁਰਦੇ ਦੇ ਪੈਂਡਿਓ) ਸਰਕਾਰ

ਸਿਧਾਰਥ ਭਾਟੀਆ

ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਕਿਨਾਰੇ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੁੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਦਲ ਵਾਂਗ ਕੈਮ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਇਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਇਸ ਦੋਹਰੀ ਭੁਮਿਕਾ ਨੂੰ ਬੇਹਤਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੰਭਾਲਿਆ। ਇਸ ਨੂੰ ਕਈ ਨੀਤੀਗਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ (ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਦੇ ਦੇ ਪਿੱਛਿਓ) ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਇਵਾਂ ਦੋ ਸਾਲੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੱਕ ਤਕਰੀਬਨ ਹਰ ਗੱਲ ਲਈ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਹੋਰ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਯਾਂ ਪੀ ਏ...

ਦੀ ਆਰਥਿਕ
ਨੀਤੀਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ
ਵਿਵਦੇ ਸੋਈ
ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੱਕ
ਤਕਰੀਬਨ ਹਰ
ਗੱਲ ਲਈ
ਅਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ।
ਇਹ ਹੋਰ ਗੱਲ ਹੈ
ਕਿ ਯੂ.ਪੀ.ਏ.
ਕੁਝ ਸਧਾਰਨਾਂ ਨੂੰ

ਅੱਗੇ ਵਧਾ ਸਕੇ
ਅਤੇ ਭਾਰਤ-
ਅਮਰੀਕਾ ਪ੍ਰਮਾਣੁ
ਕਰਾਰ ਲਈ
ਦੋਪੱਖੀ ਅਤੇ
ਬਹੁਪੱਖੀ
ਗੱਲਬਾਤਾਂ ਨੂੰ
ਸਫਲ ਅੰਜਾਮ
ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਏ।
ਮਾਕਪਾ ਨੇ
ਸਮਰਥਨ ਵਾਪਸ
ਲੈ ਲਿਆ ਅਤੇ

ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਹੀ ਇਹ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ
ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਬੇਹੱਦ ਨਾਰਾਜ਼ ਹਨ।

ਕਿਤੇ ਇਸੇ ਤਜਰਬੇ ਨੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਗਲੀ ਵਾਰੀ ਮੌਕਾ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ? ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਆਪਣਾ ਅਕਰਸਣ ਹੈ, ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਈ ਅਤੇ ਪਾਰਦੀ ਲਈ ਵੀ, ਪਰ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਤਾਂ ਨੀਤੀਗਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਕੰਟਰਲ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਲੈਣਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤ-ਅਮਰੀਕਾ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਕਰਾਰ 'ਤੇ
ਦੁਬਾਈਆ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨਾ ਵੀ ਇਕ ਕਾਰਕ ਹੋ
ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਮਾਕਪਾ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੱਤਾ
ਛੱਚੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਨਣ ਨਾਲ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ
ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀਆਂ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪੈਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਾਵਾ
ਮਿਲੇਗੀ। ਮਾਕਪਾ ਕੁਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਇਕ ਤੋਂ
ਜ਼ਿਆਦਾ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ 35 ਤੋਂ 50 ਸੀਟਾਂ ਤੱਕ
ਜਿੱਤ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਚ ਇਹ ਛੋਟੇ ਖੇਤਰੀ

ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਸੱਤਾ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਉਂ ਸੌਂਪ ਦੇਵੇਗੀ।

ਕੋਈ ਮਾਕਪਾ ਪ੍ਰਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਾ ਸਿਰਦ
 ਕੰਪਨੀ ਜਗਤ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਹਿਲਾ ਸਕਦਾ
 ਹੈ, ਸਗੋਂ ਅਜਿਹੇ ਸੰਕੇ ਵੀ ਉਠ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ
 ਅਜਿਹੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਿੰਦਾ ਚਲਾਏਗੀ।
 ਅਜਿਹੀ ਰਾਇਂ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ 'ਆਰਬਿਕ
 ਸੁਧਾਰ' ਅਜਿਹਾ ਮੰਤਰ
 ਹੈ ਕਿ ਸਭਾਵਕ ਤੌਰ 'ਤੇ
 ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ
 ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਆਰਬਿਕ
 ਵਿਕਾਸ ਕਈ ਸਾਲ ਪਿੱਛੇ
 ਚਲਾ ਜਾਏਗਾ। ਦੱਸਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਤਾਂ
 ਇਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਇਹੀ ਹੋਵੇਗੀ
 ਕਿ 'ਦੇਖ ਲਓ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨੰਦੀਗ੍ਰਾਮ ਅਤੇ ਸਿੰਗੁਰ
 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਭਾਲਿਆ!' ਇਹ
 ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅਰਬਿਵਸਥਾ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦੇ ਤੌਰ
 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕਦੀ ਵੀ ਪ੍ਰੇਰਕ ਨਹੀਂ
 ਰਿਹਾ।

ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਮਾਖਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਨ ਮੰਤਰੀ
ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੁੱਧਾਦੇਬ ਭੱਟਾਚਾਰੀਆ ਦਾ ਹੋਣਾ
ਸਵਾਗਤਮੇਗ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ
ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕੇਂਸਲ ਜਾਂ ਨਵ-
ਵਿਵਹਾਰਿਕਤਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗਾ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ
ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭੱਟਾਚਾਰੀਆ ਅਤੇ ਵਿਨਾਂ

ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਵਿਚ ਇਹ ਖੂਬਿਆਂ ਆ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲੋਕਤੰਤਰਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਜਿੱਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਮਾਕਪਾ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਰਾਜ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਚਲਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਕੇਂਦਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇਹ ਰਾਜਨੀਤਕ ਰੂਪ ਤੋਂ ਅਫ਼ਛੇਗੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਥੇ ਸਾਂਸਦ ਤਾਂ ਭੇਜਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਪੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦਾ ਭਾਰ ਸੰਭਾਲਣ ਵਿਚ ਸੰਕੋਚ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜੋਰ-ਸੋਰ

ਨਾਲ ਨਾਅਰ ਲਗਾਉਣਾ
ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣਾ ਅਲੰਗ
ਗੱਲ। ਦੂਜਿਆਂ ਵਾਂਗ ਮਾਕਪਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਤੋਂ
ਵੀ ਕੁਝ ਗਲਤੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ
ਸਫਲਤਾਵਾਂ ਵੀ ਹਾਸਲ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।
ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ
ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ
ਵਧ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਤਵੇਂ ਦੇਣੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਪਰ
ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਾਕਪਾ ਵਿਚੋਂ
ਕਿਸੇ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨਾ ਪਾਰਟੀ, ਦੇਸ਼
ਅਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਲਈ ਵੀ ਉੱਚੀ ਛਾਲ ਹੋਵੇਗੀ।

ਇਸ ਨਾਲ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼
ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ
ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ
ਰਾਇ ਲਈ ਗ੍ਰੰਜਾਇਸ਼ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ
ਹੋਵੇ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸੁਰਤੇ-ਹਾਲ
ਬਣਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮਾਕਪਾ ਲਈ ਆਪਣੀ ਅਤੀਤ ਦੀ
ਇਤਿਹਾਸਕ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦਾ ਸੁਨਹਿਰੀ
ਮੌਕਾ ਮਿਲੇਗਾ।

ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼

ਕਾਬੂਲ ਦੇ ਹਾਕਮ ਅਤੇ ਭਾਰਤ

ਇਸ ਸਮੇਂ ਅਦਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨੇਤਾਂ ਚੋਣ ਦੰਗਲ ਵਿਚ ਫਸੇ ਹੋਏ ਹਨ। 20 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਚੋਣ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਉਜ਼ਾਂ ਤਾਂ ਚੋਣ ਅਧੀਕਾਰ-ਮਈ ਵਿਚ ਹੀ ਹੋ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਂਦੀ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਹਾਮਿਦ ਕਰਜ਼ਾਈ ਦੀ ਮਿਆਦ 21 ਮਈ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਕਰਜ਼ਾਈ ਨੇ ਅਸੁਰੱਖਿਆ, ਖਰਾਬ ਮੌਸਮ, ਅਖੋਗ ਤਿਆਰੀ ਆਦਿ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ। ਵਿਰੋਧੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਬੜਾ ਰੱਲਾ ਮਚਾਇਆ, ਪਰ ਸਰਵਤੁਚੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਠਹਿਰਾਇਆ।

ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਆਪਣੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਕਾਰਨ ਪਠਾਨ ਅਤੇ ਤਾਜਿਕ ਦੋਵੇਂ ਹਨ। ਅਦਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਇਹ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਸਾਡੇ ਇਥੇ ਜਾਤ ਵੱਡਾ ਮੁੱਦਾ ਹੈ, ਅਦਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਵੰਸ਼ ਵੱਡਾ ਮੁੱਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਵੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੋਕ ਪੁੱਛਦੇ ਹਨ ਕਿ ਫਲਾਂ-ਫਲਾਂ ਦਾ ਵੰਸ਼ ਕਿਹੜਾ ਹੈ? ਉਹ ਪਠਾਨ ਹੈ ਜਾਂ ਤਾਜਿਕ ਹੈ, ਉਜ਼ਬੇਕ ਹੈ ਜਾਂ ਹਜ਼ਾਰਾ ਹੈ? ਪਠਾਨ ਵਿਚ ਵੀ ਕਿਹੜਾ ਪਠਾਨ ਹੈ? ਮੁੰਹਮਦ ਜਦਈ ਹੈ

ਵੈਦਪ੍ਰਤਾਪ ਵੈਦਿਕ

ਕਿ ਗਿਲਜਈ ਹੈ ਕਿ ਨਰਜਈ ਹੈ ਕਿ ਪੋਪਲਜਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਕਿਹੜ ਕਬੀਲੇ ਦਾ ਹੈ? ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਵੀ ਲੋਕ ਵੰਡੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਫਾਰਸੀ, ਪਾਸ਼ਤੇ, ਉਜ਼ਬੇਕੀ ਆਦਿ ਮੱਖ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚਾਲੇ ਹਾਮਿਦ ਕਰਜ਼ਈ ਵਿਰੁਧ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵੇਣਾਂ ਡਾ। ਅਬਦੁੱਲਾ ਨੂੰ ਮਿਲ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਰਜ਼ਈ ਪੋਪਲਜਈ ਪਨਾਨ ਹਨ, ਪਰ ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੇਣਾਂ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਵੰਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਯੂਨਸ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਨ, ਜਿਹੜੇ ਅੱਜ-ਕੱਲ ਅਫਗਾਨ ਲੋਕਸਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਨ।

ਇਸ ਵਾਗੀ ਕਰਜ਼ੀਣੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਵਰਗ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਘੱਟ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਬਿਲਕੁਲ ਛਿੱਲਾ ਹੈ, ਭਿਸ਼ਟ ਹੈ, ਬੇਕਾਰੀ ਅਤੇ ਅਸਰੋਖਿਆ ਵਧ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਲਿਬਾਨ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਕਰਜ਼ੀਣੀ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਦਾਂ ਤਾਂ ਡਾ। ਅਬਦੂਲਾ ਜ਼ਬਹੋ-ਮਿਲੀ (ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੇਰਚੇ) ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਨ, ਪਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੇਰਚੇ ਵਿਚ ਵੀ ਕਈ ਜ਼ੋਖਿਮ ਹਨ। ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬੁਰਹਾਨੂੰਦੀਨ ਰੱਬਾਨੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੇਰਚੇ ਦੇ ਨੇਤਾ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਮੇਰਚੇ ਦੇ ਲਾਗਗਾ ਦੇ ਦਰਜਨ ਲੀਡਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ। ਅਬਦੂਲਾ ਦੀ ਲੱਤ ਕੌਣ ਕਦੋਂ ਘਸੀਟੇਗਾ, ਪਤਾ ਨਹੀਂ। ਉਦਾਂ ਵੀ ਕਰਜ਼ੀਣੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਪਦ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਚੋਣ ਲਡਣਗੇ, ਜਦਕਿ ਦੂਜੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਧਾਰਨ ਹੋਣਗੇ। ਸਾਧਨ ਅਤੇ ਲੋਕ ਕਿੱਥੋਂ ਲਿਆਉਣਗੇ? ਉਦਾਂ ਨੱਬੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ

ਪੂਰੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ
ਹਾਮਿਦ ਕਰਜ਼ੀਦੀ ਦੁਬਾਰਾ
ਚੋਣ ਲੜਨਗੇ। ਬਿਆਮਾ ਦੀ
ਚੋਣ ਮੁਹਿਮ ਦੌਰਾਨ ਲਗ
ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ
ਭਿਆਮਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ
ਬਣ ਗਏ ਤਾਂ ਉਹ
ਕਰਜ਼ੀਦੀ ਨੂੰ ਚੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ
ਹੀ ਹਟਵਾ ਦੇਣਗੇ, ਪਰ
ਹਣ ਸਪਸ਼ਟ ਸੰਕਤ ਹੈ ਕਿ
ਅਮਰੀਕਾ ਨਿਰਧਾਰ ਹੋ
ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਖਾਸ
ਉਮੀਦਵਰ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ
ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਹਿਲਾਂ
ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ
ਅਮਰੀਕਾ ਜਲਮਈ
ਖਲੀਲਜਾਦ ਜਾਂ ਅਲੀ
ਜਲਾਲੀ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ
ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ
ਕਰਵਾਇਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ
ਕਿ ਕਰਜ਼ੀ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਜੇਕਰ
ਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕੀ ਸਾਰੇ ਪਠਾਨਾਂ

ਲਿਬਾਨ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਏਗੀ? ਕਮੇਬੇਸ ਪਠਾਨ ਹੀ ਹਨ ਅਤੇ ਧੀ ਹਨ। ਮੇਰੀ ਰਾਇ ਤਾਂ ਇਹੀ ਨੂੰ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਨ ਵਿਚ ਆਵੇ, ਚੋਣ ਲਡੇ ਅਤੇ ਜ਼ਕਰਨਾ। ਤਾਲਿਬਾਨ ਨਾਲ ਕੀ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਘੱਟ ਵਧ ਲਕੀਰ ਦੀ ਫ਼ਕੀਰ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਸਿੰਘਾਂ

ਸਮ ਕਈ ਵਾ ਉਮਾਦਵਾਰ
ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ
ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਈ ਉਮੀਦਵਾਰ
। ਭਾਰਤ ਵਾਲੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ
ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਮਦਦ ਦੀ
ਆ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਵੇਲੇ ਬੋਹੜ 'ਤੇ ਚੁੜੇਲਾਂ ਨੱਚੀਆਂ!

ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਕਥਨ ਕਿਸੇ ਕਵੀ ਜਾਂ ਵਾਰਤਕ ਲੇਖਕ ਦਾ ਅਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਕ ਚਿੱਤਰ, ਚਾਲੀ ਹਜ਼ਾਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਨਿਚੋਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮਤਲਬ ਕਿ ਕਿਸੇ ਚਿੱਤਰਕਾਰ ਦੇ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਚਿੱਤਰ ਨੂੰ ਜੋ ਲਿਖਤ ਰਾਹੀਂ ਦਰਸਾਉਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਚਾਲੀ ਹਜ਼ਾਰ ਸ਼ਬਦ ਲਿਖਣੇ ਪੈਂਦੇ। ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਦੱਸੋ-ਪੇਂਡ ਘਰ ਦੇ ਖੁੜ੍ਹੇ-ਚਪੱਟ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਹਰੀ ਭਰੀ ਨਿੰਮ ਦਾ ਦਰਖਤ ਖੜ੍ਹ ਹੈ-ਗੁੜੀ ਛੁੱਹੀ ਹੇਠ ਇਧਰ-ਉਧਰ ਸਣ ਤੇ ਸੁਣੱਕਤੇ ਦੇ ਬਣੇ ਹੋਏ ਮੰਜੇ ਡੱਠੇ ਹੋਏ ਨੇ। ਨਿੰਮ ਉੱਪਰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਤੁਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੰਡੀਆਂ ਨੇ ਰੱਣਕ ਲਾਈ ਹੋਈ ਐ-ਨਿੰਮ ਦੇ ਇਕ ਮੇਟੇ ਟਾਹਣ ਨਾਲ ਪੀਂਘ ਪਈ ਹੋਈ ਹੈ-ਕੁੜੀਆਂ ਆਪਸ ਵਿਚੀਂ 'ਤੇਰੀ ਵਾਰੀ-ਮੇਰੀ ਵਾਰੀ' ਕਰਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਲੜਦੀਆਂ ਝਗੜਦੀਆਂ ਇਕ ਦੂਜੀ ਤੋਂ ਪੀਂਘ ਦਾ ਰੱਸਾ ਥੋੜੀ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ - ਇਕ ਪਸੇ ਕੱਚੀ ਖੁਰਲੀ ਤੇ ਬੱਡੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਗਾਵਾਂ ਮੱਝਾਂ ਜੁਗਲੀ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਨੇ-ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੱਟੋ-ਵੱਛੇ ਆਪਣੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਬਣਾਂ ਵਲ ਦੇਖ ਦੇਖ ਤੀਘੜ ਰਹੇ ਨੇ- ਪੱਛੋਂ ਦੀ ਪੌਂਧ ਰੁਮਕ ਰਹੀ ਹੈ - ਇਕ ਮੰਜੇ 'ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਮੌਜੂਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਕੋਲ ਗੁਆਂਦੀ ਪਿੰਡ ਰਾਣੇਵਾਲ ਦਾ ਚਿੱਟੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਵਾਲਾ ਬਾਪੁ ਗੇਂਦਾ ਸਿੰਘ ਆ ਬੈਠਾ ਹੈ- ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਭੈਣ-ਭਰਾ ਬਾਬੇ ਨੂੰ 'ਸਾ-ਸਰੀ-ਕਾਲ' ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ ਭੱਜਦੇ ਹਾਂ'.... ਅਸੇ ਮਾਹੌਲ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼-ਚਿੱਤਰਣ ਕਰਨ ਲਈ ਚਾਲੀ ਹਜ਼ਾਰ ਤਾਂ ਕੀ, ਅਸੀਂ ਹਜ਼ਾਰ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਥੁੰਡੇ ਹਨ!

ਪਈ 'ਚੋਂ ਤੰਦ ਕੱਢਣ ਵਾਂਗ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਅਗਾਹ ਤੋਹੀਏ- ਇਹ ਲਾਜਵਰ ਲਾਈ ਹੋਏ ਚਿੱਟੀ ਕਮੀਜ਼ ਤੇ ਚਿੱਟੇ ਚਾਚੇ ਵਾਲਾ ਬਾਪੁ ਗੇਂਦਾ ਸਿੰਘ ਜਦ ਕਦੀ ਸਾਡੇ ਘੰਟੇ ਆਉਂਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਚਾਚਾ ਚੜ੍ਹ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਅੱਜ ਭੁਤ-ਚੁੜੇਲਾਂ ਵਾਲੀ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾਗੇ। 'ਭਾਈ ਮੱਲਿਉ, ਆਹ 'ਛਿੰਡ ਫੁੱਕਣੀ' ਨਾ ਬਣਾਇਓ' ਚਾਹ ਤੋਂ ਮਨੁੰ ਕਰਕੇ ਮੰਜੇ 'ਤੇ ਬਹਿੰਦਿਆਂ ਸਾਰ ਉਸ ਨੇ ਖੀਸੇ 'ਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਇਕ ਇਕ ਪਤਾਸਾ ਦੇਣਾ। ਪ੍ਰਸਾਦ ਲੈਣ ਵਾਂਗ ਅਸੀਂ ਦੋਹਾਂ ਨਾਲ ਪਤਾਸੇ ਫੜ ਕੇ ਰੋਲ ਪਾਉਣਾ- "ਬਾਬਾ, ਉਹ ਗੱਲ ਸੁਣਾ, ਜਦ ਤੁਸੀਂ ਚੁੜੇਲਾਂ ਨੱਚਦੀਆਂ ਦੇਖਣ ਗਏ ਸੀ?" ਕੋਲ ਬੈਠਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸਾਡੀਆਂ ਪਿੰਠਾਂ ਪਲੋਸਿਡਿਆਂ ਉਸ ਨੇ ਉੱਚੀ-ਉੱਚੀ 'ਹਾ-ਹਾ-ਹਾ' ਕਰਕੇ ਹੱਸਣਾ- "ਆਹ ਤਹਾਡਾ ਭਾਪਾ ਵੀ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਈ ਤੀ ਚੁੜੇਲਾਂ ਦਾ ਨਾਚ ਦੇਖਣ ਗਿਆ, ਸਾਡਾ ਮੋਹਰੀ ਤਾਂ ਇਹੋ ਬਣਿਆ ਤੀ.... ਇਹੂਨੂੰ ਪੁੱਛੋ ਤਾਂ ਕਿੱਦਾ

ਸਰੋਤੇ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਦੇਖੇ, ਪਰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੱਖੀਂ ਛਿੰਠਾ ਹਾਲ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਜਣੇ, ਇਕ ਮੇਰਾ ਬਾਪ ਤੇ ਦੂਜਾ ਰਾਣੇਵਾਲੀਆ ਗੇਂਦਾ ਸਿੰਘ ਬੁਨੂਰਗ, ਸਣਾਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਐਸਾ 'ਕਹਾਣੀ-ਵਕਤਾ' ਮੈਂ ਅੱਜ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ। 'ਚੁੜੇਲਾਂ ਦਾ ਡਾਂਸ' ਦੇਖਣ ਵਾਲੀ ਰਹਸ਼-ਭਰਪੂਰ ਕਥਾ ਸੁਣਦਿਆਂ, ਸਾਨੂੰ ਇਉਂ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣ ਨਹੀਂ ਰਹੇ, ਸਗੋਂ ਭੁਤਾਂ-ਪ੍ਰੇਤਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਫਿਲਮ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਢਾਢੀ ਜਥੇ ਦਾ ਲੈਕਚਰ, ਇਤਿਹਾਸਕ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸੁਰੂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਬਿ ਗਵੱਡੀਏ, ਵਿਚ ਵਿਚ ਜੋਸੀਲੀਆਂ ਵਾਚਾਂ ਦਾ ਗਾਇਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਐਨੂੰ ਇਸੇ ਤੁਰ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਕੋਲੋਂ ਕਥਾ ਦੀ ਤੰਦੀ ਜਾਣੀ।

“....ਘੁੱਪ ਹਨੇਰੀ ਰਾਤ, ਹੱਥ ਨੂੰ ਹੱਥ ਨਾ ਦਿਸੇ, ਸਾਰਾ ਪਿੰਡ ਸੁਤਾ ਪਿਆ-ਚਾਰੋਂ ਪਸੇ ਸੰਨਾਟਾ!... ਖੜਾਕ ਹੋਣ ਦੇ ਡਰੋਂ ਅਸੀਂ ਚਾਰੋ-ਪੰਜੇ ਜਣੇ ਦੱਥੇ ਪੈਰੀਂ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਤੁਰ ਰਹੇ ਸਾ.... ਉੱਚੀ ਵੱਟ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹ ਹੋ ਕੇ ਜਿਹਤਾ 'ਨਜ਼ਾਰਾ' ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ, ਉਹ ਸਾਡਿਆ ਰੱਬਾ! ਬੋਹੜ ਦੇ ਉੱਪਰ ਇਕ ਪਾਸਿਉਂ 'ਲੈਟ' ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਦੱਤੇ, ਉੱਧਰੋਂ ਫਿਰ ਵਾਪਸ ਮੁੜਦੀ ਆਵੇ! ਨਾਲ-ਨਾਲ ਧਮਾਲਾਂ ਪੈਣ, ਢੋਲਕੀ ਵੱਜੇ, ਗਉਂਦੀਆਂ ਚੁੜੇਲਾਂ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਐਨੂੰ ਸੁਣਨ!.... ਸਾਡੇ ਸਾਰ ਸੁਤੇ ਜਿਥੇ-ਜਿਥਾਂ ਪਾਣੀ ਹੀ ਮੁੱਕ ਗਏ ਹੋਣ....।”

ਟੋਲਰ ਦਿਖਾਉਣ ਵਾਂਗ ਬਾਪੁ ਗੇਂਦਾ ਸਿੰਘ

ਇੱਨਾ ਕੁ ਲਿਸਕਾਰਾ ਜਿਹਾ ਦਿਖਾ ਕੇ ਫਿਰ ਸਾਡੇ ਬਾਪ ਵਲ ਦੇਖਣ ਲੱਗਣਾ। ਜਿੰਨ-ਭੁਤ-ਚੁੜੇਲਾਂ ਦਾ ਜਿਕਰ ਸੁਣ ਕੇ ਕੁਝੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਪੀਂਘ ਛੱਡ ਮੰਜਿਆਂ ਦੀ ਪੈਂਦ ਉੱਪਰ ਆ ਬਹਿਣ। ਅੱਖਾਂ ਅੱਡੀ ਬੈਠੇ ਇਸ ਸੁਤਾ-ਮੰਡਲ ਸਾਹਮਣੇ ਫਿਰ ਭਾਈਆ ਜੀ, 'ਅਲੋਕਿਕ ਕਥਾ' ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ ਬਿਆਨਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ-

ਰੋਲਿਆਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੇ ਇਹ ਰਾਣੇਵਾਲ ਤੋਂ ਪਿੰਡ ਅਸਮਾਨਪੁਰ ਵਲ ਨੂੰ ਜਾਂਦੀ ਗੋਹਰੀ ਉੱਪਰ, ਰਾਣੇਵਾਲ ਤੇ ਅਸਮਾਨਪੁਰ ਦੇ ਵਿਚਾਲੇ ਜਿਹੇ ਇਕ ਬਹੁਤ ਭਾਰਾ ਪੁਰਾਣਾ ਬੋਹੜ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਹੋ ਬੱਲਿਉਂ ਤੰਗ ਜਿਹਾ ਰਸਤਾ ਲੰਘਦਾ ਸੀ ਤੇ ਅਲੇਂ ਦੁਆਲੇ ਪਏ ਉਸਾਤ ਵਿਚ ਉਚਾ ਸਰਕਤਾ, ਝਾਤ ਤੁੰਡਾ, ਕੰਡਿਆਲੇ ਮਲੇ ਦੇਖ ਕੇ, ਇਥੇ ਦਿਨੇ ਵੀ ਭੈਅ ਅਉਂਦਾ ਹੁੰਦਾ

ਇਕ ਰਾਤ ਰਾਣੇ ਵਾਲ ਤੋਂ ਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਆਏ ਇਕ ਬੰਦੇ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਸੁੱਤੇ ਪਏ ਨੂੰ ਆ ਉਠਾਇਆ। ਹੁਣ ਭਾਈਆ ਜੀ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਚਮਕ ਲਿਆ ਕੇ, ਇਸ ਅਨੇਖੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਸਿਖਰ ਵਲ ਲਿਜਾਂਦੇ। "ਜਦ ਜੀ ਮੈਂ ਗਿਆ ਉਥੇ, ਇਹ ਪੰਜ-ਛੇ ਜਣੇ ਟਾਂਡਿਆਂ ਦੇ ਕੁਝੂ ਨਾਲ ਛਹਿ ਲਾ ਕੇ ਬੀਟਣੀ ਵਲ ਨਿਗਾਹਾਂ ਗੱਡੀ ਖੜ੍ਹੇ। ਫੁਸ-ਫੁਸ ਕਰਦਿਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਮੌਢੇ ਨੂੰ ਹਲੂਣਿਆਂ ਕਿਹਾ- 'ਅੱਹ ਦੇਖ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਆ ਹੁੰਦੇ!'.... ਬੋਹੜ ਵਲ ਦੇਖ ਕੇ ਮੇਰੇ ਵੀ ਤ੍ਰਾਹ ਨਿਕਲ ਗਏ! ਇਨ-ਬਿੰਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀਨ-ਛੋਲਕੀ ਦੀ ਧੱਪ-ਧੱਪ ਸੁਣੇ। ਬੋਹੜ ਦੇ ਟਾਂਡਿਆਂ ਵਿਚ ਇਧਰ-ਉਧਰ 'ਲੈਟ' ਭੱਜੀ ਫਿਰੋਜਾਂ ਤੋਂ ਉਸ ਪਾਸਿਉਂ ਹਵਾ ਦਾ ਬੁੱਲਾ ਆਵੇ ਤਾਂ ਗੁਰੀਆਂ ਚੁੜੇਲਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਜ਼ਰਾ ਉੱਚੀ ਸੁਣਾਈ ਦੇਣ ਵੀ ਕਹਾਂਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਭਾਈਆ ਜੀ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਚਮਕ ਲਿਆ ਕੇ, ਇਸ ਅਨੇਖੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਗਿਆ ਉਥੇ, ਇਹ ਪੰਜ-ਛੇ ਜਣੇ ਟਾਂਡਿਆਂ ਦੇ ਕੁਝੂ ਨਾਲ ਛਹਿ ਲਾ ਕੇ ਬੀਟਣੀ ਵਲ ਨਿਗਾਹਾਂ ਗੱਡੀ ਖੜ੍ਹੇ। ਫੁਸ-ਫੁਸ ਕਰਦਿਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਮੌਢੇ ਨੂੰ ਹਲੂਣਿਆਂ ਕਿਹਾ- 'ਅੱਹ ਦੇਖ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਆ ਹੁੰਦੇ!'.... ਬੋਹੜ ਵਲ ਦੇਖ ਕੇ ਮੇਰੇ ਵੀ ਤ੍ਰਾਹ ਨਿਕਲ ਗਏ। ਇਨ-ਬਿੰਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀਨ-ਛੋਲਕੀ ਦੀ ਧੱਪ-ਧੱਪ ਸੁਣੇ। ਬੋਹੜ ਦੇ ਟਾਂਡਿਆਂ ਵਿਚ ਇਧਰ-ਉਧਰ 'ਲੈਟ' ਭੱਜੀ ਫਿਰੋਜਾਂ ਤੋਂ ਉਸ ਪਾਸਿਉਂ ਹਵਾ ਦਾ ਬੁੱਲਾ ਆਵੇ ਤਾਂ ਗੁਰੀਆਂ ਚੁੜੇਲਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਜ਼ਰਾ ਉੱਚੀ ਸੁਣਾਈ ਦੇਣ ਵੀ ਕਹਾਂਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਭਾਈਆ ਜੀ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਚਮਕ ਲਿਆ ਕੇ, ਇਹ ਪੰਜ-ਛੇ ਜਣੇ ਟਾਂਡਿਆਂ ਦੇ ਕੁਝੂ ਨਾਲ ਛਹਿ ਲਾ ਕੇ ਬੀਟਣੀ ਵਲ ਨਿਗਾਹਾਂ ਗੱਡੀ ਖੜ੍ਹੇ। ਫੁਸ-ਫੁਸ ਕਰਦਿਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਮੌਢੇ ਨੂੰ ਹਲੂਣਿਆਂ ਕਿਹਾ- 'ਅੱਹ ਦੇਖ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਆ ਹੁੰਦੇ!'.... ਬੋਹੜ ਵਲ ਦੇਖ ਕੇ ਮੇਰੇ ਵੀ ਤ੍ਰਾਹ ਨਿਕਲ ਗਏ। ਇਨ-ਬਿੰਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀਨ-ਛੋਲਕੀ ਦੀ ਧੱਪ-ਧੱਪ ਸੁਣੇ। ਬੋਹੜ ਦੇ ਟਾਂਡਿਆਂ ਵਿਚ ਇਧਰ-ਉਧਰ 'ਲੈਟ' ਭੱਜੀ ਫਿਰੋਜਾਂ ਤੋਂ ਉਸ ਪਾਸਿਉਂ ਹਵਾ ਦਾ ਬੁੱਲਾ ਆਵੇ ਤਾਂ ਗੁਰੀਆਂ ਚੁੜੇਲਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਜ਼ਰਾ ਉੱਚੀ ਸੁਣਾਈ ਦੇਣ ਵੀ ਕਹਾਂਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਭਾਈਆ ਜੀ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਚਮਕ ਲਿਆ ਕੇ, ਇਹ ਪੰਜ-ਛੇ ਜਣੇ ਟਾਂਡਿਆਂ ਦੇ ਕੁਝੂ ਨਾਲ ਛਹਿ ਲਾ ਕੇ ਬੀਟਣੀ ਵਲ ਨਿਗਾਹਾਂ ਗੱਡੀ ਖੜ੍ਹੇ। ਫੁਸ-ਫੁਸ ਕਰਦਿਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਮੌਢੇ ਨੂੰ ਹਲੂਣਿਆਂ ਕਿਹਾ- 'ਅੱਹ ਦੇਖ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਆ ਹੁੰਦੇ!'.... ਬੋਹੜ ਵਲ ਦੇਖ ਕੇ ਮੇਰੇ ਵੀ ਤ੍ਰਾਹ ਨਿਕਲ ਗਏ। ਇਨ-ਬਿੰਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀਨ-ਛੋਲਕੀ ਦੀ ਧੱਪ-ਧੱਪ ਸੁਣੇ। ਬੋਹੜ ਦੇ ਟਾਂਡਿਆਂ ਵਿਚ ਇਧਰ-ਉਧਰ 'ਲੈਟ' ਭੱਜੀ ਫਿਰੋਜਾਂ ਤੋਂ ਉਸ ਪਾਸਿਉਂ ਹਵਾ ਦਾ ਬੁੱਲਾ ਆਵੇ ਤਾਂ ਗੁਰੀਆਂ ਚੁੜੇਲਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਜ਼ਰਾ ਉੱਚੀ ਸੁਣਾਈ ਦੇਣ ਵੀ ਕਹਾਂਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਭਾਈਆ ਜੀ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਚਮਕ ਲਿਆ ਕੇ, ਇਹ ਪੰਜ-ਛੇ ਜਣੇ ਟਾਂਡਿਆਂ ਦੇ ਕੁਝੂ ਨਾਲ ਛਹਿ ਲਾ ਕੇ ਬੀਟਣੀ ਵ

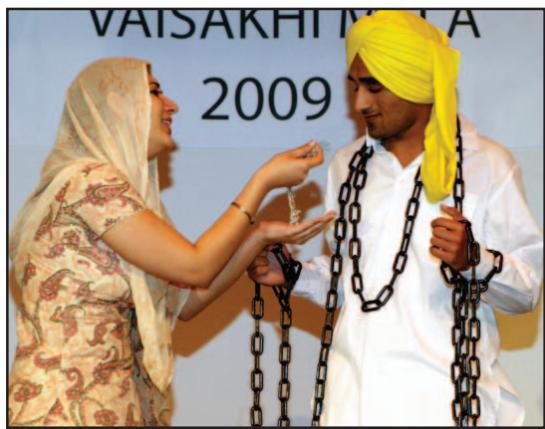
ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਕੈਲਮਜ਼ੂ ਦੇ ਵਿਸਾਖੀ ਮੇਲੇ ਨੇ ਕਰਾਈ ਬੱਲੇ ਬੱਲੇ

ਕੈਲਮਜ਼ੂ, ਮਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ: ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੰਘੇ ਵੀ ਜਾਣ ਉੱਥੇ ਵੱਖਰਾ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਵਸਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਆਪਣੇ ਧਰਮ, ਵਿਰਸੇ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਵਿਸਾਖੀ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਹੀ ਲੜੀ ਅਧੀਨ ਇਸ 25 ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੀ ਸਾਮ ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਮਿਡਵੈਸਟ, ਕੈਲਮਜ਼ੂ ਨੇ ਚੌਥੇ ਵਿਸਾਖੀ ਮੇਲੇ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਰੰਗੀਨ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਾਮ ਦਾ ਆਗਾਜ਼ ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਬਿਜਨਸਮੈਨ ਸ੍ਰੀ ਡੀ.ਐਸ. ਮਾਂਗਟ ਨੇ ਸਟੇਸ ਸਕੱਤਰ ਦੀ ਡਿਉਟੀ ਨਿਭਾਉਂਦਿਆਂ ਆਏ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਆਖਦਿਆਂ ਕੀਤਾ। ਉਪਰੰਤ ‘ਦੇਹ ਸਿਵਾ ਬਰ ਮੌਰੈ ਇਹੈ ਸ਼ੁਭ ਕਰਮਨ ਤੇ ਕਬੂਲ ਨਾ ਟਰੋ’ ਸ਼ਬਦ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੋਈ। ਇਸ ਸਾਮ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮਹੱਮਾਨ ਸਨ ਸ. ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਟਾਂਡਾ।

ਇਸ ਸੰਗੀਤਮਣੀ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਾਮ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਆਈਟਮ ਭੰਗੜਾ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਕਰਨ ਗਰੇਵਾਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਅਗਲੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਗੱਭਰੂ ਗਰੁੱਪ ਵਲੋਂ ‘ਜੱਟ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇਸਤੇ ਸਾਨੂੰ ਮਾਣ ਪੰਜਾਬੀ ਹੋਣ ਦਾ’। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬੀਟ ਵਾਲੇ ਗੀਤ ‘ਦੇਲ ਜਗੀਰੋ ਦਾ’ ਤੇ ਭੰਗੜਾ ਪਾ ਕੇ ਵਾਹਵਾ ਖੱਟੀ। ਮਿਸ ਡੱਲੀ ਵਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫਾਂਸ ਵੀ ਵਧੀਆ ਸੀ। ਕੈਲਮਜ਼ੂ ਦੀ ਟੀਮ ‘ਪੰਜਾਬੀ ਗੱਭਰੂ’ ਨੇ ਤਾਂ ਦਰਸਕਾ ਨੂੰ ਨੌਚਣ ਲਈ ਜਿਵੇਂ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸ਼ਿਕਾਗੇ ਤੋਂ ਉਚੇਚੇ

ਤੌਰ ’ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਨਵੇਂ ਉੱਭਰ ਰਹੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਰਾਹੂਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਅਬਦੁਲ ਸੈਫ਼ ਨੇ ਵੀ ਸਾਰੇ ਦਰਸਕਾ ਨੂੰ ਵਿਭਿੰਨ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਾਣੇ ਸੁਣਾ ਕੇ ਝਮਣ ਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਡਿਟਰਾਇਟ ਤੋਂ ਫਿਲਮ ਅਤੇ ਟੀ. ਵੀ. ਕਲਕਾਰ ਬਾਬ ਖਹਿਰਾ ਵਲੋਂ ਦਿਖਾਏ ਜਾਂਦੇ ਦਾ ਅਸਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ’ਤੇ ਕਾਢੀ ਦੇਰ ਤੱਕ ਰਹੇਗਾ। ਸ਼ਹੀਦ ਬਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਫਾਂਸੀ ਵਾਲੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਗੁਰਬਿੰਦਰ ਖਹਿਰਾ ਅਤੇ ਮਿਸ ਸਿਮਰਤ ਗਿੱਲ ਨੇ ਗੀਤ ਰਾਹੀਂ ਦਿਖਾ ਕੇ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੋਣ ਲਈ ਜਿਵੇਂ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ

ਸਬਤ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਤਿੰਨ ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਲੋਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਗਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਜ਼ ਤੋਂ ਪਹੁੰਚੀ ਐਬਸੋਲਿਊਟ ਭੰਗੜਾ ਟੀਮ ਦੇ ਮੁੰਡੇ-ਕੁੜੀਆਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ‘ਗੁੜੀ ਵਾਗੂੰ ਅੰਜ ਮੈਨੂੰ ਸੱਜਣਾ’ ਅਤੇ ‘ਕੋਠੇ ਚੜ੍ਹ ਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਕਾਉਣ ਵਾਲੀਏ’ ਗੀਤਾਂ

’ਤੇ ਨਿੱਤ ਕਰਕੇ ਸਭ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਨੱਚਣ ਲਾ ਲਿਆ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਗੜ੍ਹ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ, ਸੈਨ ਹੋਜੇ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਤੋਂ ਪਹੁੰਚੀ ਚੌਦਾ ਮੈਂਬਰੀ ਟੀਮ ‘ਗਿੱਧੇ ਵਿਚ ਪੈਟੀਆਂ ਨੇ ਤਾੜ ਤਾੜ ਤਾੜੀਆ’ ਅਤੇ ‘ਕਿੱਕਲੀ’ ਨਾਚ ਕਰਕੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਖਿੱਚਣ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਰਹੀ। ਇਹ ਟੀਮ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਬੋਪਾਰਾਏ ਅਤੇ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ। ਡਿਟਰਾਇਟ ਤੋਂ ਆਈ ਭੰਗੜਾ ਟੀਮ ‘ਸ਼ਾਨ ਪੰਜਾਬ ਦੀ’ ਨੇ ਵੀ ਭੰਗੜਾ ਪਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਦੇ ਜੋੜਰ ਦਿਖਾਏ।

ਕੈਲਮਜ਼ੂ ਦੀਆਂ ਸੁਆਣੀਆਂ ਨੇ “ਗਿੱਧਿਆਂ ਦੀ ਰਾਣੀ” ਟਾਈਟਲ ਹੇਠ ਫੁਲਕਾਰੀ ਤੇ ਕਸੀਦਾ ਕੱਚਣ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਸਾਜ਼ ਕੇ ਸਭ ਨੂੰ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਿਆਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਯਾਦ ਤਾਜ਼ਾ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ। ਭੰਗੜਾ ਫੌਜ ਵਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਆਈਟਮ ਵੀ ਠੀਕ ਹੀ ਸੀ। ਸਿਨਸਿਨੈਟੀ, ਓਹਾਇਓ ਦੀ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਭੰਗੜਾ ਟੀਮ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਧੀਆ ਸੀ। ਸੇਰ ਪੁੱਤ ਪੰਜਾਬ ਦੇ, ਰੌਣਕ ਪੰਜਾਬ ਦੀ, ਮਲਵਈ ਗਿੱਧਾ ਅਤੇ ਇੰਡਿਆਨਾ ਤੋਂ ਆਈ ਟੀਮ ਦੇ ਭੰਗੜੇ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਦੇ ਜੋੜਰ ਦਿਖਾ ਕੇ ਦਰਸਕਾਂ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕੀਤਾ।

ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਕੈਲਮਜ਼ੂ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸ. ਰਾਜਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਗਵੰਤ ਸੰਪੂਰਨ, ਸਕੱਤਰ ਸਿਕੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅੰਜਲਾ, ਖਜਾਨਚੀ ਮੁਖਤਾਰ ਖਹਿਰਾ, ਮੈਂਬਰਾਂ ਰਣਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਡੀ.ਐਸ. ਮਾਂਗਟ, ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਗਰੇਵਾਲ, ਮੁਕੰਦ ਮਾਂਗਟ, ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਗਿੱਲ,

ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਪਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਠ, ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੈਨੀਪਾਲ ਅਤੇ ਭਲਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਦੀ ਸਥਤ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਮੇਲਾ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਸਕਿਆ।

ਡੀ.ਐਸ. ਮਾਂਗਟ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵਿਸਾਖੀ ਮੇਲੇ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਨਵੀਂ ਪਨੀਰੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਰਸਤੇ ਲਿਆਉਣ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰੈਪਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇਹ ਉਦਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਪਹਿਲੀ ਵੇਰ ਇਸ ਮੇਲੇ ਵਿਚ 20 ਕੁਆਈਟਮਾਂ ਵਿਚ ਇੱਕ ਸੌ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਸੀ ਤੇ ਕਰੀਬ ਚਾਰ ਕੁ ਸੌ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਿਆ। ਨੱਚ ਇੰਟਰਟੋਨੈਮੈਂਟ ਫੀ ਜੇ ਵਲੋਂ ਸੰਗੀਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸਿੱਖ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਬੈਟਲਕਰੀਕ ਨੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ।

ਮੰਚ ਸੰਚਾਲਨ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸੰਧੂ, ਸਿਕੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅੰਜਲਾ, ਲਵਲੀਨ ਖਹਿਰਾ ਅਤੇ ਨੀਨੂ ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਰਜਨੀਆ ਤੋਂ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਕੰਗ, ਸਾਨੀ ਚਾਹਲ ਅਤੇ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਉਚੇਚਾ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਭੁੱਲਰ ਸਵੀਟਸ ਵਿੰਡਸਰ ਦੇ ਮਾਲਕ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਨੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਮਨਿਆਈ ਦਿੱਤੀ। ਚੰਨੀ ਸੈਫ਼ਰਾਨ ਦਾ ਖਾਣਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸੁਆਦ ਸੀ। ਰੈਡ ਬੁੱਲਜ਼ ਵਲੋਂ ਇਨਰਜੀ ਡਰਿੰਕਸ ਵੀ ਮੁਫਤ ਵੰਡੀ ਗਈ।

ਸ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੇ ਇਨਾਮ ਸਪਾਂਸਰ ਕੀਤੇ। ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਕੈਲਮਜ਼ੂ ਨੇ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਪੀ.ਸੀ.ਐਸ. ਸ਼ਿਕਾਗੇ, ਅਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਬੋਪਾਰਾਏ, ਸਿੱਖ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆਨਾ, ਮਿਸਵਾਕਾ, ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ, ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀਆ, ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਪਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੁੰਦਰ, ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੈਨੀਪਾਲ, ਸਮਸੇਰ ਸਿੰਘ ਬੋਪਾਰਾਏ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਮੈਰਿਕਨ ਯੂਥ ਕਲੱਬ ਆਫ ਇੰਡੀਆਨਾ, ਰਤਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਰਿੱਲੋਂ, ਗਾਨਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਟਿਵਾਣਾ, ਬਾਬ ਖਹਿਰਾ, ਆਈ.ਡੀ. ਰਾਹੌਰ, ਸੇਰੋ-ਏ-ਪੰਜਾਬ ਸਪੋਰਟਸ ਐਂਡ ਕਲਚਰਲ ਕਲੱਬ ਸ਼ਿਕਾਗੇ, ਉਚੇਚਾ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਪੰਜਾਬ ਸਪੋਰਟਜ਼ ਐਂਡ ਕਲਚਰਲ ਕਲੱਬ ਆਫ਼ ਸਿਨਹਿਸਨੈਟੀ ਓਹਾਇਓ, ਨਾਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਐਬੋਲਿਊਟ ਭੰਗੜਾ ਗਰੇਡ ਰੈਪਿਡ, ਗਾਜ਼ਿਦਰ ਸਿੰਘ ਬੈਸ਼, ਪਾਲ ਖਲੀਲ, ਲੈਨਸਿੰਗ ਦੇ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਮਿਲ ਕੇ ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਹੋਸਲਾ ਅਫਜ਼ਾਈ ਲਈ 500 ਡਾਲਰ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ: ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ, ਕੈਲਮਜ਼ੂ ਦੇ ਨਵੇਂ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ/ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਚੋਣ ਮੁਤਾਬਕ ਸਾਲ 2009-10 ਲਈ ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ-ਪ੍ਯਾਨ, ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ-ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਰਣਬੀਰ ਧਾਲੀਵਾਲ-ਖਜ਼ਾਨਚੀ ਹੋਣਗੇ। ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚ ਡਾ. ਐਸ. ਮਾਂਗਟ, ਬਲਦੇਵ

ਸਿੰਘ, ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਭਗਵੰਤ ਸੰਧੂ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਹਾਇਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚ ਮਨਜ਼ਿਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਮੁਖਤਾਰ ਖੋਰਾ, ਸਿੰਕਦਰ ਸਿੰਘ, ਬੈਨੀਪਾਲ, ਪਲਵਿੰਦਰ ਬਾਠ ਅਤੇ ਭਲਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਮੁਕੰਦ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਜਸਪਾਲ ਘੋੜੜਾ ਪੰਜਾਬੀ ਅਮੈਰਿਕਨ ਯੂਥ ਕਲੱਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣੇ

ਕਰਾਊਨ ਪ੍ਰਾਇਵੇਟ, ਇੰਡੀਆਨਾ: ਪੰਜਾਬੀ ਅਮੈਰਿਕਨ ਯੂਥ ਕਲੱਬ ਦੀ ਨਵੀਂ ਚੋਣ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਘੋੜੜਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੁਣੇ ਗਏ ਹਨ। ਬਾਕੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਵਿਚ ਮੀਟ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੂਰਾ, ਸਕੱਤਰ ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਵਿੱਤ ਸਕੱਤਰ ਸਿੰਕਦਰ ਸਿੰਘ ਬਿੱਟੂ, ਸਟੋਨ ਸਕੱਤਰ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ ਚੁਣੇ ਗਏ ਹਨ। ਬੋਰਡ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚ ਧਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖੱਤਾ, ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੂਰ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਸਰਾ, ਸਤਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੱਤਾ ਅਤੇ ਯਾਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖੱਤਾ ਲਏ ਗਏ ਹਨ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਘੋੜੜਾ (765-337-5151), ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ (219-880-6163) ਜਾਂ ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੂਰਾ (708-655-3274) ਤੋਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਸਸਤੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ ਤੇ ਸਰਵਿਸ ਵੀ ਵਧੀਆ
Lowest Air Fares For INDIA

AB TRAVEL SERVICES
Ph.847-630-2096

SINGH
PINLESS COMMUNICATION

NO Hidden Charges
Connection Fee
Monthly Fee
Rental Fee
Other Charges

ਸੈਲ ਫੇਨ, ਘਰ ਦੇ ਫੇਨ ਅਤੇ ਕੰਪ ਵਾਲੇ ਫੇਨ ਤੋਂ ਵੀ
 ਕਾਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਹੋਰ ਵੀ ਸਿੰਨੇ
 ਮਹਸੂਸੀ ਫੇਨ ਨੋਕਰ ਐਂਡ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹੋ

\$100 ਵਿੱਚ
79 ਮੰਟੇ
2.1¢ Per Minute

ਇੰਡੀਆ ਸੈਲ ਫੇਨ ਤੇ ਗੱਲ ਕਰੋ ਅਤੇ
 ਇੰਡੀਆ ਲੈਂਡ ਲਾਈਨ ਤੇ 2.4 ਸੈਂਟ (69 ਮੰਟੇ 30 ਮਿੰਟ)

www.singhpainless.com
 (ਇਸ ਸਾਈਟ ਤੇ ਤੱਤੀ ਲਾਈਟ ਆਪ ਵੀ ਫੇਨ ਚਾਰਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ)
 ਜੋ ਸਾਡੇ ਫੇਨ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਤੁਲਨ ਲਈ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਇਕ ਮਿੰਟ ਗੱਲ ਕਰਨ ਤੇ ਇਕ ਮਿੰਟ ਹੀ ਕੰਟਾਂ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ
 ਤੁਹਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਮੰਗਣ ਤੇ ਪ੍ਰਵੀਨ ਕਾਲ ਵਿਸਟਰੀ ਵੀ ਨੈ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਇੰਡੀਆ ਵਿੱਚ ਵਸਾਏ ਆਪਣੇ ਬੈਣਾਂ, ਭਰਾਵਾਂ, ਦੋਸਤਾਂ ਅਤੇ
 ਰਿਸ਼ਤਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ
 ਸਭ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਸੁਖੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਸਭ
 ਤੋਂ ਸ਼ਰਤੀਆ ਸਸਤੀ ਫੇਨ ਕੰਪਨੀ

ਕਾਲ ਕਰੋ
661-889-1927

We Will Beat Any Deal

On a Discounted Rate for
 Credit Card and ATM
 Processings Best Deal for all
 Business Owners Save Money

Hotel POS System

Credit Card
Loans
ATM
INSURANCE
Check Guaranteed
Credit Card Advance Funding

Wright Express
Voyager
Fuelman
Fleetcards

Need Financing?
 We do Financing for
 Hotel/Motels, Gas Stations,
 and other Commercial Properties

Call Mr. Amrit Patel
ATM Credit Card Services
1-877-ATM-0003

ਉੱਜੜੇ ਹਿੰਦੂ/ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਵਲੋਂ ਪਨਾਹ ਮਿਲੀ

-ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਿਊਜ਼ ਸਰਵਿਸ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਅੰਰਾਕਜ਼ਾਈ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਤਾਲਿਬਾਨ ਵਲੋਂ ਘਰ ਚਾਹੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਖੇਤਰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਉੱਜੜੇ ਸਿੱਖਾਂ/ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸੁਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਰਹੋਦੀ ਸੂਬੇ ਅਤੇ ਕਬਾਲਿਲੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਫੌਜ ਅਤੇ ਅੱਤੋਦਾਈਆਂ ਦੀ ਰਾਮੀਆਨ ਲੜਾਈ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ 150 ਤੋਂ ਵਧ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਆਸਰਾ ਲੈਣ ਲਈ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਪੁੱਜੇ ਹਨ। ਅੰਕਾਫ਼ ਬੋਰਡ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਆਸਿੱਫ਼ ਹਾਸ਼ਮੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੁਨੋਰ, ਸਵਾਤ ਅਤੇ ਅੰਰਾਕਜ਼ਾਈ ਖੇਤਰਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਹਸਨ ਅਥਦਾਲ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਵਿਖੇ ਪੁੱਜੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਖਾਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਵੀ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਲਹਿੰਦੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਥਿਤ 5 ਮੁੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਹਾਸ਼ਮੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਲਈ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਿੱਕਤ ਦਾ ਸਹਮਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਪਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤਕ ਸਰਹੋਦੀ ਸੂਬੇ ਜਾਂ ਕਬਾਲਿਲੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਆਮ ਵਰਗੇ ਹਾਲਾਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ, ਉਦੋਂ ਤਕ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਾਂਗੇ। ਭਾਰਤ ਵਲੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਉਠਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਸੁਆਲ ਦਾ ਜਾਂਬਾਬ ਦਿੰਦਿਆਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਸਾਡੇ ਨਾਗਰਿਕ ਹਨ ਤੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਿੱਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਦਸਣੋਂ ਹੈ ਕਿ ਬੁਨੋਰ ਅਤੇ ਸਵਾਤ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜ ਵਲੋਂ ਤਾਲਿਬਾਨ ਵਿਰੁਧ ਫੌਜੀ ਜੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਪਰਿਵਾਰ ਅਪਣਾ ਘਰ-ਬਾਰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋ ਗਏ। ਸਨ ਤਾਲਿਬਾਨੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਉੱਜੜੇ ਸਿੱਖਾਂ/ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸੁਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਰਹੋਦੀ ਸੂਬੇ ਅਤੇ ਕਬਾਲਿਲੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਫੌਜ ਅਤੇ ਅੱਤੋਦਾਈਆਂ ਦੀ ਰਾਮੀਆਨ ਲੜਾਈ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ 150 ਤੋਂ ਵਧ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਆਸਰਾ ਲੈਣ ਲਈ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਪੁੱਜੇ ਹਨ। ਅੰਕਾਫ਼ ਬੋਰਡ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਆਸਿੱਫ਼ ਹਾਸ਼ਮੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੁਨੋਰ, ਸਵਾਤ ਅਤੇ ਅੰਰਾਕਜ਼ਾਈ ਖੇਤਰਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਹਸਨ ਅਥਦਾਲ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਵਿਖੇ ਪੁੱਜੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਖਾਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਵੀ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਲਹਿੰਦੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਥਿਤ 5 ਮੁੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਨ ਤਾਲਿਬਾਨੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਉੱਜੜੇ ਸਿੱਖਾਂ ਤੋਂ ਜਬਰਨੀ ਹੈ।

ਜਜੀਆ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 50 ਦੇ ਲਗਭਗ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰ ਅਪੇਣੇ ਘਰ-ਬਾਰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋ ਗਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਰਵਾਰਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਸਾ। ਸੁਰੰਗ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪਰਵਾਰ ਵੀ ਹੈ, ਜੋ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਸੁਰੰਗ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਤਾਲਿਬਾਨ ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੱਦੀ ਕਸਬੇ ਬੁਨੋਰ ਵਿਚ ਬਿਲਕੁਲ ਸਾਂਤੀ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਤਾਲਿਬਾਨੀ ਹੈਂਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਚ ਅਤੇ ਕਬਾਲਿਲੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਫੌਜ ਅਤੇ ਅੱਤੋਦਾਈਆਂ ਦੀ ਰਾਮੀਆਨ ਲੜਾਈ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ 150 ਤੋਂ ਵਧ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਆਸਰਾ ਲੈਣ ਲਈ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਪੁੱਜੇ ਹਨ। ਅੰਕਾਫ਼ ਬੋਰਡ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਆਸਿੱਫ਼ ਹਾਸ਼ਮੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੁਨੋਰ, ਸਵਾਤ ਅਤੇ ਅੰਰਾਕਜ਼ਾਈ ਖੇਤਰਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਹਸਨ ਅਥਦਾਲ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਵਿਖੇ ਪੁੱਜੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਖਾਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਵੀ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਲਹਿੰਦੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਥਿਤ 5 ਮੁੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਸੰਾਗ ਦੇ ਜਮਹੂਰੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਤਹਿਸ-ਨਹਿਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਅਸ਼ਾਂਤ ਅੰਰਾਕਜ਼ਾਈ ਖੇਤਰ 'ਚ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਇਹ 11 ਘਰ ਤਹਿਰੀਕ ਏ ਤਾਲਿਬਾਨ ਦਿਹਸਤਗਰਦ ਜਬੇਬਦੀ ਦੇ ਮੁਖੀ ਬੈਂਡੁਲਾ ਮਹਿਸੂਦ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਹਕੀਮੁੱਲਾ ਮਹਿਸੂਦ

ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ। ਤਾਲਿਬਾਨ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ਰੀਅਤ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਰੀਅਤ 'ਚ ਸਾਰੇ ਗੈਰ ਮੁਸਲਿਮਾਂ ਨੂੰ ਜਜੀਆ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਟੱਸਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਜੰਗੀ ਦੇ ਕੋਲ ਫਰੋਜ਼ੇਲ ਖੇਤਰ 'ਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਤਾਲਿਬਾਨ ਨੇ ਜਜੀਆ ਦੇਣ ਲਈ ਦਬਾਅ ਬਣਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੇ ਦੋ ਮਕਾਨ ਖੋਹ ਲਏ ਸਨ। ਤਾਲਿਬਾਨ ਦੇ ਹਮਲੇ ਦੇ ਖਦਸ਼ਾਂ ਕਾਰਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੁਝ ਪਰਿਵਾਰ ਦੂਜੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾਂ 'ਚ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸਿੱਖ ਮੁੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਅੰਰਾਕਜ਼ਾਈ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੇ ਦੋ ਮਕਾਨ ਖੋਹ ਲਏ ਸਨ। ਤਾਲਿਬਾਨ ਦੇ ਹਮਲੇ ਦੇ ਖਦਸ਼ਾਂ ਕਾਰਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੁਝ ਪਰਿਵਾਰ ਦੂਜੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾਂ 'ਚ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਅਸ਼ਾਂਤ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੇ ਦੋ ਮਕਾਨ ਖੋਹ ਲਏ ਸਨ। ਤਾਲਿਬਾਨ ਦੇ ਹਮਲੇ ਦੇ ਖਦਸ਼ਾਂ ਕਾਰਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੁਝ ਪਰਿਵਾਰ ਦੂਜੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾਂ 'ਚ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਇਹ ਕਾਰਿੰਡਿਆਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਚਿੰਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂੰ ਹਾਂ। ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਬੁਲਾਚੇ ਅਥਵਾਲ ਬਾਸਿਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਇਹ ਕਾਰਿੰਡਿਆਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਚਿੰਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂੰ ਹਾਂ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਬੁਲਾਚੇ ਅਥਵਾਲ ਬਾਸਿਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਇਹ ਕਾਰਿੰਡਿਆਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਚਿੰਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂੰ ਹਾਂ।

ਨੌਜਵਾਨ ਤਾਲਿਬਾਨ ਵਲੋਂ ਪਾਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਉਜਾੜੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

ਮਰਦਾਨਾ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦਾ ਹੱਦ ਆਯੁਰਵੈਦ ਦੇ ਸੰਗ

ਮਰਦਾਨਾ ਤਾਕਤ ਲਈ ਸਿਹਤ ਗੈਰੀਜ਼ਗ ਕੋਸ਼ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹੀ ਤਿੱਲਾ (ਸੁਧਰ ਪਾਵਰ)

ਇਕ ਹਫਤਾ ਦਵਾਈ ਖਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਸੀਂ ਗ੍ਰਾਹਿਸਥ ਜੀਵਨ ਦਾ ਭਰਪੂਰ ਅਨੰਦ ਉਠਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੋਵੇ-ਗਲਤ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਨਸੇ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਸ਼ੁਗਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਵਧਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਕਾਰਨ।

ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਮੋਟਾਪਾ ਘਟਾਓ ਮਿਹਤ ਬਣਾਓ ਦਾ ਸ਼ੁਗਰ ਕੇਂਦਰੋਲ ਦਿਸਤੀ ਹੈ।

ਤੀਜੇ ਗੇੜ ਦੌਰਾਨ 50 ਫੀਸਦੀ ਵੋਟਿੰਗ, ਘੱਟ ਵੋਟਿੰਗ 'ਤੇ ਚਿੰਤਾ

ਜੰਮ੍ਹ ਕਸ਼ਮੀਰ 'ਚ 30 ਫੀਸਦੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਿੱਕਮ 'ਚ 65 ਫੀਸਦੀ ਵੋਟਿੰਗ। ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 'ਚ 45 ਫੀਸਦੀ, ਬਿਹਾਰ 'ਚ 48 ਫੀਸਦੀ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ 'ਚ 43-45 ਫੀਸਦੀ, ਗੁਜਰਾਤ 'ਚ 49-50 ਫੀਸਦੀ, ਬੰਗਾਲ 'ਚ ਰਿਕਾਰਡ 64 ਫੀਸਦੀ ਅਤੇ ਕਰਨਾਟਕ 'ਚ 57 ਫੀਸਦੀ ਵੋਟਿੰਗ ਦਰਜ

-ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਿਊਜ਼ ਸਰਵਿਸ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਸਖ਼ਤ ਗਰਮੀ ਅਤੇ ਘੱਟ ਰਹੇ ਚੋਣ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦਰਮਿਆਨ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਤੀਜੇ ਗੇੜ ਦੀ ਵੋਟਿੰਗ ਲੰਬੀ 30 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਅਮਨ ਅਮਨ ਨਾਲ ਸਿਰੇ ਚੜ੍ਹ ਗਈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸ ਗੇੜ ਦੌਰਾਨ ਤਕਰੀਬਨ 50 ਫੀਸਦੀ ਵੋਟਿੰਗ ਹੋਈ। ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਇਕ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੌਰਾਨ ਉਪ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਰ ਬਾਲਾ ਕਿਸ਼ਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੇਸ਼ 'ਚ 49 ਤੋਂ 50 ਫੀਸਦੀ ਵੋਟਿੰਗ ਹੋਈ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜੰਮ੍ਹ ਕਸ਼ਮੀਰ 'ਚ 30 ਫੀਸਦੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਿੱਕਮ 'ਚ 65 ਫੀਸਦੀ ਵੋਟਿੰਗ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸੇ ਤ੍ਰਹਾਂ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 'ਚ 45 ਫੀਸਦੀ, ਬਿਹਾਰ 'ਚ 48 ਫੀਸਦੀ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ 'ਚ 43-45 ਫੀਸਦੀ, ਗੁਜਰਾਤ 'ਚ 49-50 ਫੀਸਦੀ, ਬੰਗਾਲ 'ਚ ਰਿਕਾਰਡ 64 ਫੀਸਦੀ ਅਤੇ ਕਰਨਾਟਕ 'ਚ 57 ਫੀਸਦੀ ਵੋਟਿੰਗ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਬਿਹਾਰ ਤੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ 'ਚ ਇੱਕ-ਦੁੱਕਾ ਹਿੱਸਾ ਦੀਆਂ ਘੱਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੋਟਿੰਗ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਰਹੀ। ਤੀਜੇ ਗੇੜ ਦੀ ਵੋਟਿੰਗ 'ਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਆਹੁਆਂ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋਣਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ, ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸੋਨੀਅਰ ਆਗੂ ਲਾਲ ਕਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ, ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਐਚ.ਡੀ. ਦੇਵਗੋੜਾ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਕਈ ਵੱਡੇ ਆਹੁਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਸਾਮਲ ਹਨ। ਬੰਗਾਲ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਵੋਟਿੰਗ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਪੁਰਲੀਆ ਜਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਵੀਰਮਾਡੀਹੀ 'ਚ ਇਕ ਵੋਟਿੰਗ ਬੁਖ ਨੇਤੇ ਸੱਕੀ ਨਕਸ਼ਾਵਾਂ ਨੇ ਧਮਕਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਧਮਕੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਅਰਧ ਸੈਨਿਕ ਦਸਤਿਆਂ ਦੇ ਦੇਖਾਵ ਜਾਂ ਜਾਂਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਕਟਿਹਾਰ ਜਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਮੋਗਰਾ ਖੇਤਰ 'ਚ ਦੋ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਝੱਤ ਹੋ ਗਈ। ਦੋਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੇ ਇਕ ਦੂਜੇ 'ਤੇ ਪੱਥਰਾ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਹੇਠ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਠੀਚਾਰਜ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ। ਉਪ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਮੁਤਾਬਕ ਸ਼ੁਰਾਤ 'ਚ ਕਰੀਬ-ਕਰੀਬ ਹਰ ਸੂਬੇ ਅੰਦਰ ਵੋਟਿੰਗ ਹਲਕੀ ਰਹੀ। ਮੁੰਬਈ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਇਥੇ ਵੋਟਰਾਂ ਵਿਚ ਵਧੇਰੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ 'ਚ ਨੱਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਬਾਂ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਵੋਟਿੰਗ ਕੀਤੀ। ਬਸਪਾ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੁਮਾਰੀ ਮਾਇਆਵਡੀ

ਨੇ ਲਖਨਊ 'ਚ ਸਵੇਰੇ-ਸਵੇਰੇ ਵੋਟ ਪਾਈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਜਪਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਲਖਨਊ 'ਚ ਹੀ ਆਪਣਾ ਵੋਟ ਭੁਗਤਾਇਆ। ਜੰਮ੍ਹ ਕਸ਼ਮੀਰ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਵੋਟਿੰਗ ਦੀ ਗਤੀ ਬੋਹੁਦ ਧੀਮੀ ਰਹੀ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਵੋਟਿੰਗ ਪ੍ਰਤੀ ਬਹੁਤ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਗੁਜਰਾਤ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਸੂਬੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਿਰੰਦਰ ਮੰਦੀ ਨੇ ਅਹਿਮਾਬਾਦ 'ਚ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਭੁਗਤਾਇਆ।

ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਘਟਦੇ ਵੋਟ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ 'ਤੇ ਚਿੰਤਾ : ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਤੀਜਾ ਗੇੜ 30 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ 7 ਮਈ ਤੇ 13 ਮਈ ਨੂੰ 2 ਗੇੜ ਹੋਰੇ ਹੋਣੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਾਰ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਕਈ ਜਗ੍ਹਾ ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਵੋਟਿੰਗ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਘੱਟ ਰਿਹਾ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ 'ਚ ਭਾਰੀ ਚਿੰਤਾ ਪਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਈ ਬਾਈਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਰਾਜਨੇਤਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਅਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪੁਰੇ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਕਈ ਬਾਈਂ ਧਮਕਿਆਂ ਕਾਰਨ ਲੋਕ ਵੋਟਾਂ ਪਾਉਣ ਨਹੀਂ ਆਏ।

ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਾਦੀ ਦੇ

ਅਨੰਤਨਗ ਚੋਣ ਹਲਕੇ 'ਚ ਵੱਖਵਾਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੇ ਬਾਈਕਾਟ ਦੇ ਸੱਦੇ ਅਤੇ ਚੋਣ ਵਿਰੋਧੀ ਮੁਜਾਹਿਰਿਆਂ ਕਾਰਨ ਕਰਦਿੱਤੀ ਵਰਗੀ ਸਥਿਤੀ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਤਕ ਬਣੀ ਰਹੀ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਇਸ ਹਲਕੇ 'ਚ ਸਿਰਫ 26 ਫੀਸਦੀ ਤਕ ਪੋਲਿੰਗ ਹੋਈ।

ਇਥੇ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਵੀ ਰਹੀ ਕਿ ਪੀ.ਡੀ.ਪੀ. ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਮੁਫਤੀ ਮੁਹੰਮਦ ਸਈਦ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਹਿਬੂਬਾ ਮੁਫਤੀ ਨੇ ਵੋਟਾਂ ਨਹੀਂ ਪਾਈਆਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਮਹਿਬੂਬਾ ਸੂਬੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਗਈ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਫਤੀ ਸਈਦ ਸ੍ਰੀਨਗਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ 'ਚ ਰੁਚੀ ਹੋਈ ਸਨ। ਇਸ 'ਤੇ ਫਾਰਕ ਅਬਦੂਲਾ ਨੇ ਤਿੰਖੀ ਟਿਪਣੀ ਕਰਿਆਂ ਕਿਆ ਕਿ "ਮੁਫਤੀ ਅਤੇ ਮਹਿਬੂਬਾ ਵਲੋਂ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਵੋਟ ਨਾ ਪਾਉਣ ਕਰਕੇ ਪੀ.ਡੀ.ਪੀ. ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦੋਹਰੀ ਭੂਮਿਕਾ ਸਹਾਰਨ ਆ ਗਈ ਹੈ।" ਮਤਲਬ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਚੋਣ ਵੀ ਲੜ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਵੋਟ ਨਾ ਦੇ ਕੇ ਉਹ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਮੁਤਾਬਕ ਇਹ ਵੋਟਿੰਗ ਬੁਖ ਨੇਤੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਮੁੰਬਈ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਹੋਏ ਅੱਤਵਾਦੀ

ਹਮਲੇ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਭਾਰੀ ਰੋਸ ਸੀ ਅਤੇ ਉਥੇ ਭਾਜਪਾ ਤੇ ਹੋਰ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਅੱਤਵਾਦ ਅਤੇ ਅੰਦਰੀਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਅਹਿਮ ਮੁੱਦ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਦਯੋਗ, ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਫਿਲਮ ਜਗਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਬੁਨੀਜੀਵੀਆਂ ਵਲੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਮੌਕੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਚਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਲੋਂ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਥੇ ਪੋਲਿੰਗ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਸਿਰਫ 43.5 ਫੀਸਦੀ ਲੋਕ ਹੀ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਆਏ।

ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਸ ਨਾਲ ਲੋਕ ਉਲਝਣ 'ਚ ਪਏ ਰਹੇ ਹਨ।

ਅੱਜ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨੇਤਾ ਜਹਾਜਾਂ ਤੇ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਕਾਰਾਂ ਗਾਰੀ ਸਫ਼ਰ ਕਰੇ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਬੁਨੀਜੀਵੀਆਂ ਵਲੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਮੌਕੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਚਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਲੋਂ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਥੇ ਪੋਲਿੰਗ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਸਿਰਫ 43.5 ਫੀਸਦੀ ਲੋਕ ਹੀ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਆਏ।

ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਇਸ ਦਲਦਲ ਕਾਰਨ ਵੀ ਵੋਟਰ

ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਭਰਮ 'ਚ ਪਏ ਰਹੇ ਹਨ।

ਅਮ ਆਦਮੀ ਸਸਤੀ ਪਤ੍ਰਾਈ, ਸਸਤੀ ਡਾਕਟਰੀ ਸਹੂਲਤ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ 'ਚ ਹੀ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਸਾਫ-ਸੁਥਰਾ ਪੀਣ ਵਾਲਾ ਪਾਣੀ ਤੇ ਬਿਸਲੀ ਦੀ ਨਿਰਵਿਘਨ ਸਪਲਾਈ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਦੀ ਹੀ ਕਮੀ ਕਾਰਨ ਉਹ ਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮਹਿਂਗਾਈ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਇਸ ਪਾਸੇ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਨੇਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਾਜਨੇਤਾ ਉਸ ਨਾਲ ਲੰਮੇ-ਚੌਂਕੇ ਵਾਅਦੇ ਤਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਪੂਰੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਘਟਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਕੀ ਲੈਣਾ ਹੈ। ਉਹ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਧਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਲੈ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਚੋਣਾਂ ਤੋ

ਕਾਕਾ ਧਾੜਾਂ ਤੇ ਲੁਟੇਰਾ ਲਸਕਰ ਨੇ ਇਸ ਵਾਰ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਸਾਰ

-ਜਤਿਦਰ ਪਨੂੰ

ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਾ ਸੁਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜੀ ਪਾਰਟੀ ਜਾਂ ਕਿਹੜਾ ਮੌਰਚਾ ਜਿਤੇਗਾ ਤੇ ਇਹ ਸਵਾਲ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਕਈ ਪਸਿਆਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵੇਟਾਂ ਪੈਣ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਤਿੰਨ ਪੜਾਅ ਲੰਘ ਜਾਣ ਪੁੱਛੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਵਿਚ ਮੇਰੀ ਕੋਈ ਖਾਸ ਰੁਚੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਗਈ।

ਚੋਣ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਬਹਾਲੀ ਰੜਕਰੀ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਰਾਜ ਉਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀਆਂ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਧਿਰਾਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਉਤੇ ਚਿਕੜ ਦੇ ਬੁੱਕ ਸੁਟਣ ਨੂੰ ਹੀ ਮੁੱਦਾ ਬਣਾਈ ਫਿਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਸ ਚਿਕੜ ਦਾ ਬੁੱਕ ਦੁਜਿਆਂ 'ਤੇ ਸੁਟਣ ਵੇਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਉਤੇ ਵੀ ਪੈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਚਿਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਇਸ ਦੀ ਇਕ ਮਿਸਾਲ ਪਹਿਲੀ ਮਈ ਦੇ ਦਿਨ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਹਲਕੇ ਦੇ ਇਕ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ। ਉਥੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਭਾਸ਼ਣ ਕਰਦਿਆਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਲਿਬੜਾ ਵਲੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਛੱਡ ਕੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਬਣ ਜਾਣ ਨੂੰ ਹੀ ਵੱਡਾ ਮੁੱਦਾ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਕਿਹਾਣ ਵੇਲੇ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਏਥੋਂ ਤੱਕ ਕਹਿ ਗਏ ਕਿ ਉਹ ਵੀ ਕੋਈ ਬੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਛੱਡ ਕੇ ਦੂਜੀ ਵਿਚ ਚਲ ਜਾਵੇ? ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਆਖੀ, ਹਾਲੇ ਇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ 'ਚ ਸਾਮਲ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਪੁਰਾਣਾ ਕਾਂਗਰਸੀ ਬੀਰ ਦਾਵਿਦਰ ਸਿੰਘ ਵੀ ਨਾਲ ਬੈਠਾ ਸੀ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਨੂੰ ਇੱਜ ਨੀਵਾਂ ਕਰੀ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਧੁੰਨੀ ਨਾਲ ਨੱਕ ਲਾ ਕੇ ਵੇਖਣ ਦਾ ਅਖਿਆਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਜਲਸਾ ਮੁੱਕਦੇ ਸਾਰ ਇਹੋ ਸਥਿਤੀ ਖੁਦ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਲਈ ਬਣ ਗਈ, ਜਦੋਂ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਪੁੱਛ ਲਿਆ ਕਿ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਲੁਧਿਆਣੇ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੀ ਸਿਰਫ਼ ਟਿਕਟ ਖਾਤਰ ਕਾਂਗਰਸ ਛੱਡ ਕੇ ਅਕਾਲੀ ਬਣਿਆ ਹੈ, ਉਹੋਦੇ ਬਾਰੇ ਕੀ ਖਿਆਲ ਹੈ? ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਇਹੋ ਸਿਰੇ ਮੌਕਿਆਂ ਲਈ ਜਾਣੀ-ਪਛਾਣੀ ਮੁਸਕਣੀ ਨਾਲ ਕਾਰ ਵਲ ਤੁਰ ਗਏ।

ਅਨੇ ਇਹੋ ਸਥਿਤੀ ਲੁਧਿਆਣੇ ਵਿਚ ਉਦੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਛੱਡ ਕੇ ਗਏ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗਾਲਿਬ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਲੀਡਰ 'ਦਲ-ਬਦਲ੍ਹ' ਕਹਿ ਕੇ ਭੰਡੇ ਹਨ ਤੇ ਸੇਟੇਜ਼ ਉਤਰਦੇ ਸਾਰ ਕੋਈ ਪੱਤਰਕਾਰ ਪੁੱਛ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਵੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ 'ਚੋਂ ਆਏ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਲਿਬੜਾ ਨੂੰ ਟਿਕਟ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਉਹੋਦੇ ਬਾਰੇ ਕੀ ਖਿਆਲ ਹੈ? ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਇਹੋ ਸਿਰੇ ਮੌਕਿਆਂ ਲਈ ਜਾਣੀ-ਪਛਾਣੀ ਨਾਲ ਕਾਰ ਵਲ ਤੁਰ ਗਏ।

ਬਿਹਾਰ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਰੀਬੀ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ, ਉਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਫੰਗਰਾਂ ਦਾ ਗੋਹਾ

ਚੁੱਕਣਾ ਵੀ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਿਹਾਰ ਦਾ ਅਸਲੀ ਲੀਡਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਹੈ? ਉਤੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਾਲ ਹੈ। ਉਥੋਂ ਦੋਵੇਂ ਵੱਡੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾ ਤਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਨਾ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੀ, ਸਗੋਂ ਮੁਲਾਇਮ ਸਿੰਘ ਯਾਦਵ ਤੇ ਬੀਬੀ ਮਾਇਆਵਤੀ ਖੁਦ ਹੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਮੁੱਦੇ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਵਲੋਂ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਨੇ ਗੁੰਡੇ ਪਾਲ ਰੱਖੇ ਹਨ ਤੇ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਕੋਲ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਬਾਹਬਲੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਰਜਨਾਂ ਤੱਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੋ-ਦੋ, ਚਾਰ-ਚਾਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਅੰਦਰ ਪੁਰੀ ਦਹਿਸਤ ਹੈ। ਲੜਾਈ ਉਥੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਨਹੀਂ, ਗੁਡਿਆਂ ਦੇ ਬਹੁ-ਬਲ ਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕੋਲ ਵਧ ਲੱਠ-ਮਾਰ ਹੋਏ, ਉਹ ਵੱਧ ਸੀਟਾਂ ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ।

ਦੋ-ਚਾਰ ਰਾਜ, ਕੇਰਲਾ ਵਰਗੇ, ਹਾਲੇ ਬਚੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਬਾਕੀ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਮਾਮਲਾ 'ਜਿਸ ਕੀ ਲਾਠੀ, ਉਸ ਕੀ ਭੈਸ' ਵਾਲਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਰਾਜ ਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਜੋ ਵੀ ਵਾਪਰ ਜਾਵੇ, ਸਭ ਠੀਕ ਹੀ ਠੀਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮਿਸਾਲ ਵੇਖਣੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਤੇ ਪੁਰਬੀ ਦੇ ਇਕ ਰਾਜ ਅਹੁਣਾਂਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਆਈ ਖੁਬਰ ਪੜ੍ਹੇ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਥੇ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਸੈਂਕੱਤੇ ਪੇਲਿੰਗ ਬੁਬਾ ਹਨ, ਜਿਥੇ ਸੈਂਫਿਸਦੀ ਵੇਟਾਂ ਭੁਗਤ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਵੇਟਾਂ ਦੀ ਸੌਂ ਫੀਸਦੀ ਭੁਗਤਣਾ ਉਥੋਂ ਦੇ ਵੇਟਾਂ ਦੀ ਸੂਝ ਦਾ ਪੱਧਰ ਵਧ ਜਾਣਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਖਬਰ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਤਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਅੱਗੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਕੇ ਵਿਚ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਅਨੁ ਸੌ ਬਾਈ ਵੇਟਾਂ ਕੁੱਲ ਹਨ, ਪਰ ਉਥੇ ਗਿਆਰਾਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਛਿਅਨਵੇਂ ਵੇਟਾਂ ਪਾਬੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਪੈਂਧੇ ਤਿੰਨ ਸੌ ਵਧ ਵੇਟਾਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਪਈਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਧਾਰੇ-ਮਾਰਾਂ ਨੇ ਪਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਮਸੀਨ ਕਬਜ਼ੇ ਕੇ ਵਿਚ ਕਰ ਕੇ ਬਾਟਚਨ ਦੱਬੇ ਰਿਹਣ ਲਈ ਹੀ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਜ਼ਿਹੀ 'ਕਾਕਾ-ਧਾੜ' ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਹੜੀ ਕਾਰਾਂ ਉਤੇ ਘੁੰਮਦੀ ਹੈ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਕੋਈ ਕਰਦੀ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਖਰਚੇ ਸਾਹੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਸ 'ਕਾਕਾ-ਧਾੜ' ਨੂੰ ਅੱਜ ਦਾ 'ਲੁਟੇਰਾ ਲਸਕਰ' ਮੰਨ ਲਵੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪਾਸਿਓਂ ਕੋਈ ਤਨਖਾਹ ਤੋਂ ਮਿਲਣੀ ਨਹੀਂ ਤੇ ਇਹ ਲਾਰਾ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਵਾਲੇ ਅੱਖ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਨਾਲ ਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ 'ਬਠਿੰਡੇ ਵਾਲਾ ਕਿਲਾ' ਫਤਹਿ ਕਰਵਾ ਦਿਓ, ਫਰ ਭਾਵੇਂ ਮੌਡੇ ਪਾਉਂਦੇ ਫਿਰਿਓ।

ਇਹ ਕੋਤਾ ਸੱਚਾ ਵੀ ਬੇਪਰਦ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਲੁਧਿਆਣੇ ਦੇ ਬੁੱਢੇ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਗੰਦਾ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਹੈ? ਉਤੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਾਲ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿਜੀਲੈਸ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਲੁਧਿਆਣੇ 'ਚੋਂ ਇੱਕ ਤਹਿਸਿਲਦਾਰ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਲੈਂਦਾ ਗ੍ਰਿਡਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜਾਂ ਅੱਗੇ ਵਧੀ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਹਿਕਮੇ ਦੇ ਅਫਸਰ ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਇੱਕ-ਮੁੱਠ ਹੋ ਖੜੇ।

ਉਧਰ ਵਿਜੀਲੈਸ ਨੇ ਇਹ ਸੱਚ ਜਾਹਰ ਕਰ

ਹੁਣ ਅਸੀਂ 'ਸੱਭਿਆਕ' ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਸਰਹੱਦਾਂ ਉਤੇ ਜੰਗ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਬਾਕਾਇਦਾ ਫੌਜ ਹੀ ਲੜਨ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਲਸਕਰ ਨਹੀਂ ਜੋੜੇ ਜਾਂਦੇ। ਪਰ ਉਹ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਤਾਂ ਅਜੇ ਵੀ ਅੰਦਰੋਂ ਨਹੀਂ ਗਈ। ਹੁਣ ਚੋਣਾਂ ਮੌਕੇ ਵੱਡੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪੋਂ ਆਪਣੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਇਹੋ ਜਿਹੀ 'ਕਾਕਾ-ਧਾੜ' ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਹੜੀ ਕਾਰਾਂ ਉਤੇ ਘੁੰਮਦੀ ਹੈ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਕੋਈ ਕਰਦੀ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਖਰਚੇ ਸਾਹੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਸ 'ਕਾਕਾ-ਧਾੜ' ਨੂੰ ਅੱਜ ਦਾ 'ਲੁਟੇਰਾ ਲਸਕਰ' ਮੰਨ ਲਵੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪਾਸਿਓਂ ਕੋਈ ਤਨਖਾਹ ਤੋਂ ਮਿਲਣੀ ਨਹੀਂ ਤੇ ਇਹ ਲਾਰਾ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਵਾਲੇ ਅੱਖ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਨਾਲ ਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ 'ਬਠਿੰਡੇ ਵਾਲਾ ਕਿਲਾ' ਫਤਹਿ ਕਰਵਾ ਦਿਓ, ਫਰ ਭਾਵੇਂ ਮੌਡੇ ਪਾਉਂਦੇ ਫਿਰਿਓ।

ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਤਹਿਸਿਲਦਾਰ ਵਲੋਂ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਰਿਸਵਟ ਬਾਰੇ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਉਸ ਕੋਲ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਵੀ ਪੱਕੇ ਸਬੂਤ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਕਾਲੀ ਕਮਾਈ ਜਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਅਫਸਰਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 'ਉਪਰ ਤੱਕ' ਕਿੰਨੀ-ਕਿੰਨੀ ਵੰਡੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। 'ਉਪਰ ਤੱਕ' ਦੇ ਜਿਕਰ ਨਾਲ ਇਹ ਮੰਗ ਉੱਠ ਪਈ ਕਿ ਇਸਾਰਾ ਮਾਲ ਮਹਿਕਮੇ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਵਲ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਜਾਂ ਤਦੇ ਹੀ ਠੀਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੋ ਸਕੀ ਹੈ, ਜੇ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਤਹਿਸਿਲਦਾਰ ਵਲੋਂ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਰਿਸਵਟ ਬਾਰੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹੜੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਮਾਨਯੋਗ ਜੱਸ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਪੱਖ ਅਦਾਤ ਦੀ ਬਜਾਏ ਜੱਸ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਚੈਕਰ ਵਿਚ ਇਹ ਆਗਿਆ ਮੰਗੀ ਅਤੇ ਬੇਨਤੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਉਹ ਕਰੋਤ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਨਾ ਟੱਪਦਾ ਹੋਵੇਗਾ?

ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਇਕ ਵੱਡੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵਿਚ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਬਾਣੀ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਦਬ-ਸਤਿਕਾਰ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਅਤੇ ਪੂਜਣਯੋਗ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਬਾਣੀ।

ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਗਤੀ ਮਾਰਗ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਬੁਨਿਆਦੀ ਨੁਕਤਿਆਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਇਥੇ ਮੁਨਸਬ ਹੋਵੇਗਾ। ਭਗਤੀ ਮਾਰਗ ਦੀ

ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ

ਗੱਲ ਅਸਲ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬੀਜ ਪੁਰਾਤਨ ਪਰੰਪਰਾ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਕਈ ਵਿਦਵਾਨ ਭਗਤੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਆਰੰਭ ਨੂੰ ਵੈਦਿਕ ਸੁੱਗ ਨਾਲ ਜੋੜੇ ਹਨ। ਕਈਆਂ ਦਾ ਮੰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਭਗਤੀ ਧਾਰਾ ਦਾ ਜਨਮ ਦੱਖਣੀ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਭਗਤੀ ਮਾਰਗ ਦੇ ਉਦਗਮ ਅਤੇ ਵਿਸਤਾਰ ਬਾਰੇ ਇਹ ਕਥਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਸਿੱਖ ਹੈ :

ਭਗਤੀ ਦਰਾਵਤ ਉਪਜੀ ਲਾਏ ਰਾਮਾਨੰਦਾ

ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਆ ਕਬੀਰ ਨੇ ਸਪਤ ਦੀਪ ਨਵ ਖੰਡ।

ਅਰਥਾਤ ਭਗਤੀ ਮਾਰਗ ਦਾ ਜਨਮ ਦਰਾਵਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਰਾਮਾਨੰਦ ਇਸ ਨੂੰ ਉੱਤਰ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਲਿਆਏ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਭਗਤੀ-ਪਰੰਪਰਾ ਨੂੰ ਕਬੀਰ ਨੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਪਰ ਅੱਜ ਇਥੇ ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਦੌਰ ਦੀ ਭਗਤੀ ਦੀ ਧਾਰਾ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਭਗਤੀ ਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਐਸੀਆਂ ਖਾਸੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਭਗਤੀ ਧਾਰਾ ਤੋਂ ਬੋਝੂ ਵੱਖਰਾ ਕਰ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਫਿਰ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਭਗਤਾਂ ਦਾ ਭਗਤੀ ਮਾਰਗ, ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਭਗਤੀ ਧਾਰਾ ਵਿਚ ਵੀ ਆਪਣੀ ਇਕ ਨਿਵੇਕਲੀ ਪਛਾਣ ਬਣਾਉਂਦਾ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਦਰਾਸਲ, ਭਗਤੀ ਧਾਰਾ ਮੁਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪਰਮ-ਸੱਤਾ ਦੀ ਭਾਲ ਦਾ ਮਾਰਗ ਹੈ। ਪਰ ਉਸੇਂ ਵੱਡੀ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮ ਸੱਤਾ ਦੀ ਭਾਲ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਲੋ-ਦੁਆਲੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਗਰੂਕ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਾ ਅਨਿਆਈ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਉਸੇਂ ਕਰੂਰ ਵਿਵਸਥਾ ਤੋਂ ਬੇਖਬਰ ਨਹੀਂ।

ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦੁੱਖ-ਤਕਲੀਫਾਂ ਬਾਰੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਭਗਤੀ ਧਾਰਾ ਸਮਾਜਕ ਨਿਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ ਹੈ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੀ ਗੱਲ ਉਹ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੀ ਜੁਬਾਨ ਵਿਚ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਦਰਸਾਬੰਦੀ ਵਾਲਾ (Vertical) ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਕਸਾਰ ਫੈਲਾਵਾਲਾ (Horizontal) ਹੈ।

ਭਗਤੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਨੁਮਾਇਦਿਆਂ ਦਾ ਟੀਚਾ ਕੇਵਲ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਅਧਿਆਤਮਕ ਕਲਿਆਣਤਾ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਉਸ ਦਾ ਸਰਬ-ਪੱਖੀ ਕਲਿਆਣ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਾਈਕੀ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦੁਆਉਣਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮੁਕੰਮਲ ਨਿਜਾਤ ਦੇ ਸਾਧਨ ਸੁਟਾਉਣਾ ਭਗਤੀ ਧਾਰਾ ਦੀ ਇੱਛਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਬੜੀ ਬਾਣੀ ਭਗਤਾਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਰਹੱਸਵਾਦ ਤੇ ਸੂਝ ਅਧਿਆਤਮਵਾਦ ਦੇ ਘੇਰੇ ਨੂੰ ਲੰਘ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਦੁੱਖ ਦਰਦ ਵੰਡਾਉਣ ਲਈ ਤੱਤਪਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇਸ ਸਾਰੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਹੋਰ ਨਿਵੇਕਲੇ ਤੱਥ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਰਚਨਾਕਾਰਾਂ ਦਾ ਘੇਰਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਨਹਾਬ, ਜਾਤੀ ਜਾਂ ਕਿੱਤੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਇਸ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਰਚਨਾਕਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਹਿੰਦੂ-ਜੈਵ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸੂਫੀ ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਭਾਵੇਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ

ਪਰਮਾਨੰਦ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨੀਵੀਂ ਜਾਤੀ ਦਾ ਕਹੇ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਰਵਿਦਾਸ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦਾ ਨਾਮਦੇਵ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਬਨਾਰਸ ਦਾ ਭਗਤ ਕਬੀਰ।

ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਕਿਉਂ ਚਾੜੀ ਗਈ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਇਸ ਇਨਕਲਾਬੀ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਕੀ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ? ਇਹ ਸੁਆਲ ਵੀ ਬਹੁਤ ਅਹਿਮ ਹਨ। ਭਾਣੀ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਲਿਖਤ ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਧਿਆਨਯੋਗ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ 'ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਜਗਤ ਨੂੰ ਇਕ ਸੁਮਤਿ ਦਿੱਤੀ, ਜੋ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅੱਡ-ਅੱਡ ਮਤਾਂ ਤੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਬੰਦੇ ਪਰਸਪਰ ਵਿਧੇਯ ਨਾ ਕਰਨ, ਧਰਮ ਕੀਹ ਤੇ ਦਵੈਸ਼ ਕੀਹ? ਆਪ ਨੇ ਸਿਖਲਾਇਆ ਕਿ ਹਰ ਮਤ ਵਿਚੋਂ ਸੱਚ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰੋ।

ਕਿਸੇ ਮਤ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨੂੰ ਬੁਰਾ ਨਾ ਕਹੋ। ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਵਿਚ ਪੱਖੇ ਰਹੋ, ਆਪਣੇ ਇਸਤ ਦੇਵ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਵਿਚ ਰਹੋ ਤੇ ਉਸਦੀ ਸਿੱਖਿਆ, ਉਪਦੇਸ਼, ਬਾਣੀ ਤੇ ਧਿਆਨ ਪ੍ਰੀਤ ਆਸਰੇ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਏਕਗਾਰ ਕਰੋ ਤੇ ਸਾਂਈਆਂ ਵਾਹਿਗੁਰ ਜੀ ਦੀ ਲੱਖਤਾ ਤਕ ਅੱਡ ਪਵੋ। ਇਹ ਸੁਮਤਿ ਜੋ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਉਸ ਦੀ ਅਸਲੀ ਤਸਵੀਰ ਖਿੱਚ ਵਿਖਾਈ ਆਪਣੇ ਚਲਾਏ ਸਿੱਖੀ ਮਾਰਗ ਦੀ ਰਾਹਨੁਮਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਧਰਮ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ, ਕਿ ਆਪਣੇ ਸਿਵਾ ਹੋਰਨਾਂ ਮਜ਼ਹਬਾਂ, ਜਾਤੀਆਂ ਤੇ ਖਿਆਲਾਂ ਦੇ ਵੱਡਕਿਆਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਉਸ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ।

ਮੁਸਲਮਾਨ, ਹਿੰਦੂ, ਸੈਵ, ਵੈਸ਼ਨਵ, ਸੁਫੀ, ਹਰ ਭਲੇ ਪੁਰਖ ਦੀ ਬਾਣੀ ਲਈ। ਜਿਸ ਜਿਸ ਨੂੰ, ਚਾਹੀਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਮਤ ਦਾ ਸੀ, ਅਖੀਰ ਨਿਰਗੁਣ ਪ੍ਰਭ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋ ਗਈ, ਉਸ ਉਸ ਦੀ ਬਾਣੀ ਲੈ ਲਈ। ਉਸ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਵਸਥਾ ਜਦੋਂ ਉਹ ਲੱਗਾ, ਉਸ ਦੀ ਸਾਧਨ ਕਾਲ ਦੀ ਅਵਸਥਾ, ਉਸ ਦੇ ਈਸ਼ਵਰ ਲੱਖਤਾ ਵਿਚ ਅੱਡ ਕੇ ਉਚਾਰੇ ਵਾਕ ਲੈ ਲਏ।

ਪਰ ਇਥੇ ਇਹ ਨੁਕਤਾ ਉਚੇਚਾ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਹੀ ਬਾਣੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਹੜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਸੂਲਾਂ, ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਤਰਜੇ-ਸਿੰਦਰੀ ਦੇ ਮਦਦੀ ਸੀਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਗੁਰੂ ਪਰੰਪਰਾ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਰਵਾਇਤੀ ਲਿਖਤਾਂ ਦੱਸਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕਾਹਨਾ, ਛੱਜੂ, ਸਾਹ ਹੁਸੈਨ, ਪੀਲੂ ਆਦਿ ਸਮਕਾਲੀ ਕਵੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਪਾਸ ਆਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪਰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਮਨੁਗ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਜਿਹੜੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪਰਤੱਥ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਆਪ ਇਕਠੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਥੇ ਮੈਂ ਸਿਰਫ ਦੋ ਮਿਸਾਲਾਂ ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਫਰੀਦ ਜੀ ਦਾ ਇਕ ਸਲੋਕ ਹੈ-

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ

ਡਾ. ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ

ਭਗਤਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ 5 ਸਦੀਆਂ ਤਕ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਫਿਰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਸੰਤ-ਭਗਤ ਕਾਚਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਾਤਾਂ ਦੇ ਰੱਖਿਣ ਵਾਲੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭੁਗੋਲਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਵੇਖੀਏ ਤਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਖੇਤਰ ਦਾ ਘੇਰਾ ਬਹੁਤ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸੀ।

ਇਹ ਨੁਕਤਾ ਵੀ ਸਮਝਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਕਿ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਪਾਸ ਪਹੁੰਚੀ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਰਵਾਇਤੀ ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਰਾਹਿਣ ਹੈ। ਕਲਪਨਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਰਚਨ ਵਾਲੇ ਇਹ ਲਿਖਾਰੀ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਾਣੀ ਇਕਠੀ ਕਰ ਲਈ ਤਾਂ ਭਗਤਾਂ ਦੀਆਂ ਰੂਹਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਨ੍ਹੁਖ ਆਂਖਾਂ ਹੋਈਆਂ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੂਖਮ ਰੂਪਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕਲਜੁਗੀ ਜੀਵਾਂ ਦੇ ਉਧਾਰ ਲਈ ਜਿਹੜਾ ਗ੍ਰੰਥ ਤੁਸੀਂ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ ਉਸ ਵਿਚ ਸਾਡੀ ਵੀ ਬਾਣੀ ਦਰਜ ਕਰੋ। ਸੁਰਜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੇ ਕਰਤ

ਪਾਸ਼ ਬਾਰੇ ਬਹਿਸ਼: ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਰ-ਪਾਰ

ਰਾਜਿੰਦਰ ਰਾਹੀ ਦੀ ਦੁਹਰਾਅ ਵਾਲੀ
 ਟਿੱਪਣੀ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਇਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ
 ਕਿ ਇਸ ਬਹਿਸ ਦਾ ਹੁਣ ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ
 ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰੇ ਦੋ ਲੇਖਾਂ 'ਪਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਮਤਲਬ'
 ਅਤੇ 'ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਹੋਣ ਦਾ ਮਕਸਦ' ਵਿਚ ਮੈਂ
 ਜੋ ਨੁਕਤੇ ਉਠਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਸ
 ਬਾਰੋਂ ਰਾਹੀ ਉੱਕਾ ਹੀ ਖਾਮੋਸ਼ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਲੇਖ
 ਵਿਚ ਮੈਂ ਜੋ ਤੱਥ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਉਹ ਰਾਹੀ ਦੀ
 ਕਿਤਾਬ ਅਤੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੀ ਉਸ ਬੁਨਿਆਦ ਦੇ
 ਤੁੰਬੇ ਉਡਾਉਂਦੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ

ਜਸਵੀਰ ਸਮਰ

ਉਸ ਨੇ ਪਾਸ ਅਤੇ ਨਕਸਲੀ ਲਹਿਰ ਉਤੇ ਹੱਲ ਬੋਲਣ ਦਾ ਅਸਫਲ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਲੇਖ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਸੀ ਜੋ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਨਾਂ ਥਿਲੇ ਆਪਣੀ ਹੱਟੀ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਮਾਹਿਲ,
 ਸੁਖਦਰਸ਼ਨ ਨੱਤ ਅਤੇ ਗੁਰਬਚਨ ਦੇ ਲੋਖਾਂ ਵਿਚ
 ਹਥਿਆਰਾਂ, ਸਿਧਾਂਤ, ਧਰਮ, ਅਪਰੈਸ਼ਨ ਬਲਿਉ
 ਸਟਾਰ, ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ, ਵਿਰਸੇ ਆਦਿ ਬਾਂਚੇ
 ਜਿਹੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ
 ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੀ ਥਾਂ ਮੁਢ ਕੇ ਗੱਲ ਨਾਗੀਨੈਡੀ ਧੜੇ
 'ਤੇ ਲੈ ਆਂਦੀ ਗਈ। ਇਹ ਗੱਲ ਸਮਝ ਤਾਂ ਪੈਂਦੀ
 ਹੈ ਕਿ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ
 ਸਾਥੀਆਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਗੁਬਾਰ ਕਢਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲ
 ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਜੇਕਰ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ
 ਬਾਰੇ ਰੱਤੀ ਭਰ ਵੀ ਸੰਸਿਚਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇਕ ਤਾਂ
 ਰਾਹੀਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖਦਾ, ਦੂਜੇ
 ਮੁੱਦਿਆਂ ਵਿਚ ਮਰੋਤੀਆਂ ਪਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਸਿੰਘੀ
 ਗੱਲ ਕਰਦਾ।

ਜਦੋਂ ਮੇਰਾ ਪਹਿਲਾ ਲੇਖ 'ਪਾਸ ਹੋਣ ਦਾ ਮਤਲਬ' ਛਪਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਰਾਜਿੰਦਰ ਰਾਹੀਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਫੋਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਪੰਜਾਬੀ ਯਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੈਪਸ ਵਿਚ ਅਚਾਨਕ ਮਿਲਣ ਮੌਕੇ ਮੈਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ ਸੀ- ਅਥੇ, ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਬਹਿਸ ਸਿਆਸੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਸੀ, ਹੁਣ ਸਾਹਿਤਕ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਆ ਗਈ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਮੇਰੇ ਇਸ ਲੇਖ ਦਾ ਜਵਾਬ ਛਪਿਆ ਤਾਂ ਗੱਲ ਹੀ ਹੋਰ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੀਮਾਰ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ। ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਲੇਖਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖੀ ਮੇਰੀ ਇਹ ਗੱਲ ਰਾਹੀਂ ਨੇ ਆਪੇ ਹੀ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਘੱਟੋਲਾ ਦਰਅਸਲ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਮਿਸਾਲ ਹੋਰ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮੰਨੋਂ ਕਹੀਆਂ ਗਲਾਂ ਹੁ-ਬ-ਹੁ ਐਤਕੀਂ ਰਾਹੀਂ ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਛਪ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਹੁਣ ਵੀ ਰਾਹੀਂ ਦੀ ਥਾਂ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਕੇ ਗੱਲ ਕਰਾਂਗਾ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਉ ਜ਼ਰਸੀ ਵਾਲੇ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗੱਲਾ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਦੋ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲਾ ਜੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨੂੰ ਪਾਸ਼-ਰਾਹੀਂ ਵਾਲੀ ਬਹਿਸ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕਿਤੇ ਗੜਬੜ ਜੁਰੂਰ ਹੈ। ਜੇ ਕਿਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਖਾਸ ਨੁਕਤਾ-ਨਿੰਗਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਹਿਸ ਦੌਰਾਨ ਉਠੋਂ ਨੁਕਤਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਪੜ੍ਹਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਕਿ ਇਹ ਨੁਕਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿਦਗੀ ਨਾਲ ਕਿੰਨੇ ਡੂੰਘੇ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਈਰਖਾਲੂ ਤੇ ਸੜੀਅਲ ਬੰਦੇ ਦੇ ਮਗਜ਼ ਅੰਦਰ ਕਰਬਲ ਕਰਬਲ ਕਰਦੇ ਜਿਰਮ ਨਹੀਂ ਜਿਵੇਂ ਪਰਮਿੰਦਰ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਗਜ਼ ਵਿਚ ਕੁਰਬਲ ਕੁਰਬਲ ਕਰਦੇ ਜਿਰਮਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਨਿਸਾਨਦੇਰੀ ਲਈ ਇਕ ਹੱਭਲਾ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਲਹੁ ਨਾਲ ਭਰੇ ਕਤਹੇ ਫੀਕ ਲਏ ਅਤੇ ਡਕਾਰ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਮਾਰਿਆ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਤਾਂ ਸਟੇਟ ਪਿਲਾਫ਼ ਲੜਾਈ ਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਸੰਗਤ ਦਾ ਧਿਆਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉੱਕਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਜ਼ਿਕਰ ਮੈਂ ਅੱਗੇ ਕਰਾਂਗਾ ਪਰ ਵੀਰ ਪਰਮਿੰਦਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਕ ਗੱਲ ਕਹਿਣੀ ਹੈ ਕਿ ਬਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦਿਸਦਾ ਪੰਜਾਬ ਹੋਰ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਹੈ ਜੋ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਵਰਗਿਆਂ ਦੀਆਂ ਐਨਕਾਂ ਥਾਣੀ ਪਰਦੇਸੀਆਂ ਤੱਕ ਪੁੱਜਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਲੋਕ 'ਇਹ ਸੇਵਾ' ਕਰਨ ਦੀ ਪਰਦੇਸੀਆਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਕੀਮਤ ਵਸਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਸ ਬਾਬਤ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਕਤ ਦੌਰਾਨ ਕਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਮਸ਼ਾਹੀ ਹੋਵੇ।

ਮੇਰੀ ਸਮਝ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਮੋਟੇ
ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਤਰਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਜੜੇ। ਪਹਿਲੇ,

ਰਾਜਿੰਦਰ ਰਾਹੀਂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਜਿਥੇ ਪਾਸ੍ਤ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ' ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਛਿੜੀ ਸਿਧਾਂਤਕ ਬਹਿਸ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿਚ ਹੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਜਸਵੀਰ ਸਮਰ ਦੀ ਇਹ ਲਿਖਤ ਅਸੀਂ ਛਾਪ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਇਕ ਸਮਕਾਲੀ ਅਖਬਾਰ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ ਜੋ ਅਸੀਂ ਨੀਤੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛਾਪਣਾ ਨਹੀਂ ਸਾਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਪਰ ਜਸਵੀਰ ਸਮਰ ਦੀ ਦਲੀਲ ਸੀ ਕਿ ਬਹਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਾਰੀ ਬਹਿਸ ਸਿਰਫ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਇਕ ਮੰਚ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦੇ ਮਨੋਰਥ ਨਾਲ ਹੀ ਛਾਪ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਅਦਾਰੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾ ਅਸੀਂ ਇਕ ਧਿਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹਾਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦੱਜੀ ਦੇ। -ਸੰਪਾਦਕ

ਜਿਹੜੇ ਧਾਰਮਿਕ ਬਿਰਤੀ ਵਾਲੇ ਸਨਾਇਸ ਦਾ ਖਲਾਸਾ ਸੰਦੀਪ ਕੌਰ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 'ਬਿਖੜਾ ਪੈਡਾ' ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਉਤੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਸੁਣਦੇ ਸਾਰ ਇਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਬਲ ਉੱਠੇਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਵਾਹੋ-ਦਾਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵੱਲ ਚੱਲ ਪਏ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸੰਦੀਪ ਕੌਰ ਵਰਗੇ ਸੈਕਤੇ ਨਿਰਮਲ ਦਿਲ ਜੀਆ-ਜੰਤ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਦੱਜੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਉਤੇ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਜੀਆਂ ਉਤੇ ਪਲੀਸ ਨੇ ਤਸੱਦਦ ਦਾ ਹਾਹਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਪੈਰ ਇਕ ਵਾਰ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਪਿਆ ਕਿ ਮੁੜ ਵਾਪਸੀ ਨਾ ਹੋ ਸਕੀ। ਤੀਜੇ, ਜਿਹੜੇ ਬੋਧਿਕ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਵਿਚਰਦੇ ਸਨ। ਆਪਣੇ ਹਿਸਾਬ-ਕਿਤਾਬ ਮੁਤਾਬਕ ਚੱਲਣ ਦੇ ਇਹ ਮਾਹਿਰ ਲੋਕ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਉਤੇ ਢੱਲੇ ਲਹ ਨਾਲ ਹਣ ਅਪਣੀ ਕਾਇਆ-

ਜਦੋਂ ਮੇਰਾ ਪਹਿਲਾ ਲੇਖ 'ਪਾਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ
ਅਤੇ ਫਿਰ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੈਂਪਸ
ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਬਹਿਸ ਸਿਆਸੀ ਹਲਕਿ
ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਮੇਰੇ ਇਸ ਲੇ
ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੀਮਾਰ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ
ਆਪੇ ਹੀ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਵ
ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਮਿਸਾਲ ਹੋਰ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ
ਬ-ਹੂ ਐਤਕੀਂ ਰਾਹੀਂ ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਛਪ ਰ
ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਕੇ ਗੱਲ ਕਰਾਂਗਾ।

ਕਲਪ ਕਰਨ ਵਿਚ ਰੁਝੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਿਰਫ ਇਕ ਗੱਲ ਦੱਸ ਕੇ ਅੱਗੇ ਚੱਲ ਪਵਾਂਗਾ...

ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਲੰਮੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਉਤੇ ਹਮਲੇ ਵੇਲੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਾਰਤੀ ਦੇ ਹੈਂਡਕੁਆਰਟਰ ਵਿਚ ਇਕੱਲਾ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਕੁਝ ਖਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ ਇਸ ਵਟਨਾ ਨੂੰ ਮਾਮੂਲੀ ਸਮਝਣ ਦਾ ਜਿਹੜਾ ਦੋਸ਼ ਉਹ ਪਾਸ
ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਵਿਚ ਵੇਲੇ ਵੱਡੇ ਹੋਏ ਹੋਏ ਹੈ।

ਉਤੇ ਲਾਉਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਉਸ ਉਤੇ ਐਨ ਵਿੱਟ
ਬੈਠਦਾ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ
ਉਹ ਸੰਦੀਪ ਕੌਰ ਵਾਂਗ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵੱਲ ਚਾਲੇ
ਨਾ ਪਾਉਂਦਾ ਪਰ ਸੰਦੀਪ ਵਾਂਗ ਉਹ ਉਦੋਂ ਦਰਦ
ਨਾਲ ਵਿੰਡਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਗਿਆ। ਉਦੋਂ ਉਹ
ਧਰਮ ਅਤੇ ਕੈਮ (ਪੰਜਾਬੀ) ਦੀ ਲਾਡੀ ਨੂੰ ਵੱਖ
ਵੱਖ ਕਰਕੇ ਵੀ ਦੇਖਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਤਾਂ ਬਾਅਦ
ਦੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਲੋਤਾਂ ਸਨ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ
ਪਸੇ ਮੱਲੋ-ਜੋਰੀ ਖਿੱਚ ਤੁਰੀਆਂ। ਇੱਥੇ ਉਸ ਦੇ
ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦ ਬਿਆਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਪਾਠਕ ਆਪੇ
ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾ ਲੈਣ ਕਿ ਖ਼ਾਲਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਉਸ
ਦਾ ਕਿੰਨਾ ਕ ਸਰੋਕਾਰ ਹੈ...?

28 ਜੁਲਾਈ, 1988 ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਅਜੇ ਪਾਸ ਦੇ ਕਤਲ ਨੂੰ 4 ਮਰੀਨੇ ਹੀ ਹੋਏ ਸਨ, ਕਾਮਰੇਡ ਚਾਰੂ ਮੌਜੂਦਾ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਨ ਮੌਕੇ ਜਾਰੀ ਪੈਂਫਲਿਟ 'ਖਾਤਰੂ ਸਿੱਖ ਲਹਿਰ 'ਤੇ ਪਲਚਲੀ 'ਭਾਤ-ਕੁਝ ਕੀਮਤੀ ਸਬਕ ਤੇ ਸਿੱਟੇ' ਵਿਚ ਉਹ ਲਿਖਦਾ ਹੈ: ਇਹ (ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ) ਲਹਿਰ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲੜੀ ਜਾ ਰਹੀ। ਲਹਿਰ ਦੀ ਇਸ ਮਲ ਮਜ਼ਹ 'ਚੋਂ ਹੀ ਉਹ ਸਭ ਗਲਤ ਨੀਤੀਆਂ, ਪੈਂਤੜੇ ਤੇ ਅਮਲ ਜਨਮ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਹਿਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ, ਸਗੋਂ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੇ ਹੋਰਨਾਂ ਸਿਆਸੀ ਵਰਤਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਾਡੇ ਰਖ ਪਭਾਵਿੱਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। (ਪੰਨਾ 13)

ਸਿੱਖ ਖਾਤਕੁਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਧਾਰਮਿਕ ਤੰਗਨਜ਼ਰੀ ਤੇ ਅਣਵਿਗਿਆਨਕ ਸੋਚ ਸਦਕਾ, ਕੇਂਦਰੀ ਹਾਕਮਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਆਪਣੀ ਜੱਦੋ-ਜ਼ਹਿਦ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਹੀ ਬਣਾ ਛੱਡਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਸਿੱਖ ਖਾਤਕੁਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਤੇ ਨਿੱਜੀ ਅੰਦਰ ਫਿਰਕਪ੍ਰਸ਼ਤ ਹਾਕਮਾਂ ਤੇ ਸਿੰਘ ਵਾਹੀਕਾਰੇ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਰ ਲਈ ਸਾਗਰ

ਹਾਕਮਾਂ ਦੀ ਹਿੰਦੂ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤ ਸੋਚਣੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਅੰਦਰ ਹਿੰਦੁ ਵਰਗ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਆਪਣੇ ਇਲਾਕਾਈ ਤੇ ਕੌਮੀ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੇਂਦਰੀ ਹਾਕਮਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਤਿੱਖੀ ਲੜਾਈ ਦਾ ਰੁਖ ਕਰ ਸਕਦੇ ਤੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਸੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕਮਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਲੋਕਾਂ 'ਚੋਂ ਨਿਖੇਤਨ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਕੌਮੀ ਇਲਾਕਾਈ ਲਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਜੋਂ ਟਿੱਕਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਹਾਕਮਾਂ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਅੰਦਰ ਅੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਜ਼ਰੂਰਨ ਭੜਕਾਉਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਜਾਣਾ ਸੀ। (ਪੰਨਾ 15)

ਕਰ ਮਾਰਿਆ ਹੈ) ਦੀਆਂ ਟੂੰਕਾਂ ਜਸਵੰਡ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ ਦੀ ਤਹਿ ਲਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤਦਾ ਹੈ (ਪੰਨਾ 21-22)। ਇੱਥੇ ਹੀ ਬੱਸ ਨਹੀਂ, ਵਿਸ਼ਵ ਨਾਥ ਤਿਵਾਤੀ ਬਾਬਤ ਆਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ, ਸਾਡਤ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਦੇਣ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ (ਪੰਨਾ 16)।

ਮੇਰਾ ਇਸ ਬਹਿਸ ਵਿਚ ਦੱਖਲ ਦੇਣ ਦਾ
ਇਕ ਹੀ ਮਕਸਦ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਬਹਿਸ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਸੂਝਤਾਪਾਰਾਂ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਲੋਕਾਂ ਅੱਗੇ ਨਿਸ਼ਚ
ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜਿਹੜੇ ਹਰ ਵਾਰ ਪਰਦੇ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ
ਕੇ ਆਪਣੀ ਹੱਟੀ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਮੇਰੀ ਸਮਝ
ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਦੋਗਲੇਪਣ ਅਤੇ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ
ਨਜਿਠੇ ਬਹੁਰ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਉਸ ਘੁੰਮਣਘੇਰੀ ਵਿਚੋਂ
ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਅਜਾਮੇਰ
ਸਿੰਘ ਵਰਗੇ ਫਸਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੇਰੇ ਲੇਖਾਂ ਵਿਚ

ਬੜੇ ਕੈਰਕਵਾਹ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਰਾਜਿੰਦਰ ਰਾਹੀਂ
ਅਤੇ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਬੇਈਆਂ ਕਾਰਨ
ਉਹ ਵੀ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਧਿਰ ਤਸੱਵਰ
ਕਰ ਬੈਠੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਬਹਾਨੇ ਸਰਦਾਰਾ
ਸਿੰਘ ਮਾਹਲ ਤੋਂ ਪਰਮਜੀਤ ਦੇਹਲ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ
ਡੱਕ ਲਈਆਂ। ਫਿਰ ਮੇਰੀ ਲੰਮੀ ਚਿੱਠੀ ਬਾਰੇ ਤਾਂ
ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸਮਝੀ।
ਇਹ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਦੀ ਗੋਸ਼ਟ ਰਚਾਉਣ ਦੀ ਸੁਰੂ
ਕੀਤੀ ਰਵਾਇਤ ਦਾ ਨਿਰਾਦਰ ਸੀ। ਕੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਸਿਰਫ਼ ਚੋਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਛਾਪਣ ਨਾਲ ਕਿਸੇ
ਮਸਲੇ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਨਤੀਜੇ ਉਤੇ ਪੁਸ਼ਟਿਆ ਜਾ
ਸਕਦਾ ਹੈ? ਨਤੀਜਾ... ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ੇਵਰ
ਪਹੁੰਚ ਵੀ ਦਮ ਤੋੜ ਗਈ।

ਆਖੜੀ ਗੱਲ ਕਰਨਾਲ ਪੁਲੀਸ ਲਾਈਨ ਵਿਚਿਲੀ 'ਪਾਸ ਯਾਦਗਾਰੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ' ਬਾਂਹੇ ਤੱਥ ਤੋਤ-ਮਰੋਤ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਨਾ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਿਸੇ ਯੋਜਨਾ ਤਹਿਤ ਬਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਇਹ ਗੁਰਸਰਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਡਾ. ਚਮਨ ਲਾਲ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ 'ਤੇ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਕਰਨਾਲ ਪੁਲੀਸ ਲਾਈਨ ਵਿਚ 31 ਮਈ ਕੰਪਲੈਕਸ ਹੈ ਜੋ 31 ਮਈ 1992 ਨੂੰ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਨਾਲ ਕਰਨਾਲ ਵਿਚ ਹੋਏ ਮਕਾਬਲੇ ਦੌਰਾਨ ਮਾਰੇ ਗਏ 4 ਪੁਲੀਸ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿਚ ਇਕ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਵਕਤ ਦੇ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਵਿਕਾਸ ਨਰਾਇਣ ਰਾਏ ਨੇ ਬਣਵਾਈ। ਇਹ ਉਹ ਸਥਾਨ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਾਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਬਰਸੀ ਮੌਕੇ 23 ਮਾਰਚ 1989 ਨੂੰ ਸਮਾਗਮ ਲਈ ਸੱਦਾ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਾਰਨ? ਇਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਹਿਤਕ ਮੱਸ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 'ਪਹਿਲੁ' ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਹੋ ਕੇ ਛੱਪੀਆਂ ਪਾਸ, ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਦਿਲ ਤੋਂ ਹੋਰ ਇਨਕਲਾਬੀ ਕੁਵੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਅਨੁਵਾਦ ਅਮਰਜੀਤ ਚੰਦਨ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ 20 ਫਰਵਰੀ 1993 ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸੇ ਸਾਲ (1993) ਵਿਚ ਇਕ ਹਰ ਪੁਲੀਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਵਰਾਜਬੀਰ ਦਾ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਛਾਪਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਨਾਂ ਸੀ '23 ਮਾਰਚ' ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ ਪਾਸ ਬਾਰੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਕੀ ਕਿਸੇ ਪੁਲੀਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਹੰਡਲੇ ਨੂੰ ਸਟੇਟ ਨਾਲ ਜੋਤਨਾ ਜਾਇਣ ਹੈ? ਇਹ ਸਵਾਲ ਸਿੱਧਾ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਲਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਤੋਂ ਸੁਰਖ਼ਰੂ ਹੋਣ ਲਈ ਸਥਾਨੇ ਦੇ ਪੁਲੀਸ ਮੁਖੀ ਅਤੇ ਚੋਟੀ ਦੇ ਲੀਡਰ (ਜੋ ਸਟੇਟ ਦੇ ਬਤੇ 'ਪੁਖਤਾ ਪੌਡੇ' ਵਜੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਰਿਹਾ ਹੈ) ਦੀ ਪਨਾਹ ਲਈ। ਅਜੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਵਕਤ ਦੀ ਕੁਝ ਵਿਚ ਪਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਪਰਦਾ ਉਠਿਆ, ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਕੌਣ ਕੌਣ ਸਟੇਟ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਭਗਤਿਆ।

ਬੁੱਢੇ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬੀ ਬਹਿਸ

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਮੁੰਦਿਆਂ ਉਪਰ ਬੋਧਿਕ ਬਹਿਸ਼ਾਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਫਿਲਿਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਂ ਜੇ ਫਿਲਿਦੀਆਂ ਵੀ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਮੱਖੀ ਤੇ ਮੱਖੀ ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਸਟਾਇਲ ਵਿਚ ਸੁਰੂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਮੁੱਕ-ਮੁਕਾ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕੀ ਪੰਨਿਆਂ ਉਪਰ ਫੈਲਿਆ ਬਾਸੇ ਗਿਆਨ ਦਾ ਧੂਆਂ ਇੰਨਾ ਦਮਘੋਟੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਪਾਠਕ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਹਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ, ਭਟ ਦੇਣੇ ਪੇਜ ਪਲਟ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਖਾਸ ਪਾਠਕ ਯਾਨਿ ਬੋਧਿਕ ਗਿਆਨ ਦੀ ਕਸਤੂਰੀ ਲੱਭਣ ਵਾਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਨਿਆਂ ਉਪਰ ਮਜ਼ਬੂਤੀਵੰਡ ਗੇਤ੍ਰਾ ਜੁਰਰ ਕੱਢਦੇ ਨੇ ਪਰ ਹੱਥ-ਪੱਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੀ ਕੁਝ ਨੌਹੀ ਲੱਗਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦਾ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਜੁਰੀ ਮੁੰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਬਹੁਤ ਰਸਮੀ ਹੋ ਕੇ ਰੱਹਿ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਬੱਸ ਡਿਊਟੀ ਵਜਾ ਦਿੰਦੇ ਨੇ, ਪਰ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਇੱਸ ਕਰਕੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਗੰਭੀਰ ਗੱਲਾਂ ਲੱਭਣ ਜਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸਮਸ਼ੀਆਵਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲੱਭਣ ਦੀ ਆਦਤ ਨਹੀਂ ਰਹੀ।

ਫੇਰ ਧਮਾਕੇ ਵਿਚ ਕਿਸ ਕਿਸ ਦੇ ਬਾਹੋਂ
ਮੁਬਾਹਸੇ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸ਼ਨ ਹੈ? ਜਵਾਬ ਹੈ-
ਕਿਤਾਬੀ ਬਹਿਸਾਂ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬੱਧਿਕ-ਲਾਣੇ ਨੰ

ਸਿਰਫ ਤੇ ਸਿਰਫ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਅਤੇ ਕਿਤਾਬੀ ਬਹਿਸ਼ਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਭੁੱਸ ਹੈ। ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਉਹ ਮੁੱਦੇ/ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਲੱਭਦੇ ਨੇ, ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ/ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲੱਭਦੇ ਨੇ। ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਉਹ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਹੋ ਰਹੇ ਜੂਲਮ ਲੱਭਦੇ ਹਨ, ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਦਿਵਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਖੀਰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਅਸਲੀ ਹਮਦਰਦ ਐਲਾਨ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਸਿਰਫ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ-ਅਸਲੀਅਤ ਵਿਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ।

ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੋ ਮਹਾਨ ਕਰੀਬਾਂ ਪਾਸ ਅਤੇ ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ ਦੀ ਅਸਲੀ ਪਛਾਣ ਨੰ ਲੱਭਣ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਬਹਿਸ ਸੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵੇਂ ਸਾਇਰਾਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਰੇਖਾ-ਚਿੱਤਰ ਉਲੀਕਣ ਦੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਹਿਸਕਰਾਂ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਲਈ ਸੂਝ ਬੈਠਦੇ ਹਨ। ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਢਕਵੇਜ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦਲੀਲ ਇਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਸਭ ਇਸ ਲਈ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਸਾਇਰਾਂ ਦੀ ਮਕਬੂਲੀ ਅਤ ਫਿੱਕੀ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਕੀ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸੁ ਅਤੇ ਉਦਾਸੀ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਵੀ ਕਿਸੇ ਕਥਾਕਾਰ ਦੀ ਲੋੜ

ਹੈ? ਇਹੋ ਤਾਂ ਕਿਤਾਬੀ ਬਹਿਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਨਾ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਸੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਤਣ-ਪੱਤਣ ਲੱਗਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਆਖਿਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹ ਮੁੱਦੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦਿਸਦੇ, ਜਿਹੜੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਾਹ-ਰਗ ਨੂੰ ਦੱਬੀ ਖਢੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਕੁਲ ਕਬਾਤਖਾਨੇ ਬਣਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਨੇ, ਨਾ ਉੱਥੇ ਅਧਿਆਪਕ ਨੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬੱਚੇ। ਸਿਹਤ-ਸੁਹੱਲਤਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਕਿਤੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਟਰੈਫਿਕ ਪੱਧੋਂ ਛੋਟੇ ਸਹਿਰ ਤੇ ਕਸਬੇ ਨਰਕ ਸਮਾਨ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਨੇ। ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੀਆਂ ਹੁਣ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਵੀ ਖਾਰੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਸੁਰੂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਨੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਪੂਰੀ ਮੁਲਕਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਹੀਂ ਸਾਡੇ ਜਾ ਰਹੇ।

-ਸਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਾਚ

ਦੜ ਵੱਟ, ਜੁਮਾਨਾ ਕੱਟ, ਭਲੇ ਦਿਨ ਆਵਣਗੇ

‘ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼’ ਦੇ ‘ਲਿਖਤਾਮ’ ਕਾਲਮ
 ‘ਚ ਸੰਪਾਦਕ ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਦਾ ਮਹਿਮਾਨ ਲੇਖ
 ‘ਕਮਲਿਆਂ ਦਾ ਟੱਬਰ’ ਪੜ੍ਹਿਆ ਤਾਂ ਚਾਚੇ ਗੁਲਾਟੀ
 ਦੀਆਂ ਕੌੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਅਤੇ ਸਿੰਠੀਆਂ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਯਾਦ
 ਆ ਗਈਆਂ। ਸੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ
 ਯਾਦਾਂ ਤਾਜਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੈਂ ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਨੂੰ
 ਫੌਨ ਕੀਤਾ। ਅਸੀਂ ਚਾਚੇ ਗੁਲਾਟੀ, ਡਾ. ਤਿਵਾਂਤੀ,
 ਅਮਿਤੋਜ਼, ਬਲਜਿੱਤ ਬਾਸੀ ਅਤੇ ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ
 ਦੇ ਵੇਲੇ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ 8-9 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੇਰੇ
 ਵੇਲੇ ਦੇ ਕਤ ਖਾਸ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ

ਪ੍ਰੋ. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰੋਮਾਣਾ

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲਾ ਕਰ ਹੀ ਰਹੇ ਸਾਂ ਕਿ ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਵਿਚੋਂ ਟੋਕ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, “ਮੈਂ ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਫੋਨ ‘ਤੇ ਨਹੀਂ ਸੁਣੀਆਂ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਤੁਸੀਂ ਲਿਖਕੇ ਭੋਜੋ।” ਮਰੀ ਝਿੱਜ ਸੀ ਅੱਜ ਤੋਂ 40 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖਣ ਲੱਗਿਆਂ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਨਹੀਂ ਬਣੀ। ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਦਲੀਲ ਸੀ ਕਿ ‘ਖਮਲਿਆਂ ਦਾ ਟੋਕ’ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਵਾਨੀ ਦੇ ਇਨ ਚੇਤੋਂ ਆਏ ਹਨ, ਤੁਹਾਡੀ ਲਿਖਤ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਹੋਰ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਆਉਂਗੇ। ਸੋ ਯਤਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।

ਇਹ ਗੱਲਾਂ 1968-70 ਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸਿਰਫ 29 ਸੈਕਟਰਾਂ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਸੈਕਟਰ 13 ਹੈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜੋ ਹੁਣ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ 25 ਸੈਕਟਰ ਸ਼ਾਸ਼ਤਨ ਘਾਟ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਉਦੋਂ ਅੱਜ ਵਾਂਗ ਛੁੱਗੀਆਂ ਛੋੱਪੜੀਆਂ ਦਾ ਪਿੰਡ ਨਹੀਂ ਵਸਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਹਿਸਾਬ ਸਹਿਰ 27 ਸੈਕਟਰਾਂ ਦਾ ਹੀ ਸੀ। ਸਹਿਰ 'ਚ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਛੁੱਗੀਆਂ ਛੋੱਪੜੀਆਂ ਜਾਂ ਕੋਈ ਰੇਤੀ ਭਜਾਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ੇ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਸ ਦੇ ਦੋ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਸਨ, ਇਕ ਸਹਿਰ ਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੋਣਾ, ਦੂਜਾ ਡਾ। ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਦਾ ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਹੋਣਾ। ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਵਲੋਂ ਤੋਹਫੇ ਵਜੋਂ ਮਿਲੀ ਆਪਣੀ ਮਰਸਿਡੀ ਕਾਰ 'ਤੇ ਹਰ ਸ਼ਾਮ ਜਾਂ ਸਵੇਰੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ 'ਚ ਚੱਕਰ ਮਾਰਦਾ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਨਾ ਤਾਂ ਸਹਿਰ 'ਚ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪਸੂ ਰੱਖਣ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਕੁੱਝ ਕਰਕਟ ਦੇ ਢੇਰ ਲਗਣ ਦਿੱਤੇ। ਇਥੋਂ ਦਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਹ ਖੇਤੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਲਹਿਅਣਾ ਦਾ ਵੀ.ਸੀ. ਵੀ ਸੀ। ਦੌੱਵੰਥ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਬੜੀ ਕੁਸਲਤਾ ਨਾਲ ਪੁਰਾ ਉਤਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਖੇਤੀਬਾਤੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੇਂਡੂ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਸਾਂਭਣ ਲਈ ਮਿਉਜ਼ੀਅਮ ਬਣਵਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਧਤਾ ਧਤਾ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਉਥੋਂ ਦੇ ਭਾਸਾ ਅਤੇ

ਸਭਿਆਚਾਰ ਵਿਭਾਗ 'ਚ ਭਰਤੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੂੰ ਸੁੰਦਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਥੋਂ ਦੀਆਂ ਖਾਲੀ ਸਾਫ਼ਾਂ ਫੁੱਲਾਂ ਬੁਟਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸ਼ੁਹਿਰ 'ਚ ਹਰ ਕੋਈ ਜਾਣਾ ਸੀ ਕਿ ਰੰਧਾਵਾ ਸਫ਼ਾਈ, ਸੁੰਦਰਤਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਸੈਦਾਈ ਹੈ। ਇਕ ਵਾਰ ਕਿਸੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰਨ ਉਸਨੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਆਡੀਟੋਰੀਅਮ 'ਚ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਚਾਚੇ ਗੁਲਟੀ ਦੀ ਕੰਠੀਨ 'ਤੇ ਪੂਰੀਆਂ ਰੌਣਕਾਂ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕੰਠੀਨ ਬਿਲਕੁਲ ਇਸ ਆਡੀਟੋਰੀਅਮ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਵਿਭਾਗ 'ਚ ਜਮਾਤੀ ਸਰਬਜ਼ੀਤ ਵਿਰਕ (ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਚਰਚਿਤ ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਰਿਹਾ) ਅਤੇ ਜਗ਼ਮੋਹਨ ਕੰਗ (ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ 'ਚ ਮੰਤਰੀ ਰਿਹਾ) ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ “ਚਾਚਾ ਤੈਨੂੰ ਪਤਾ ਅੱਜ ਵਾਲੇ ਫੰਕਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਰੰਧਾਵੇਂ ਨੇ ਕਰਨੀ ਐ, ਜੇ ਕਿਧਰੇ ਫੰਕਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀ ਕੰਠੀਨ 'ਤੇ ਕਰਾਕਰੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਸਫ਼ਾਈ ਦੇਖ ਕੇ ਉਸਨੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚੇ ਛੱਡ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ.ਸੀ. ਕੋਲ ਜਾਣਾ ਐ ਤੇ ਇਥੋਂ ਦੇਤਾ ਪੁੱਛ ਸਾਦ ਕਰਨਾ ਕੇਵਾ ਐ!”

ਚਾਚਾ, ਜਿਹਤਾ ਉਸ ਵੇਲੇ ਹਿਸਟਰੀ ਵਿਭਾਗ
 ਦੀਆਂ ਕੁਝੀਆਂ ਨੂੰ ਚਾਹ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ
 ਆਈ.ਏ.ਐਸ. ਅਕੈਡਮੀ ਵਾਲੇ ਦਿਓਲ ਦੀ
 ਲੜਕੀ ਰੂਪਨ ਦਿਓਲ (ਜੋ ਗੱਲ ਕਾਂਡ ਵਿਚ
 ਚਰਚਿਤ ਅਫਸਰ ਬਣੀ) ਵੀ ਸੀ, ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ,
 “ਪੁੱਤਰੇ ਮੇਰਾ ਫਿਕਰ ਨਾ ਕਰੋ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਦਿਓਲ
 ਸਹਿਬ ਦੀ ਅਕੈਡਮੀ 'ਚ ਚਾਹ ਬਣਾਉਣ ਲੱਗ
 ਪੈਣਾ ਆਂ। ਪਰ ਜੇ ਇਹੋ ਵੀ.ਸੀ. ਚਾਚਾ ਕਹਿ ਕੇ
 ਨਾ ਵਾਪਸ ਲਿਆਵੇ ਤਾਂ ਆਖਣਾ। ਤਹਾਡੇ ਵਰਗੇ

28 ਮਾਰਚ ਦੇ ਅੰਕ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਲਿਖਤੁਮ ਕਾਲਮ ਹੇਠ ਮਹਿਮਾਨ ਲੇਖ ਵਜੋਂ ‘ਕਮਲਿਆਂ ਦਾ ਟੱਬਰ’ ਛਪਿਆ ਤਾਂ ਕਈ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਫੋਨ ਆਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਵਾਨੀ ਦੇ ਦਿਨ ਚੇਤੇ ਆ ਗਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਪਾਠਕ ਵੀ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪ ਵੀ ਚਾਚੇ ਗੁਲਾਟੀ ਦੀ ਚਾਹ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਹੋਰ ਵੀ ਬਥੇਰੇ ਸਾਬਕਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੋਣਗੇ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰੋ. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰੇਮਾਣਾ ਵੀ ਸਨ। ਪ੍ਰੋ. ਰੇਮਾਣਾ ਨੇ ਚਾਚੇ ਗੁਲਾਟੀ ਦੀ ਚਾਹ ਪੀਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ, ਮੰਤਰੀ ਜਗਮੌਹਨ ਸਿੰਘ ਕੰਗ ਅਤੇ ਆਈ.ਏ.ਐਸ. ਅਫਸਰ ਰੂਪਨ ਦਿਓਲ ਬਜਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਵੀ ਗਿਣਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਚਾਚੇ ਗੁਲਾਟੀ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਵੀ ਲੱਭਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਸ਼ਾਇਦ ਕੋਈ ਪਾਠਕ ਉਹ ਵੀ ਲੱਭ ਲਵੇ। -ਸੰਪਾਦਕ

ਵਿਗਤਿਆਂ ਨੂੰ ਗਲਾਟੀ ਬਿਨਾਂ ਸਾਂਭ ਕੌਣ?"

ਗੁਰੀਲਿਆਂ ਨਾਲ ਗਹਿਗੱਚ ਜੰਗ ਲਤ ਰਿਹਾ ਸੀ।
 ਮ੍ਰਿਤਯੁਕੋਧ ਲੰਬੀ ਦਾੜ੍ਹੀ ਅਤੇ ਲੰਬੇ ਵਾਲਾਂ ਨਾਲ
 ਹਰ ਵੈੱਲੇ ਗਲੇ 'ਚ ਰੱਸੀ ਨਾਲ ਇਕ ਪੈਜ-ਛੇ
 ਇੰਚ ਲੰਬੀ ਚੱਤੀ ਜਾਨਵਰ ਦੇ ਮੁੰਹ ਦੀ ਸ਼ਕਲ
 ਵਾਲੀ ਹੱਡੀ ਪਾਈ ਕੈਪਸ 'ਚ ਪੁੰਨਮਦਾ ਸੀ। ਗਲੇ
 'ਚ ਇਹ ਹੱਡੀ ਪਾ ਕੇ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਰੁਧ
 ਅਪਣਾ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਬੜੇ ਸਾਲਾਂ
 ਬਾਅਦ ਇਕ ਵਾਰ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਦੱਸਿਆ
 ਕਿ ਉਹ ਇੱਲੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਲਦ ਹੀ ਚੀਨ
 ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਠੀਕ ਲੱਗਿਆ ਤਾਂ ਉਥੇ ਹੀ
 ਰਹੇਗਾ। ਪਿਛੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਚੀਨ ਤੋਂ
 ਵਾਪਸ ਦਿੱਲੀ ਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਥੇ ਉਸ ਦੀ
 ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

ਅਮਰਜੀਤ ਚੰਦਨ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਵਿਭਾਗ 'ਚ ਮੇਰਾ ਜਮਾਤੀ ਵੀ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਸਟਲ 'ਚ ਗਵਾਂਫੀ ਵੀ। ਮੇਰਾ ਕਮਰਾ 1/33 ਤੇ ਉਸ ਦਾ 1/36 ਸੀ। ਖੱਬੇ ਪੱਧੇ ਧਾਰਾ ਨਾਲ ਲੈਸ, ਚਿੰਟੀ ਪੇਚਦਾਰ ਪੰਗ, ਮੇਟੇ ਸੀਸੇ ਦੀਆਂ ਐਨਕਾਂ ਨਾਲ ਇਕ ਕੀਨੀਆਈ ਸਿੱਖ ਦਿਸਣ ਵਾਲਾ ਲੰਬਾ ਤੇ ਪਤਲਾ। ਇਹ ਮੁੰਡਾ ਬੜੀ ਸੰਖੇਪ ਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ 'ਚ ਇਕ ਸੈਮੀਨਾਰ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਚ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਬਾਬਾ ਬੁਝਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਰੰਧਰਵ ਸੇਨ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਕਵੀ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਦਿਲ ਉਸੇ ਦੀ ਲੱਭਤ ਸੀ। ਫਿਰ ਉਹ ਅੰਡਰਾਂ ਗਰਾਊਂਡ ਪਰਚਾ 'ਦਸਤਾਵੇਜ਼' ਕੱਢਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸਨੂੰ ਪੜਾਈ ਵਿਚੇ ਛੱਡ ਕੇ ਗੁਪਤਵਾਸ ਹੋਣਾ ਪਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੇਲਿਆਂ 'ਚ ਉਸਨੇ ਦੂਜੀਆਂ ਭਾਸਾਵਾਂ 'ਚ ਅਗਾਹਵਧੂ ਕਵਿਤਾ,

‘ਚਾਚਾ ਤੈਨੂੰ ਪਤਾ ਅੱਜ ਵਾਲੇ ਫੰਕਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਰੰਧਾਵੇ ਨੇ
ਕਰਨੀ ਐ, ਜੋ ਕਿਧਰੇ ਫੰਕਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀ ਕੰਟੀਨ ‘ਤੇ
ਕਰਾਕਰੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਸਫ਼ਾਈ ਦੇਖ ਕੇ
ਉਸਨੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚੇ ਛੱਡ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ.ਸੀ. ਕੋਲ ਜਾਣਾ ਐ ਤੇ
ਇਥੋਂ ਤੇਰਾ ਪੱਤਾ ਸਾਫ਼ ਕਰਵਾ ਦੇਣਾ ਐ।’’ ਚਾਚਾ, ਜਿਹੜਾ ਉਸ ਵੇਲੇ
ਹਿਸਟਰੀ ਵਿਭਾਗ ਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਚਾਹ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ‘ਚ
ਆਈ.ਏ.ਐਸ. ਅਕੈਡਮੀ ਵਾਲੇ ਦਿੱਤਿਲ ਦੀ ਲੜਕੀ ਰੂਪਨ ਦਿੱਤਿਲ
(ਜੋ ਬਾਅਦ ‘ਚ ਗਿੱਲ ਕਾਂਡ ਵਿਚ ਚਰਚਿਤ ਅਫਸਰ ਬਣੀ) ਵੀ ਸੀ,
ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ‘‘ਪੁੱਤਰੋ ਮੇਰਾ ਫਿਕਰ ਨਾ ਕਰੋ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਦਿੱਤਿਲ ਸਾਹਿਬ
ਦੀ ਅਕੈਡਮੀ ‘ਚ ਚਾਹ ਬਣਾਉਣ ਲੱਗ ਪੈਣਾ ਐ। ਪਰ ਜੇ ਇਹੋ ਵੀ.ਸੀ.
ਚਾਚਾ ਕਹਿ ਕੇ ਨਾ ਵਾਪਸ ਲਿਆਵੇ ਤਾਂ ਆਖਣਾ। ਤੁਹਾਡੇ ਵਰਗੇ
ਵਿਗੜਿਆਂ ਨੂੰ ਗਲਾਟੀ ਬਿਨਾਂ ਸਾਂਭੂ ਕੌਣ?’

ਕਹਾਣੀਆਂ ਅਤੇ ਲੇਖਾਂ ਦਾ ਕਾਫ਼ੀ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ
ਜਿਹੜੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਇਨਕਲਾਬੀ ਪਰਚਿਆਂ ਜਿਵੇਂ
ਹੇਮ ਜਯੋਤੀ, ਰੋਹਲੇ ਬਾਣ, ਸਿਆੜ, ਸਰਕਲ
ਆਦਿ 'ਚ ਆਮ ਹੀ ਛੱਪਦੇ ਹੋਂਦੇ ਸਨ।

ਅਨੁਵਾਦਿਕ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਪੂਰੇ ਨਾਂ ਦੀ
ਬਜਾਏ ਅ.ਚੰ. ਲਿਖਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਹਲਵਾਰੀਵੀ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਅੰਡਰ ਗਰਾਊਂਡ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਕ
ਦਿਨ ਉਸਦਾ ਕੋਈ ਕਾਡਰ ਹਲਵਾਰੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਣ
ਲੱਗਾ ਕਿ ਇਹ ਅਨੁਵਾਦਕ ਆਪਣਾ ਪੁਰਾ ਨਾਂ
ਲਿਖਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਅ.ਚੰ. ਹੀ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਕੀ ਐਂ
ਇਸ ਦਾ ਪੁਰਾ ਨਾਂ? ਹਲਵਾਰੀ ਕਿਹਾਂ ਲਗਾ
ਪੁਰਾ ਨਾਂ ਕੀ ਲਿਖੇ ਇਸ ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਂ ਈ ਅਨੁਵਾਦ
ਚੜ ਐ।

ਟੀ.ਵੀ. ਵਾਲਾ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਹਰਜੀਤ ਵੀ
ਉਸ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੀ।
ਉਸ ਵੇਲੇ ਉਹ ਹੋਸਟਲ ਦੀ ਬਜਾਏ 15 ਸੈਕਟਰ
'ਚ ਹੋਸਟਲ ਦੇ ਕਮਰੇ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਛੋਟੀ ਰਸੋਈਂ
'ਚ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਜਿਹੜੀ ਉਸ ਦੀਆਂ
ਬਣੀਆਂ ਅਤੇ ਅੱਧ-ਬਣੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ-ਵੱਡੀਆਂ
ਪੇਟਿੰਗਾਂ ਨਾਲ ਇਨੀ ਭਰੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਵੇਖਣ
ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਸੌਂਦਾ ਕਿਥੇ

ਹੋਣਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਮੂਲ ਰੂਪ 'ਚ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ
ਇਕ ਪੇਂਟਰ ਹੀ ਸਮਝਦਾ ਸਾਂ। ਅਮਿਤੋਜ਼ ਤੋਂ ਪਤਾ
ਲੱਗਾ ਕਿ ਹਰਜੀਤ ਤੋਂ ਇਕ ਟੀ.ਵੀ. ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ
ਹੈ ਤਾਂ ਬਚੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਅਮਿਤੋਜ਼ ਸਾਡੇ
ਤੋਂ ਇਕ ਸਾਲ ਪਿਛੋਂ ਕੈਪਸ 'ਚ ਆਇਆ ਸੀ।
ਉਸੇ ਸਾਲ ਡਾ. ਤਿਵਾਡੀ ਨੇ ਮੁਸ਼ਾਇਰਾ
ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ ਤੇ ਅਮਿਤੋਜ਼ ਨੇ ਇਕ ਕਵਿਤਾ
ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪੜ੍ਹੀ ਸੀ ਜੋ ਬਾਅਦ 'ਚ ਬਚੀ
ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋਈ ਸੀ। ਕਵਿਤਾ ਸੀ:

ਮੇਰਾ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ,
ਮੇਰਾ ਇਕ ਕਮਰਾ ਨੰਬਰ ਹੈ
ਮੇਰਾ ਕੋਈ ਨਾਂ ਨਹੀਂ,
ਮੇਰਾ ਇਕ ਰੋਲ ਨੰਬਰ ਹੈ।

ਕਵਿਤਾ ਕੀ ਪੜ੍ਹੀ ਕਿ ਸਾਰਾ ਹਾਲ ਅੱਸ-
ਅੱਸ ਕਰ ਉਠਿਆ ਤੇ ਤਿਵਾਤੀ ਨੇ ਉਠ ਕੇ
ਅਮਿਤੋਜ਼ ਨੂੰ ਕਲਾਵੇ 'ਚ ਲੈ ਲਿਆ। ਉਹ ਹੁੱਲਿਆ
ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਮਾਉਂਦਾ ਕਿ ਉਸਦੇ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਇਹ
ਮੁੰਡਾ ਇੰਨਾ ਵਧੀਆ ਸ਼ਾਇਰ ਹੈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ
ਡਾ. ਤਿਵਾਤੀ ਨੇ ਆਖਿਰ ਤੱਕ ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ
ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਦਿੱਤਾ। ਤਿਵਾਤੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ
ਇਕ ਥਾਂ ਨਿੱਠ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰੇ, ਪਰ ਅਮਿਤੋਜ਼ ਨੂੰ
ਟਿਕਾਅ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਜਗੀਰਦਾਰਾਂ ਦੇ
ਇਸ ਸ਼ਾਇਰ ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਨਾ ਰਿਸਰਚ 'ਚ ਮਨ
ਲੱਗਾ, ਨਾ ਟੀ.ਵੀ. ਪੋਗਰਮਾਂ 'ਚ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ
ਬੀਏਟਰ ਵਿਭਾਗ 'ਚ। ਇਕ ਵਾਰ ਮੈਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ
ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉੱਹ ਅੱਜ-
ਕੱਲ ਬੀਏਟਰ ਵਿਭਾਗ 'ਚ Creative Writer
ਦੀ ਅਸਾਮੀ 'ਤੇ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਰ ਕਰਦਾ
ਕੀ ਹੈ?' ਉਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ

ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਾਰੇ ਮਲਵਈ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਆਪਣੀਆਂ ਪਟਿਆਲਾਸ਼ਾਹੀ ਪੱਗਾਂ ਨਾਲ ਮੈਚ ਕਰਦੀਆਂ ਕਮੀਜ਼ਾਂ, ਤਲਵਾਰ ਮਾਰਕਾ ਕਰੀਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਜੁਮੈਟਰੀਕਲ ਮੁੜ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਦਾੜ੍ਹੀ ਦੇ ਖਤਾਂ ਕਰਕੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ 'ਚੋਂ ਜਗ ਕੁ ਵੱਖਰੇ ਦਿਸੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਸਾਡੇ ਵਿਭਾਗ ਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਲੀਡਰ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ 'ਚ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੀ ਸੁਨੌਖੀ ਅਤੇ ਸੁੱਚਜ਼ੀ ਰਮਣੀਕ ਸੌਹਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੇਡਾਸੇ ਸੱਦੰਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਉਹ ਥੀਏਟਰ ਵਿਭਾਗ ਵਾਲੀ ਕਲਾਕਾਰ ਅਨੋਮੇਲ ਸੌਹਲ ਦੀ ਛੋਟੀ ਭੈਣ ਸੀ।

ਕਲਾਕਾਰ ਅਨੇਮਲ ਜਹਲ ਦਾ ਛਟਾ ਭਣ ਸਾ ਉਹ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਟਿੱਚਰ ਕਰਦੀ ਤਾਂ ਕੋਈ ਗੁੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਦਾ। ਜੇ ਕਦੇ ਕਲਾਸ ਲਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਚਾਹ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਾ ਲੈਂਦੀ ਤਾਂ ਕੋਈ ਇਤਤਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਦਾ। ਉਹ ਵਧੀਆ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫਰ ਸੀ ਤੇ ਵਿਡਾਗ ਜਾਂ ਕਲਾਸ ਦੇ ਨਿਜੀ ਫੰਕਸ਼ਨਾਂ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਆਪ ਹੀ ਖਿਚਦੀ ਤੇ ਆਪ ਹੀ ਬਣਵਾ ਕੇ ਸਭ ਨੂੰ ਕਪੀਆਂ ਵੰਡਦੀ ਫਿਰਦੀ। ਸਾਡੇ ਵਿਡਾਗ 'ਚ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਤੋਂ ਇਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਬਹੁਤ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਅਤੇ ਸਾਉ ਮੁੰਡਾ ਸੀ ਉਹ। ਉਸ ਦੇ ਦੰਦ ਜ਼ਰਾ ਉਚੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਦਾ ਉਸਨੂੰ ਕਾਢੀ ਅਹਿਸਾਸ ਏਕ ਕਮਤਰੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਸਾਡੇ ਵਿਡਾਗ 'ਚ ਕੋਈ ਗਰੁੱਪ ਫੋਟੇ ਜਾਂ ਵੈਸੇ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 'ਤੇ ਫੋਟੇ ਹੋਣੀ ਤਾਂ ਉਸ ਜ਼ੋਰ ਲਾ ਕੇ ਦੰਦਾਂ ਨੂੰ ਢਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਉਸਨੂੰ ਮਖੌਲ ਵੀ ਤਲਣੇ ਪੈਂਦੇ। ਰਮਣੀਕ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫਰ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਗੁਰਮੇਲ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੀ 'ਦੇਖੀਂ ਗੁਰਮੇਲ ਕਿਤੇ ਛਿੰਗ ਨਾ ਪੈਣ, ਸੰਭਾਲੀ' ਤੇ ਫੇਰ ਬਾਕੀਆਂ ਨੂੰ 'ਰੈਡੀ' ਬੋਲਦੀ। ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਮਣੀਕ ਨੂੰ ਇਕ ਵਾਰ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਕਿ ਗੁਰਮੇਲ ਦੇ ਘਰ ਦਾ ਨਾਂ ਗੇਲਾ ਹੈ। ਬਸ ਫਿਰ ਕੀ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਮੌਕਾ ਵੇਖਣੇ ਇਹ ਲਾਈਨ ਜ਼ਰੂਰ ਹੀ ਬੋਲਣੀ : "ਮਾਣੇ, ਅਜੇ ਗੇਲਾ ਤੇਰਾ ਗੋਲੀਆਂ ਖੇਡੇ।" ਇਹ ਪੰਜ ਸੱਤ ਅਸਿਹੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਡਾਗ ਦਾ ਮਹੱਲ ਪੰਜ ਸੱਤ ਵੇਖਾ ਤੇ ਵੇਖਾ ਹੈ।

ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਗਵਾਰ ਬਣਾ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਗੱਲ ਨਵੰਬਰ 2007 ਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਇੰਡੀਆ ਜਾਣ ਲਈ ਕੈਲੋਫਰਨੀਆ 'ਚ ਐਲ.ਏ. ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਐਂਟਰੀ ਗੇਟ ਨੇੜੇ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਉਡਾਣ ਚੱਲਣ 'ਚ ਅਸੇ ਦੋ ਘੰਟੇ ਬਾਕੀ ਸਨ। ਭਾਰਤੀ ਅੱਡੇ ਚੀਨੀਆਂ ਦੀ ਭਰਮਾਰ ਸੀ। ਅਚਾਨਕ 'ਸੱਤ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ' ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਕੰਨਾਂ 'ਚ ਪਈ। ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਕ ਪੰਜਾਬੀ ਅੱਡਰਤ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ। 'ਸੱਤ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ' ਕਹਿ ਕੇ ਮੈਂ ਵੀ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ। 'ਪਛਾਣਿਆ ਨਹੀਂ?' ਉਸ ਨੇ ਸ਼ਾਰਾਰਤੀ ਹਾਸੀ ਹਸਦੀ ਹੋਈ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਹੱਸਣ ਦੇ ਅੰਦਰਾਜ਼ ਤੋਂ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਚਾਣ ਲਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਹੱਸਣ ਨਾਲ ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਿੱਕੀਆਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। 'ਰਮਣੀਕ'। 'ਹਾਂ ਤੇ ਉਧਰ ਦੇਖਾ।' ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਸਾਹਮਣੇ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਮਾਲਵੇ ਦੇ ਸੌਕੀਨਾਂ ਦੀ ਟੋਲੀ ਦਾ ਆਗ ਹਰਮੀਤ ਸਰਾਂ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਮੈਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਕਰਕੇ ਵੀ ਜਾਣਦਾ ਸਾਂ ਕਿ ਕਾਲਜ ਵੇਲੇ ਉਹ ਅਕਸਰ ਸਾਡੇ ਸੁਹਿਰ ਆਪਣੀ ਭੂਆ ਕੋਲ ਕਈ ਕਈ ਦਿਨ ਰਹਿੰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਤਿੰਨੇ ਜਣੇ ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਬਿਨਾਂ ਗੱਲ ਤੋਂ ਹੀ ਹਸਦੇ ਰਹੇ। ਫਿਰ ਸੂਰੂ ਹੋਈ ਦਾਸਤਾਂ ਗੰਗਾ ਤੋਂ ਮਿਸੀਸਿਪੀ ਤੱਕ ਦੇ ਸਫਰ ਦੀ। ਮੇਰਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਦੋ ਵਿਹੋਧੀ ਮਿਲੇ ਕਿਵੇਂ ਤੇ ਕਿਸ ਨੇ ਮਿਲਾਏ ਤਾਂ ਹਰਮੀਤ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇਹ ਵੀ ਇਕ ਗੁਲਾਟੀ ਵਰਗੇ ਚਚੇ ਦਾ ਕਾਰਨਾਮਾ ਹੈ। ਚਚੇ ਚੰਡੀਗੜੀਏ ਦਾ, ਭਾਵ ਗਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਤੀਰ ਦਾ।

ਹਰਮਿਤ ਨੇ ਲਾਅ ਕਰਕੇ ਇਕ ਸਾਲ ਤੀਰ ਸਾਹਿਬ ਕੋਲ ਬਚੌਰ ਸੂਨੀ ਅਰ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਫਿਰ ਦੋ ਸਾਲ ਉਠ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਾਸ ਦੌਸਤ ਕੋਲਾ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਵੱਖਰੀ ਪ੍ਰੈਕ੍ਰਿਟਸ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਸਾਰੇ ਇਸ ਚਾਚੇ ਕੋਲ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਘੰਟਾ ਦੇ ਘੰਟੇ ਉਸ ਦੇ ਲਤੀਫ਼ਿਆਂ ਦਾ ਅਨੰਦ ਜ਼ਰੂਰ ਮਾਣਦੇ ਸਨ। ਰਮਣੀਕ ਦੇ ਪਿਤਾ ਉਸ ਦੇ ਦੌਸਤ ਵੀ ਸਨ ਤੇ ਗਵਾਂਢੀ ਵੀ। ਬਸ ਫਿਰ ਕੀ ਸੀ ਹਾਸੇ ਹਾਸੇ 'ਚ ਚਾਚੇ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਲੜ ਫੜ ਕੇ ਗੰਢ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਜੋ 28 ਸਾਲ ਤੋਂ ਕਾਨ੍ਹਿਮ ਹੈ।

ਗੱਲਾਂ ਗੱਲਾਂ 'ਚ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਹ ਹਰਮੀਤ ਦੀ ਭੈਣ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ 2003 'ਚ ਆਪਣੇ ਦੋ ਲਤਕਿਆਂ ਸਮੇਤ ਅਮ੍ਰਿਕਾ ਆਏ ਸਨ। ਲਤਕੇ ਲੇਟ ਪੈਸਾ ਹੋਏ

Celebrate PUNJAB Only on DISH Network

FREE BRONZEHD

with Classic Bronze 100 for 6 months.
Over 50 HD channels, including
Discovery Channel HD, Disney HD,
Food Network HD
and more!
(with commitment)

PUNJABI PACK \$19.99/mo.

PUNJABI TV now available on DISH Network (Channel 602)

Free Activation (a \$99 value) with commitment / Free DVR Upgrade! (\$5.98/mo DVR Service fee applies.)

1-888-389-2518

call to subscribe TODAY

dish
NETWORK
INTERNATIONAL TV

6 Month Programming package. Requires participation in Digital Home Advantage with 24-month commitment and minimum qualifying programming. Customer receives a credit for each of the first 6 months. Credit amount will depend on programming package selected. After 6 months, then-current price will apply. Digital Home Advantage. Requires Social Security Number, valid major credit card and credit approval. If qualifying service is terminated prior to end of 24-month period, a cancellation fee equal to the lesser of \$300 or \$12.50 per month of service will be charged for each such service continually connected to Customer's phone line. HD programming will apply. Equipment must be returned to DISH Network upon termination of qualifying service. Limit 2 tuners per account. Monthly package price includes an equipment rental fee of \$5.00 or \$7.00 for first receiver, based on selected model. A monthly equipment rental fee of \$5.00 or \$7.00 will be charged for each receiver beyond the first, based on selected model. A monthly equipment rental fee of \$5.00 or \$7.00 will be waived monthly for each such receiver continually connected to Customer's phone line. HD programming requires an HD receiver and HD television sold separately. Lease upgrade fee will apply for select receivers based on model. Offer ends 7/31/09 and is available in the continental United States. All prices, packages and programming subject to change without notice. Local and state sales taxes may apply. Where applicable, equipment rental fees and programming are taxed separately. All DISH Network programming and any other services that are provided, are subject to the terms and conditions of the promotional agreement and Residential Customer Agreement, available at www.dishnetwork.com or upon request. Local Channels packages by satellite are only available to customers who reside in the specified local Designated Market Area (DMA). Local channels have require an additional dish antenna. Social Security Numbers are used to obtain credit scores and will not be released to third parties except for verification and collection purposes only or if required by governmental authorities. All service marks and trademarks belong to their respective owners. © 2009, DISH Network L.L.C. All rights reserved.

ROMI TAHLI presents

AMRINDER GILL

MISS POOJA

GEETA ZAILDAR

Saturday 16 May, 2009
At 7:30 pm

Madam Walker Theater
617 Indian Ave., Indianapolis IN 46202

For More Information Call Romi Tahli

Ph:718-679-7221